

Bruselj, 3. november 2022
(OR. en)

14217/22

**Medinstitucionalna zadeva:
2022/0347 (COD)**

ENV 1087
ENER 549
IND 437
TRANS 673
ENT 151
SAN 579
AGRI 594
CODEC 1659

PREDLOG

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	27. oktober 2022
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2022) 542 final
Zadeva:	Predlog DIREKTIVE EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo (prenovitev)

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2022) 542 final.

Priloga: COM(2022) 542 final

Bruselj, 26.10.2022
COM(2022) 542 final

2022/0347 (COD)

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo

(prenovitev)

{SEC(2022) 542 final} - {SWD(2022) 345 final} - {SWD(2022) 542 final} -
{SWD(2022) 545 final}

OBRAZLOŽITVENI MEMORANDUM

1. OZADJE PREDLOGA

Čist zrak je bistvenega pomena za zdravje ljudi in ohranjanje okolja. V zadnjih treh desetletjih so bile v Evropski uniji (EU) dosežene pomembne izboljšave na področju kakovosti zraka, zahvaljujoč skupnim prizadevanjem EU ter nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov v državah članicah za zmanjšanje škodljivih vplivov onesnaženosti zraka¹. Vendar je približno 300 000 prezgodnjih smrti na leto (v primerjavi z do 1 milijonom na leto v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja) in precejšnje število nenalezljivih bolezni, kot so astma, težave s srcem in ožiljem ter pljučni rak, še vedno pripisanih onesnaženosti zraka (zlasti zaradi delcev, dušikovega dioksida in ozona)²³. Onesnaženost zraka je še vedno najpomembnejši okoljski vzrok prezgodnjih smrti v EU. Nesorazmerno vpliva na ranljive skupine, kot so otroci, starejši in tisti s predhodno obstoječimi boleznimi, ter socialno-ekonomsko prikrajšane skupine⁴. Vse več je tudi dokazov, da je onesnaženost zraka lahko povezana s spremembami živčnega sistema, kot je demenca⁵.

Poleg tega onesnaženost zraka ogroža okolje z zakisljevanjem, eutrofikacijo in ozonskimi poškodbami, kar povzroča škodo v gozdovih, ekosistemih in na kmetijskih rastlinah. Eutrofikacija zaradi nalaganja dušika presega kritične obremenitve na dveh tretjinah ekosistemskih območij po vsej EU, kar pomembno vpliva na biotsko raznovrstnost⁶. Ta pritisk onesnaževanja lahko še poglobi težave, ki jih povzroča presežek dušika zaradi onesnaževanja vode.

Komisija je novembra 2019 objavila preverjanje ustreznosti direktiv o kakovosti zunanjega zraka (direktiv 2004/107/ES in 2008/50/ES)⁷. Ugotovila je, da sta bili direktivi *delno* učinkoviti pri izboljšanju kakovosti zraka in doseganju standardov kakovosti zraka, vendar doslej še niso bili doseženi vsi njuni cilji.

Evropska komisija se je decembra 2019 v [evropskem zelenem dogovoru](#)⁸ zavezala, da bo še izboljšala kakovost zraka in bolje uskladila evropske standarde kakovosti zraka s priporočili Svetovne zdravstvene organizacije (SZO). Priporočila SZO so bila nazadnje revidirana septembra 2021⁹ in se redno znanstveno pregledujejo, običajno vsakih 10 let. Ta cilj boljšega usklajevanja z najnovejšimi znanstvenimi ugotovitvami je bil potrjen v [akcijskem načrtu za](#)

¹ Glej na primer: EEA (2018), „Air quality in Europe 2018 report“ (Kakovost zraka v Evropi – poročilo za leto 2018). Mediana za vse razpoložljive nabore podatkov je leta 2015 znašala 445 000 prezgodnjih smrti v Evropi na leto v primerjavi s stanjem 25 let pred tem, ko je bila leta 1990 mediana smrti 960 000 na leto.

² Kot je navedla Svetovna zdravstvena organizacija, so „nenalezljive bolezni, znane tudi kot kronične bolezni, običajno dolgotrajne in so posledica kombinacije genetskih, fizioloških, okoljskih in vedenjskih dejavnikov. Nenalezljive bolezni nesorazmerno prizadenejo ljudi v državah z nizkimi in srednjimi dohodki, v katerih je zabeleženih več kot tri četrtine smrti zaradi nenalezljivih bolezni v svetovnem merilu (31,4 milijona).“

³ Glej na primer: EEA (2021), „Air quality in Europe 2021“ (Kakovost zraka v Evropi – poročilo za leto 2021).

⁴ Glej na primer EEA (2018): „Unequal exposure and unequal impacts: social vulnerability to air pollution, noise and extreme temperatures in Europe“ (Neenakomerna izpostavljenost in neenakomerni vplivi: socialna ranljivost na onesnaženost zraka, hrup in ekstremne temperature v Evropi).

⁵ Agencija ZDA za varstvo okolja (2019 in 2022): „Integrated Science Assessment for Particulate Matter; Supplement to the 2019 Integrated Science Assessment for Particulate Matter“ (Celostna znanstvena ocena delcev; Dopolnilo k celostni znanstveni oceni delcev iz leta 2019).

⁶ Glej na primer poročilo Drugi obeti za čist zrak, COM(2021) 3.

⁷ Direktiva 2004/107/ES o arzeniu, kadmiju, živem srebru, niklju in policikličnih aromatskih ogljikovodikih v zunanjem zraku ter Direktiva 2008/50/ES o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo, kakor je bila spremenjena z Direktivo Komisije (EU) 2015/1480.

⁸ COM(2019) 640.

⁹ SZO (2021), Svetovne smernice SZO o kakovosti zraka.

[ničelno onesnaževanje](#)¹⁰, ki vključuje vizijo za leto 2050, da se onesnaževanje zraka (ter vode in tal) zmanjša na ravni, ki ne veljajo več za škodljive za zdravje in naravne ekosisteme ter ki se nahajajo znotraj omejitev, do katerih se naš planet še lahko spopada z izzivi, s čimer se ustvari okolje brez strupov. Poleg tega so bili uvedeni cilji za leto 2030, od katerih se dva nanašata na področje zraka: zmanjšati vplive onesnaženosti zraka na zdravje (prezgodnje smrti) za več kot 55 %, delež ekosistemov EU, kjer onesnaženost zraka ogroža biotsko raznovrstnost, pa za 25 %. Strožji standardi kakovosti zraka bi prispevali tudi k ciljem evropskega načrta za boj proti raku¹¹. Komisija je v [evropskem zelenem dogovoru](#) napovedala tudi, da bo okrepila spremljanje, modeliranje in načrtovanje kakovosti zraka.

Zaradi vojaške agresije Rusije proti Ukrajini, ki se je začela februarja 2022, so se voditelji EU strinjali, da je treba nujno pospešiti prehod na proizvodnjo čiste energije, da bi zmanjšali odvisnost EU od plina in drugih fosilnih goriv, uvoženih iz Rusije. 18. maja 2022 je bil sprejet ambiciozen sveženj ukrepov [RePowerEU](#), ki je bil med drugim namenjen pomoči državam članicam pri pospešitvi uvajanja proizvodnje energije iz obnovljivih virov. Če se bo ta sveženj izvajal hitro, kot je določeno v Sporočilu Komisije¹², bi lahko imel znatne posredne koristi z vidika onesnaženosti zraka.

Direktivi o kakovosti zunanjega zraka sta del celovitega okvira politike čistega zraka, ki temelji na treh glavnih stebrih. Prvi je sestavljen iz samih direktiv o kakovosti zunanjega zraka, ki določata standarde kakovosti za ravni koncentracije 12 onesnaževal zunanjega zraka. Drugi vključuje direktivo o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka (direktiva o nacionalnih obveznostih zmanjšanja emisij), ki določa obveznosti po državah članicah za zmanjšanje emisij ključnih onesnaževal zunanjega zraka in njihovih predhodnih sestavin, ki delujejo v EU, da bi dosegli skupno zmanjšanje čezmejnega onesnaževanja¹³. K temu je treba dodati mednarodna prizadevanja, zlasti v okviru Konvencije o onesnaževanju zraka na velike razdalje prek meja, za zmanjšanje čezmejnih emisij zunaj EU¹⁴. Tretji steber je sestavljen iz zakonodaje, ki določa emisijske standarde za ključne vire onesnaženosti zraka, kot so vozila za cestni prevoz, domače grelna naprave in industrijske naprave¹⁵.

Na količino onesnaževanja iz takih virov vplivajo tudi druge politike, ki vplivajo na ključne dejavnosti in sektorje na področjih, kot so promet, industrija, energija in podnebje ter kmetijstvo. Številne od teh politik so del nedavnih pobud, sprejetih v okviru [evropskega zelenega dogovora](#), kot so [akcijski načrt za ničelno onesnaževanje](#), [evropski podnebni predpisi](#)¹⁶ in sveženj „[Pripravljeni na 55](#)“¹⁷ s pobudami za energijsko učinkovitost in energijo iz obnovljivih virov, [strategija za metan](#)¹⁸, [strategija za trajnostno in pametno mobilnost](#)¹⁹, s

¹⁰ COM(2021) 400.

¹¹ COM(2021) 44. Načrt za boj proti raku potrjuje potrebo po zmanjšanju onesnaženosti zunanjega zraka, ki med drugim povzroča pljučnega raka. Načrt vključuje tudi zakonodajni predlog v letu 2022 za nadaljnje zmanjšanje izpostavljenosti delavcev azbestu (glej COM(2022) 489).

¹² COM(2022) 230.

¹³ Glej Direktivo 2016/2284/EU.

¹⁴ Opozoriti je treba, da imajo emisije onesnaževal zraka iz držav, ki niso države članice EU, tudi vlogo pri posrednem onesnaževanju v EU. Konvencija o onesnaževanju zraka na velike razdalje prek meja ima lahko ključno vlogo pri zmanjševanju teh emisij ter pri krepitvi zmogljivosti in drugi podpori, ki jo EU zagotavlja v okviru pristopnih procesov, zlasti za države Zahodnega Balkana.

¹⁵ Vključno z direktivami 2010/75/EU (o industrijskih emisijah), 2015/2193/EU (o srednje velikih kurilnih napravah), 98/70/ES (o kakovosti goriva), 2016/802/EU (o vsebnosti žvepla v tekočih gorivih), 2009/125/ES (o okoljsko primerni zasnovi izdelkov) ter uredbama ES 443/2009 in 510/2011 (o emisijskih standardih za vozila), uredbami (EU) 2016/427, (EU) 2016/646 in (EU) 2017/1154 (o dejanskih emisijah, ki nastajajo med vožnjo) ter Uredbo (EU) 2016/1628 (o necestni mobilni mehanizaciji).

¹⁶ Uredba (EU) 2021/1119.

¹⁷ COM(2021) 550.

¹⁸ COM(2020) 663.

tem povezan novi okvir za mobilnost v mestih iz leta 2021²⁰, [strategija za biotsko raznovrstnost](#)²¹ in [pobuda „od vil do vilic“](#)²². Poleg tega se pričakuje znatno zmanjšanje emisij onesnaževal iz avtomobilov, kombiniranih vozil, tovornjakov in avtobusov zaradi sprejetja in izvajanja prihodnjega predloga Euro 7 (glej PLAN/2020/6308).

Z revizijo direktiv o kakovosti zunanjega zraka bi direktivi združili v eno in si prizadevali:

- evropske standarde kakovosti zraka bolje uskladiti s priporočili SZO,
- nadalje izboljšati zakonodajni okvir (npr. v zvezi s kaznimi in obveščanjem javnosti),
- bolje podpreti lokalne organe pri doseganju čistejšega zraka s krepitvijo spremljanja, modeliranja in načrtovanja kakovosti zraka.

Presoja vplivov kaže, da koristi predlagane revizije za družbo daleč presegajo stroške. Glavne pričakovane koristi so povezane z zdravjem (vključno z zmanjšano umrljivostjo in obolevnostjo, zmanjšanimi izdatki za zdravstveno varstvo, zmanjšano odsotnostjo z dela zaradi bolezni in povečano produktivnostjo pri delu) in okoljem (vključno z zmanjšanimi izgubami pridelka zaradi ozona).

1.1. Skladnost z drugimi politikami Unije

Ta pobuda je del delovnega programa Komisije za leto 2022 in ključni ukrep v akcijskem načrtu za ničelno onesnaževanje. Tako kot pri vseh pobudah v okviru evropskega zelenega dogovora je njen cilj zagotoviti, da se cilji dosežejo na najučinkovitejši in najmanj obremenjujoč način ter da se upošteva načelo, da se ne škoduje bistveno. Predlog prispeva k izvajanju strategije za ničelno onesnaževanje in ciljev akcijskega načrta za ničelno onesnaževanje z namenom doseganja kakovosti zraka, ki bo omogočala varovanje zdravja in okolja. Številne politike in prednostne naloge evropskega zelenega dogovora so pomembne za uspešno izvajanje predloga in imajo lahko koristi od večjih ambicij v okviru predlagane direktive. Med temi so:

- Podnebni predpisi in sveženj „Pripravljeni na 55“ bodo s svojimi povečanimi podnebnimi ambicijami spodbudili uporabo tehnologij z nizkimi ali ničelnimi emisijami, kar bo prineslo posredne koristi za kakovost zraka (kot so negorljivi obnovljivi viri energije, ukrepi za energijsko učinkovitost, električna mobilnost). Predlogi o večjih ambicijah vključujejo večjo ambicijo sistema EU za trgovanje z emisijami, večjo ambicijo uredbe EU o porazdelitvi prizadevanj in strožje standarde o emisijskih vrednostih CO₂ za avtomobile in kombinirana vozila, ki zahtevajo, da so od leta 2035 vsi na novo registrirani avtomobili in kombinirana vozila brez emisij. Strožji standardi kakovosti zraka iz tega predloga bodo prinesli posredne koristi za podnebne spremembe v obliki zmanjšanja emisij toplogrednih plinov, zlasti emisij CO₂, zaradi izgorevanja fosilnih goriv in zmanjšanja črnega ogljika, kratkoživega onesnaževala, ki škoduje podnebnju.
- V načrtu RePowerEU so predlagani ukrepi za hitro zmanjšanje odvisnosti Evrope od ruskih fosilnih goriv, vključno s splošnim zmanjšanjem porabe energije, diverzifikacijo

¹⁹ COM(2020) 789, vključno z zavezo Komisije, da bo leta 2023 začela namensko študijo, ki bo opredelila in pojasnila, katere digitalne in tehnične rešitve bi bile na voljo za omogočanje učinkovitejših in uporabnikom prijaznejših sistemov za omejevanje dostopa za vozila v mestih, vključno z območji z nizkimi emisijami, ob upoštevanju načela subsidiarnosti (glej tudi COM(2021) 811).

²⁰ COM(2021) 811.

²¹ COM(2020) 380.

²² COM(2020) 381.

uvoza energije, nadomestitvijo fosilnih goriv in pospešitvijo prehoda na obnovljive vire energije pri proizvodnji električne energije, industriji, stavbah in prometu ter pametnih naložbah. Pospešitev teh ukrepov lahko koristi tudi kakovosti zraka.

- Povečana uporaba negorljivih obnovljivih virov energije bo zmanjšala zanašanje na fosilna goriva in s tem emisije onesnaževal zraka ter izboljšala kakovost zraka. Pobude za spodbujanje obnovljivih virov energije vključujejo predlog iz leta 2021 za revizijo direktive o energiji iz obnovljivih virov (prenovljena direktiva o energiji iz obnovljivih virov)²³, v kateri so predlagani ambicioznejši cilji do leta 2030, in sporočilo Komisije o RePower EU iz leta 2022 s poudarkom na nadaljnjem spodbujanju naložb v obnovljive vire energije, zlasti sončno energijo in vetrno energijo ter toplotne črpalke, ki so vse koristne tudi za kakovost zraka.
- S povečano ambicijo glede energijske učinkovitosti in uvedbo zavezujočega cilja EU glede energijske učinkovitosti s predlogom revidirane direktive o energijski učinkovitosti²⁴ bodo zmanjšane energijske potrebe na splošno, vključno s fosilnimi gorivi, s čimer bodo zmanjšane emisije onesnaževal zraka ter izboljšana kakovost zraka.
- Ukrepi v okviru strategije za trajnostno in pametno mobilnost ter s tem povezanega novega okvira za mobilnost v mestih iz leta 2021, ki podpirajo prehod na nizkoemisijski in javni promet, bodo prinesli pozitivne posredne koristi za kakovost zraka. Nekateri ukrepi, ki so zlasti pomembni za kakovost zraka, vključujejo strožje standarde emisij onesnaževal zraka za motorna vozila z notranjim zgorevanjem (v prihodnjem predlogu **Euro 7**)²⁵; predlog uredbe o **infrastrukturi za alternativna goriva**²⁶: potrebno je celovito omrežje polnilne in oskrbovalne infrastrukture, da se olajša večja uporaba obnovljivih in nizkoogljicnih goriv, vključno z e-mobilnostjo, kar bi prineslo pomembne posredne koristi za kakovost zraka; predlogi za **ReFuelEU za letalstvo** in **FuelEU za pomorstvo** vključujejo ukrepe za spodbujanje čistejših goriv, ki bi lahko zmanjšali emisije onesnaževal zraka ter izboljšali kakovosti zraka v bližini pristanišč in letališč, tako da se zahteva oskrba z električno energijo z obale za posebne vrste ladij na privezu ali energijo brez emisij in trajnostna letalska goriva v zrakoplovih. Po drugi strani pa direktivi o kakovosti zunanega zraka spodbujata okrepljeno ukrepanje na mestnih območjih, da se omogoči mobilnost z manj emisijami, uvedba območij z nizkimi emisijami, večja uporaba javnega prevoza in aktivna mobilnost, da se dosežejo mejne vrednosti.
- Ekologizacija skupne kmetijske politike in strategije „od vil do vilic“ lahko pomaga zmanjšati emisije amoniaka iz kmetijstva, na primer s spodbujanjem ukrepov za zmanjšanje amoniaka s strateškimi načrti SKP ali izboljšanjem upravljanja s hranili.
- Strožji standardi kakovosti zraka v skladu s tem predlogom bodo pripomogli k varovanju raznolikosti v skladu s strategijo za biotsko raznovrstnost, medtem ko lahko politike, ki izboljšujejo zdravje ekosistemov, kot so predlagani predpisi o obnovi narave, prispevajo tudi k vidikom čistega zraka.

1.2. Pravna podlaga

Pravna podlaga za ukrepanje EU glede kakovosti zraka je v členih 191 in 192 [Pogodbe o delovanju Evropske unije](#) (PDEU) o okolju. S tema členoma se EU omogoča, da ukrepa za

²³ COM(2021) 557.

²⁴ COM(2021) 558.

²⁵ COM(2022), evropski standardi za emisije vozil – Euro 7 za avtomobile, kombinirana vozila, tovornjake in avtobuse (dostop 4.8.2022)

²⁶ COM(2021) 559 final.

ohranjanje, varovanje in izboljšanje kakovosti okolja, varovanje zdravja ljudi in spodbujanje ukrepov na mednarodni ravni za reševanje regionalnih ali globalnih okoljskih problemov. Na isti pravni podlagi temeljita sedanji direktivi o kakovosti zunanjega zraka. Glede na to, da je to področje deljene pristojnosti med EU in državami članicami, morajo ukrepi EU spoštovati načelo subsidiarnosti.

1.3. Subsidiarnost in sorazmernost

Ciljev te pobude ni mogoče zadovoljivo doseči samo na ravni držav članic. To je predvsem posledica čezmejne narave onesnaženosti zraka: atmosfersko modeliranje in meritve onesnaženosti zraka nedvomno kažejo, da onesnaženost v eni državi članici prispeva k izmerjeni onesnaženosti v drugih državah članicah²⁷. Ko se onesnaževala zraka izpuščajo v ozračje ali tvorijo v ozračju, se lahko prenašajo več tisoč kilometrov. Obseg obravnavanega vprašanja zahteva ukrepanje na ravni EU, da se zagotovi, da vse države članice sprejmejo ukrepe za zmanjšanje tveganj za prebivalstvo v vsaki državi članici.

Poleg tega PDEU zahteva politike za visoko raven varstva ob upoštevanju raznolikosti razmer po vsej EU²⁸. Obstoječi direktivi vzpostavljata minimalne standarde kakovosti zraka po vsej EU, vendar izbiro ukrepov prepuščata državam članicam, da jih lahko prilagodijo posebnim nacionalnim, regionalnim in lokalnim okoliščinam. To načelo se ohranja v predlagani direktivi, ki bi dve obstoječi direktivi o kakovosti zunanjega zraka združili v eno.

Nazadnje pa je treba zagotoviti pravičnost in enakost v zvezi z gospodarskimi posledicami ukrepov za nadzor onesnaženosti zraka in izkušnjami državljanov s kakovostjo zunanjega zraka po vsej EU.

1.4. Načelo sorazmernosti

Predlog je skladen z načelom sorazmernosti, saj

- združuje dve direktivi, pri čemer konsolidira in poenostavlja določbe obstoječih direktiv v eno;
- prepušča podrobnosti o izvajanju državam članicam, ki poznajo nacionalne, regionalne in lokalne okoliščine, in lahko zato bolje izberejo stroškovno najučinkovitejše ukrepe za doseganje standardov kakovosti zraka;
- prinaša znatne zdravstvene in gospodarske koristi, za katere se pričakuje, da bodo jasno presegle stroške ukrepov, ki jih je treba sprejeti;
- zahteva natančnejšo oceno kakovosti zraka s pomočjo posebnih zahtev za spremljanje in modeliranje, za katere se lahko pričakuje, da bodo spodbujale bolj ciljno usmerjene in stroškovno učinkovite ukrepe za izpolnjevanje standardov kakovosti zraka.

1.5. Izbira instrumentov

Predlagani instrument ostaja direktiva, kot je bila prej. Druga sredstva ne bi bila primerna, saj predlog še naprej določa cilje na ravni EU, vendar izbiro ukrepov za skladnost prepušča državam članicam, ki lahko te ukrepe prilagodijo različnim nacionalnim, regionalnim in

²⁷ Glej na primer atlas delcev PM_{2,5} v mestih (Urban PM_{2.5} Atlas), ki ga je pripravil JRC in analizira vire onesnaževanja z drobnimi delci v 150 mestih v EU.

²⁸ Člen 191(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU).

lokalnim okoliščinam, tj. ob upoštevanju raznolikosti in specifičnosti razmer po vsej EU. Kontinuiteta pri izbiri instrumenta prav tako omogoča združitev in poenostavitev dveh obstoječih direktiv v en sam instrument.

2. REZULTATI NAKNADNIH OCEN, POSVETOVANJ Z DELEŽNIKI IN PRESOJ VPLIVOV

2.1. Ocena/preverjanje primernosti in povezana mnenja Odbora za regulativni nadzor

Pri preverjanju primernosti direktiv o kakovosti zunanjega zraka²⁹ je bilo ugotovljeno, da sta usmerjali vzpostavitev reprezentativnega visokokakovostnega spremljanja kakovosti zraka, določili jasne standarde kakovosti zraka ter omogočili izmenjavo zanesljivih, objektivnih in primerljivih informacij o kakovosti zraka, vključno z informacijami za širšo javnost. Bili pa sta manj uspešni pri zagotavljanju, da so bili sprejeti zadostni ukrepi za izpolnitev standardov kakovosti zraka in da so bila preseganja čim krajša. Kljub temu so razpoložljivi dokazi pokazali, da sta direktivi o kakovosti zunanjega zraka prispevali k upadanju onesnaženosti zraka ter zmanjšali število in obseg preseganj. Glede na to delno uspešnost je bilo ugotovljeno, da direktivi o kakovosti zunanjega zraka na splošno ustrezata svojemu namenu, hkrati pa je bilo treba izpostaviti možnosti za izboljšave obstoječega okvira za doseganje dobre kakovosti zraka po vsej EU. Pri preverjanju primernosti je bilo ugotovljeno, da bi lahko dodatne smernice ali jasnejše zahteve v samih direktivah o kakovosti zunanjega zraka pripomogle k učinkovitejšemu in uspešnejšemu spremljanju, modeliranju ter določbam o načrtih in ukrepih.

Ugotovljeno je bilo, da so bili standardi kakovosti zraka ključni za znižanje koncentracij in zmanjšanje ravni preseganj. Kljub temu evropski standardi kakovosti zraka niso v celoti usklajeni z uveljavljenimi zdravstvenimi priporočili³⁰, pri sprejemanju ustreznih in učinkovitih ukrepov za izpolnjevanje standardov kakovosti zraka pa je prišlo do znatnih zamud in do njih še vedno prihaja.

Na splošno je bilo ugotovljeno, da je mreža za spremljanje v veliki meri skladna z določbami obstoječih direktiv o kakovosti zunanjega zraka in da zagotavlja, da so na voljo zanesljivi in reprezentativni podatki o kakovosti zraka. Vendar pa so bili izraženi pomisleki, da merila za spremljanje ponujajo preveč manevrskega prostora in predstavljajo nekaj dvomnosti za zadevne organe.

Na podlagi priporočil Odbora za regulativni nadzor je preverjanje primernosti zagotovilo dodatna pojasnila na več področjih, vključno z razlikami med evropskimi standardi kakovosti zraka in priporočili SZO, trendi kakovosti zraka in spremljanjem, učinkovitostjo zakonodaje pri doseganju standardov kakovosti zraka, povratnimi informacijami deležnikov in mnenjem javnosti o kakovosti zraka.

2.2. Posvetovanje z deležniki

Namen posvetovanja z deležniki je bil zbrati podporne informacije, podatke, znanje in stališča iz obsežnega kroga deležnikov, zagotoviti prispevek k različnim možnostim politike za revizijo direktiv o kakovosti zunanjega zraka in pomagati pri oceni izvedljivosti njunega izvajanja.

²⁹ SWD(2019) 427.

³⁰ *Smernice SZO o kakovosti zraka* so bile od takrat revidirane, in sicer v letu 2021.

Odrpno javno posvetovanje je potekalo 12 tednov v obliki spletnega vprašalnika s 13 uvodnimi in 31 posebnimi vprašanji, ki je potekalo v okviru orodja EU Survey. Vprašalnik je vključeval vprašanja, ki jih je treba obravnavati v presoji vplivov, ter zbral začetna stališča o ravni ambicij in možnih vplivih nekaterih možnosti za revizijo direktiv o kakovosti zunanega zraka. Skupno je bilo prejetih 934 odgovorov, predloženih pa je bilo 116 dokumentov o stališčih. Odrpna vprašanja so prejela med 11 in 406 posameznih odgovorov – v povprečju 124. Odgovori so prispeli iz 23 različnih držav članic.

Ciljno usmerjena raziskava je bila objavljena v orodju EU Survey v dveh delih (del 1 o področju politike 1 „standardi kakovosti zraka“ dne 13. decembra 2021 ter del 2 o področjih politike 2 in 3 „upravljanje, spremljanje, modeliranje in načrti za kakovost zraka“ dne 13. januarja 2022), oba z rokom za prispevke 11. februarja 2022. Namen ciljno usmerjene raziskave je bil pridobiti poglobljena stališča organizacij, ki jih zanimajo pravila EU o kakovosti zraka ali delujejo na tem področju. V skladu s tem je bila raziskava poslana ciljnim deležnikom, vključno z zadevnimi organi na različnih ravneh upravljanja, organizacijami zasebnega sektorja, akademiki in organizacijami civilne družbe v vseh državah članicah EU. Del 1 ciljno usmerjene raziskave med deležniki je prejel skupaj 139 odgovorov iz 24 držav članic. Del 2 raziskave je prejel 93 odgovorov iz 22 držav članic.

Prvo srečanje deležnikov je potekalo 23. septembra 2021, udeležilo pa se ga je 315 zunanjih udeležencev, bodisi na kraju samem ali prek spleta, iz 27 držav članic. Cilj prvega srečanja deležnikov je bil zbrati mnenja o pomanjkljivostih, ugotovljenih v sedanjih direktivah o kakovosti zunanega zraka, in o ravni ambicij za revidirano zakonodajo.

Drugega srečanja deležnikov dne 4. aprila 2022 se je udeležilo 257 zunanjih udeležencev, bodisi na kraju samem ali prek spleta, iz 23 držav članic. Cilj srečanja je bil zbrati povratne informacije deležnikov za dokončanje presoje vplivov.

Izvedeni so bili **ciljno usmerjeni razgovori**, ki so dopolnjevali druge dejavnosti posvetovanja, zlasti s predstavniki regionalnih in nacionalnih javnih organov, civilne družbe in nevladnih organizacij ter akademskih in raziskovalnih ustanov. Glavni namen razgovorov je bil zapolniti preostale vrzeli v informacijah, ki so bile ugotovljene pri oceni ciljno usmerjene raziskave med deležniki. Zato so se razgovori osredotočili na področje politike 2, zlasti na izvedljivost, načine izvajanja in učinke različnih obravnavanih možnosti.

Poleg tega je bilo v presoji vplivov upoštevano: 30 **ad hoc prispevkov** (dokumenti o stališčih, znanstvene študije in drugi dokumenti), prejetih od 25 različnih deležnikov; razprave na tretjem **evropskem forumu za čisti zrak** 18. in 19. novembra 2021; povratne informacije o **začetni presoji vplivov** 63 deležnikov iz 12 držav članic; in **mnenje platforme Pripravljeni na prihodnost** o zakonodaji o kakovosti zunanega zraka.

Poleg tega je poročilo o končnem izidu **Konference o prihodnosti Evrope** pokazalo, da državljani zahtevajo ukrepe za zmanjšanje onesnaženosti zraka³¹.

2.3. Uporaba strokovnega znanja

Pri pripravi tega predloga so bila uporabljena naslednja strokovna področja: (1) analiza povezav med onesnaženostjo zraka in zdravjem ljudi, (2) ocena vplivov na zdravje, vključno s količinsko opredelitvijo v finančnem smislu, (4) ocena vplivov na ekosisteme, (5) makroekonomsko modeliranje ter (6) ocena kakovosti zraka in strokovno znanje o upravljanju.

³¹ Konferenca o prihodnosti Evrope (2022): Poročilo o končnem izidu, <https://futureu.europa.eu/sl/pages/reporting?format=html&locale=sl>.

To strokovno znanje je bilo zbrano predvsem s pogodbami o storitvah in sporazumi o donacijah, med drugim s Svetovno zdravstveno organizacijo, Evropsko agencijo za okolje, Skupnim raziskovalnim središčem in različnimi svetovalci. Vsa poročila strokovnjakov in pogodbe so bila za javnost redno objavljena na internetu.

2.4. Presoja vplivov in mnenje Odbora za regulativni nadzor

V presoji vplivov je bilo analiziranih 19 možnosti politike (ki vključujejo 69 ukrepov politike) za odpravo pomanjkljivosti, ugotovljenih v sedanjih direktivah o kakovosti zunanjega zraka v zvezi z okoljem in zdravjem, upravljanjem in izvrševanjem, spremljanjem in ocenjevanjem ter obveščanjem in sporočanjem.

Vsaka od teh možnosti politike je bila ocenjena glede na njene okoljske, družbene in gospodarske posledice, skladnost z drugimi prednostnimi nalogami politike in pričakovano razmerje med koristmi in stroški.

Prednostni sveženj politik je določen v nadaljevanju.

1. O standardih kakovosti zraka:

- a. določitev jasnih evropskih standardov kakovosti zraka, opredeljenih kot mejne vrednosti za leto 2030, na podlagi politične izbire med možnostmi politike „popolna usklajenost“ (I-1), „boljša usklajenost“ (I-2) in „delna usklajenost“ (I-3), z omejenim številom začasnih izjem, kadar so te jasno utemeljene;
- b. poudarek na perspektivi po letu 2030 za popolno usklajenost s smernicami SZO o kakovosti zraka iz leta 2021, obenem pa približevanje k usklajenosti tudi s prihodnjimi smernicami SZO za doseganje vizije ničelnega onesnaževanja do leta 2050;
- c. mehanizem rednega pregledovanja za zagotovitev, da najnovejše znanstveno razumevanje kakovosti zraka usmerja prihodnje odločitve.

2. O upravljanju in izvrševanju:

- a. posodobitev minimalnih zahtev za načrte za kakovost zraka;
- b. uvedba mejnih vrednosti za onesnaževala zraka, za katera trenutno veljajo ciljne vrednosti, da se omogoči učinkovitejše zmanjšanje koncentracij teh onesnaževal;
- c. nadaljnja pojasnitev, kako je treba odpraviti preseganja standardov kakovosti zraka, kako jih vnaprej preprečiti in kdaj posodobiti načrte za kakovost zraka;
- d. nadaljnja opredelitev vrste ukrepov, ki jih morajo sprejeti pristojni organi, da bi bila obdobja preseganj čim krajša, in razširitev določb o kaznih v primeru kršitev standardov kakovosti zraka;
- e. krepitev obveznosti držav članic za sodelovanje, kadar čezmejno onesnaževanje povzroči kršitve standardov kakovosti zraka;
- f. izboljšanje izvršljivosti direktiv z novimi določbami o dostopu do sodnega varstva in odškodnine ter okrepljeno določbo o kaznih.

3. O ocenah kakovosti zraka:

- a. nadaljnje izboljšanje, poenostavitev in sorazmerna razširitev spremljanja in ocenjevanja kakovosti zraka, vključno z naslednjim:
 - i. spremljanje onesnaževal, ki vzbujajo vse večjo zaskrbljenost;

- ii. omejevanje premestitev vzorčevalnih mest kakovosti zraka na tista, kjer so bile mejne vrednosti upoštevane najmanj tri leta;
 - iii. nadaljnja pojasnitev in racionalizacija meril za umestitev vzorčevalnih mest;
 - vi. posodabljanje največjih nezanesljivosti meritev, dovoljenih v skladu s predlaganimi strožjimi standardi kakovosti zraka;
- b. boljša uporaba modeliranja kakovosti zraka:
- i. odkrivanje kršitev standardov kakovosti zraka, obveščanje o načrtih za kakovost zraka in postavitve vzorčevalnih mest;
 - ii. izboljšanje kakovosti in primerljivosti modeliranja kakovosti zraka.
4. O obveščanju javnosti o kakovosti zraka:
- a. urno poročanje o vseh razpoložljivih posodobljenih meritvah kakovosti zraka za ključna onesnaževala in omogočanje dostopnosti informacij državljanom z indeksom kakovosti zraka;
 - b. obveščanje javnosti o možnih učinkih na zdravje in priporočanje ravnanja v primeru kršitev standardov kakovosti zraka.

Na splošno se glavne koristi pričakuje v obliki zmanjšane umrljivosti in obolevnosti, zmanjšanih izdatkov za zdravstveno varstvo, zmanjšanih izgub pridelka zaradi ozona, zmanjšane odsotnosti z dela zaradi bolezni in povečane produktivnosti pri delu.

Možnosti politike v zvezi z različnimi ravnmi usklajenosti s smernicami SZO o kakovosti zraka imajo okoljske, gospodarske, družbene in zdravstvene posledice. Vse te tri možnosti, tj. „popolna usklajenost“ (I-1), „boljša usklajenost“ (I-2) in „delna usklajenost“ (I-3), bi prinesle znatne koristi za zdravje in okolje, čeprav v različnih merah. Vendar presoja vplivov za vse tri možnosti politike kaže, da **koristi za družbo daleč odtehtajo stroške**.

Letni stroški in koristi so bili za leto 2030 izračunani kot osrednja ocena, saj je to leto, v katerem bi bilo treba prvič doseči večino novih standardov kakovosti zraka. **Stroški ublažitve** bi se pojavili že v letih pred tem, da se zagotovi, da bodo novi standardi izpolnjeni do leta 2030, vendar se bodo po letu 2030 verjetno zmanjšali, saj bodo enkratne naložbe, potrebne za doseganje ciljev, že izvedene.

Možnost politike I-3 („delna usklajenost“ s smernicami SZO iz leta 2021 o kakovosti zraka do leta 2030) ima najvišje razmerje med koristmi in stroški (med 10:1 in 28:1). Pričakuje se, da bo večina vzorčevalnih mest kakovosti zraka v EU z malo dodatnega truda izpolnjevala ustrezne standarde kakovosti zraka. Po osrednji oceni znašajo neto koristi več kot 29 milijard EUR v primerjavi z ustreznimi stroški blažilnih ukrepov v višini 3,3 milijarde EUR v letu 2030.

Pri možnosti politike I-2 („boljša usklajenost“ s smernicami SZO iz leta 2021 o kakovosti zraka do leta 2030) se pričakuje, da bo razmerje med koristmi in stroški nekoliko nižje (med 7,5:1 in 21:1). Pri približno 6 % vzorčevalnih mest se ne pričakuje, da bodo izpolnjevala ustrezne standarde kakovosti zraka brez dodatnega truda na lokalni ravni (ali pa da bodo potrebna podaljšanja rokov ali izjeme). Po osrednji oceni znašajo neto koristi več kot 36 milijard EUR, kar je 25 % več kot pri možnosti politike I-3. Ustrezni skupni blažilni ukrepi in s tem povezani upravni stroški so ocenjeni na 5,7 milijarde EUR v letu 2030.

Pri možnosti politike I-1 („popolna usklajenost“ s smernicami SZO iz leta 2021 o kakovosti zraka do leta 2030) razmerje med koristmi in stroški prav tako ostaja znatno pozitivno (med 6:1 in 18:1). Vendar se pričakuje, da 71 % vzorčevalnih mest ne bo izpolnjevalo ustreznih

standardov kakovosti zraka brez dodatnega truda na lokalni ravni (in v mnogih od teh primerov teh standardov sploh ne bo mogoče izpolnjevati zgolj s tehnično izvedljivimi zmanjšanimi). Po osrednji oceni znašajo neto koristi več kot 38 milijard EUR, kar je 5 % več kot pri možnosti politike I-2. Ustrezni stroški ublažitve so ocenjeni na 7 milijard EUR v letu 2030.

Upravni stroški so ocenjeni v razponu od 75 milijonov EUR do 106 milijonov EUR na leto v letu 2030. To vključuje stroške priprave načrtov za kakovost zraka, ocen kakovosti zraka in dodatnih vzorčevalnih mest. Pričakuje se zlasti, da se bodo stroški priprave načrtov za kakovost zraka sčasoma zmanjšali, saj odpravljajo preseganja v zvezi s kakovostjo zraka in postajajo odvečni. Podobno postajajo zahteve glede ureditve ocenjevanja kakovosti zraka manj stroge, saj se kakovost zraka izboljšuje, stroški v zvezi s spremljanjem kakovosti zraka pa naj bi se po pričakovanjih znižali, vendar so bile zgornje ocene, vključno z enkratno naložbo, v izračunih letne. Upoštevati je treba, da vse te stroške nosijo **javni organi**.

Pomembno je opozoriti, da direktivi o kakovosti zunanega zraka **potrošnikom in podjetjem ne nalagata neposrednih upravnih stroškov**. Morebitni stroški zanje izhajajo predvsem iz ukrepov, ki so jih sprejeli organi držav članic za doseganje standardov kakovosti zraka, določenih v direktivah. Ti stroški so del splošnih stroškov ublažitve/prilagoditve, navedenih zgoraj.

Predlagana združitev sedanjih direktiv o kakovosti zunanega zraka 2008/50/ES in 2004/107/ES v enotno direktivo naj bi zmanjšala upravno breme za javne organe, zlasti zadevne organe v državah članicah, s poenostavitvijo pravil, povečanjem doslednosti in jasnosti ter večjo učinkovitostjo izvajanja.

V presoji vplivov je bila preverjena tudi **skladnost s podnebno politiko**, zlasti z evropskimi podnebnimi predpisi. Glede na številne skupne vire emisij toplogrednih plinov in onesnaževal bo predlagana revizija evropskih standardov kakovosti zraka podprla podnebne cilje, saj bodo ukrepi za doseganje čistega zraka privedli tudi do zmanjšanja emisij toplogrednih plinov.

Ocenjeni vplivi predloga na kakovost zraka so prav tako skladni z **akcijskim načrtom za ničelno onesnaževanje**, zlasti z njegovim ciljem do leta 2030, da se za več kot 55 % zmanjšajo zdravstveni učinki (prezgodnje smrti) onesnaženosti zraka, in vizijo akcijskega načrta do leta 2050, da se onesnaženost zraka, vode in tal zmanjša na ravni, ki se ne štejejo več za škodljive za zdravje. Obstajajo tudi pomembne sinergije s politikami, ki obravnavajo emisije onesnaževal pri viru in ki so tudi del akcijskega načrta. To na primer zadeva nedavni predlog za revizijo direktive o industrijskih emisijah in prihodnji predlog za standarde emisij Euro 7 za cestna vozila, ki bosta podprla doseganje strožjih standardov kakovosti zraka.

Na podlagi mnenja **Odbora za regulativni nadzor** je bila presoja vplivov okrepljena z dodatno analizo in pojasnili o (1) medsebojnem vplivu predloga z drugimi pobudami, kot je učinek predlagane revizije direktive o industrijskih emisijah, (2) različnih parametrih, analiziranih za različne možnosti politike, vključno z njihovo izvedljivostjo, in (3) razlogih za težave, ugotovljene pri izvajanju sedanjih direktiv o kakovosti zunanega zraka.

Vzporedno s presojjo vplivov, izvedeno za ta predlog, je bila izvedena širša analiza konteksta čistega zraka in njegovih prihodnjih obetov, ki bo objavljena kot redno poročilo o obetih za čist zrak³² ter kot del poročila o spremljanju ničelnega onesnaževanja in obetih, načrtovanih za konec leta 2022. Tretji obeti za čist zrak bodo dopolnili analizo, opravljeno za presojjo vplivov za revizijo direktiv, in izpostavili dodatne elemente, kot so: regionalni vpliv ukrepov, predlaganih v svežnju REPowerEU, na čist zrak; pozitivne možnosti za doseganje ciljev

³² Prejšnje izdaje obetov za čist zrak so na voljo na spletni strani https://environment.ec.europa.eu/topics/air/clean-air-outlook_sl.

ničelnega onesnaževanja do leta 2030 v okviru prednostnega svežnja politik za revizijo direktiv; in učinek vključitve netehnoloških (npr. prehranskih) ukrepov na projekcije čistega zraka za leto 2030. Ti vplivi dopolnjujejo možne pomembnejše pozitivne vplive z dolgoročnimi učinki.

2.5. Primernost in poenostavitev ureditve (program ustreznosti in uspešnosti predpisov)

Glede na agendo za boljše pravno urejanje (in program ustreznosti in uspešnosti predpisov) Komisija predlaga združitve Direktive 2008/50/ES in Direktive 2004/107/ES v eno direktivo, ki ureja vsa pomembna onesnaževala zraka.

Ko je bila sprejeta Direktiva 2008/50/ES, je nadomestila številne zakonodajne akte: Direktivo Sveta 96/62/ES o ocenjevanju in upravljanju kakovosti zunanjega zraka, Direktivo Sveta 99/30/ES o mejnih vrednostih žveplovega dioksida, dušikovega dioksida in dušikovih oksidov, delcev in svinca v zunanjem zraku, Direktivo 2000/69/ES o mejnih vrednostih benzena in ogljikovega monoksida v zunanjem zraku, Direktivo 2002/3/ES o ozonu v zunanjem zraku in Odločbo Sveta 97/101/ES o vzpostavitvi vzajemne izmenjave informacij in podatkov iz merilnih mrež in posameznih postaj za merjenje onesnaženosti zunanjega zraka v državah članicah. Zaradi jasnosti, poenostavitve in upravne učinkovitosti so bili združeni v enotno direktivo. Evropski parlament in Svet sta takrat tudi določila, da je treba razmisliti o združitvi Direktive 2004/107/ES z Direktivo 2008/50/ES, potem ko bodo pridobljene zadostne izkušnje v zvezi z izvajanjem Direktive 2004/107/ES.

Po več kot desetletju vzporednega izvajanja Direktive 2008/50/ES in Direktive 2004/107/ES predstavlja revizija direktiv o kakovosti zunanjega zraka priložnost za vključitev najnovejših znanstvenih spoznanj in izkušenj z izvajanjem, tako da se ju združi v eno samo direktivo. To bo konsolidiralo zakonodajo o kakovosti zraka, hkrati pa poenostavilo pravila, ki se uporabljajo za zadevne organe, povečalo splošno doslednost in jasnost ter tako povečalo učinkovitost izvajanja.

Predlog tudi racionalizira in poenostavlja številne določbe, zlasti v zvezi s spremljanjem kakovosti zraka za različna onesnaževala zraka, vrstami standardov kakovosti zraka za ta onesnaževala in zahtevami, ki izhajajo iz njih, kot je razvoj načrtov za kakovost zraka.

V presoji vplivov so bili upoštevani predlogi mnenja platforme Pripravljeni na prihodnost z dne 12. novembra 2021 o „zakonodaji o kakovosti zunanjega zraka“³³, vključno na primer s priporočili v zvezi s standardi kakovosti zraka, izvajanjem, spremljanjem in združevanjem obstoječih direktiv v eno, v skladu s povezanimi politikami.

2.6. Temeljne pravice

Predlagana direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva načela, priznana zlasti v Listini EU o temeljnih pravicah. V skladu s členom 191(1) PDEU je ta predlog namenjen izogibanju, preprečevanju in zmanjševanju škodljivih učinkov onesnaženosti zraka na zdravje ljudi in okolje. Zato si prizadeva v politike EU vključiti visoke ravni varstva okolja in izboljšanja kakovosti okolja v skladu z načelom trajnostnega razvoja iz člena 37 Listine EU o temeljnih pravicah. Prav tako konkretizira obveznost varovanja pravice do življenja in osebne celovitosti iz členov 2 in 3 Listine.

³³ COM (2022), sklic na mnenje platforme Pripravljeni na prihodnost: 2021/SBGR1/04.

Poleg tega prispeva k pravici do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem, kot je določeno v členu 47 Listine, v zvezi z varovanjem zdravja ljudi, in sicer s podrobnimi določbami o dostopu do sodnega varstva, odškodnine in kazni.

3. PRORAČUNSKÉ POSLEDICE

Ocena finančnih posledic v zvezi s proračunskimi posledicami ter človeški in upravni viri, potrebni za ta predlog, so vključeni v oceno finančnih posledic zakonodajnega predloga za sveženj o ničelnem onesnaževanju, ki je predstavljen kot del predloga za revizijo seznamov onesnaževal, ki vplivajo na površinske in podzemne vode.

Predlog bo imel proračunske posledice za Komisijo, Skupno raziskovalno središče in Evropsko agencijo za okolje v smislu potrebnih človeških in upravnih virov.

Delovna obremenitev Komisije pri izvajanju in izvrševanju se bo nekoliko povečala zaradi uvrstitve novih standardov in več snovi, ki jih je treba spremljati, na seznam ter zaradi potrebe po pregledu in posodobitvi obstoječih smernic in izvedbenih sklepov ter osnutkov novih smernic.

Komisija bo poleg tega potrebovala večjo podporo Skupnega raziskovalnega središča za okrepitev spremljanja in modeliranja kakovosti zraka. To bo zlasti vključevalo pripravo smernic, predsedovanje dvema ključnima strokovnima mrežama ter pripravo standardov v zvezi s spremljanjem in modeliranjem kakovosti zraka v sodelovanju z Evropskim odborom za standardizacijo. Ta znanstvena podpora bi se zagotovila z uvedbo upravnih ureditev.

EEA bo imela povečano delovno obremenitev zaradi: potrebe po razširitvi infrastrukture in podpori za stalno poročanje, ki bi se razširilo na onesnaževala zraka, ki vzbujajo vse večjo zaskrbljenost, ter obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, ki zajemajo onesnaževala PM_{2,5} in NO₂; potrebe po razširitvi infrastrukture za poročanje za posodobljene informacije z dodatnih vzorčevalnih mest, podatkov modeliranja in načrtov za kakovost zraka; potrebe po povečanju podpore za dobre ocene sporočenih podatkov o kakovosti zraka; in potrebe po okrepitvi povezav med analizo in podporo politikam o onesnaženosti zraka, podnebnih spremembah, zdravju ljudi in ekosistemov. Za to bo poleg sedanje ekipe sodelavcev iz EEA, ki že podpira politiko EU za čist zrak, potrebno še dodatno osebje, in sicer en ekvivalent polnega delovnega časa in dve prerazporeditvi.

4. DRUGI ELEMENTI

Sedanji okvir, vzpostavljen na podlagi direktiv o kakovosti zunanjega zraka, že zagotavlja visokokakovostno reprezentativno spremljanje kakovosti zraka, kot je prikazano v [preverjanju primernosti](#) obeh direktiv. Po vsej EU so države članice vzpostavile mrežo za spremljanje kakovosti zraka s približno 16 000 vzorčevalnimi mesti za določena onesnaževala (od katerih so številna razvrščena v skupine na več kot 4 000 postajah za spremljanje), pri čemer vzorčenje temelji na skupnih merilih, opredeljenih v direktivah. Na splošno je mreža za spremljanje v veliki meri v skladu z direktivama in zagotavlja, da so na voljo zanesljivi in reprezentativni podatki o kakovosti zraka. Ta predlog bo še izboljšal okvir za spremljanje, kot je podrobneje pojasnjeno v nadaljevanju.

Obstoječe določbe o poročanju, določene v [Sklepu Komisije 2011/850](#), so usmerjale razvoj učinkovitega in uspešnega sistema digitalnega elektronskega poročanja, ki ga gosti EEA³⁴. Poleg tega ta predlog vključuje spremljanje onesnaževal, ki vzbuja vse večjo zaskrbljenost. To bo omogočilo opazovanje več onesnaževal zraka, za katera še ni usklajenega spremljanja kakovosti zraka za celotno EU.

Izboljšave v zvezi s spremljanjem, modeliranjem in ocenjevanjem kakovosti zraka so prav tako del tega predloga. Zagotovile bodo dodatne primerljive in objektivne informacije, ki omogočajo redno spremljanje in ocenjevanje razvoja kakovosti zraka v EU. Poleg natančnejših zahtev za informacije, ki jih je treba vključiti v načrte za kakovost zraka, kot je določeno v tem predlogu, bo to omogočilo stalen pregled učinkovitosti posebnih (pogosto lokalnih) ukrepov za kakovost zraka. Zaradi jasnejših posebnih zahtev glede obveščanja javnosti bo ta lažje in hitreje dostopala do rezultatov spremljanja in ocenjevanja podatkov o kakovosti zraka in z njimi povezanih ukrepov politike.

Vse to bo koristilo pri prihodnjih vrednotenjih revidirane direktive o kakovosti zunanjega zraka.

5. NATANČNA POJASNITEV POSEBNIH DOLOČB PREDLOGA:

Namen sprememb, sprejetih s predlogom za **združitev sedanjih direktiv o kakovosti zunanjega zraka** (2008/50/ES in 2004/107/ES), je konsolidirati in poenostaviti zakonodajo.

Naslednja pojasnila se osredotočajo na spremembe v primerjavi s sedanjima direktivama. Številčenje navedenih členov ustreza predlogu.

Člen 1 uvaja cilj ničelnega onesnaževanja za kakovost zraka do leta 2050, da se zagotovi, da se do leta 2050 kakovost zraka toliko izboljša, da se onesnaževanje ne šteje več za škodljivo za zdravje ljudi in okolje.

Člen 3 določa redno pregledovanje znanstvenih dokazov, da se preveri, ali veljavni standardi kakovosti zraka še vedno zadostujejo za varovanje zdravja ljudi in okolja ter ali je treba določiti urejanje dodatnih onesnaževal zraka. Pregledovanje bo na podlagi mehanizma rednega pregledovanja, da se upošteva najnovejše znanstveno razumevanje, omogočilo razvoj načrtov za uskladitev s smernicami SZO za kakovost zraka do leta 2050.

Člen 4 vključuje posodobitve in dodaja nove opredelitve elementov, ki so spremenjeni ali dodani Direktivi.

Člen 5 zahteva, da države članice zagotovijo točnost aplikacij za modeliranje, da se omogoči večja uporaba modeliranja za ocenjevanje kakovosti zraka in boljša uporaba modeliranja.

Člen 7 poenostavlja pravila za ocenjevalne prage. Pragi določajo, katere tehnike ocenjevanja kakovosti zraka bi se morale uporabljati na različnih ravneh onesnaževanja. Predlog nadomešča sedanji spodnji in zgornji prag z enotnim ocenjevalnim pragom na onesnaževalo.

Člen 8 zagotavlja, da je treba kakovost zunanjega zraka spremljati z uporabo stalnih vzorčevalnih mest, kadar koli ravni onesnaženosti zraka presežejo priporočila SZO. Kadar so mejne vrednosti ali ciljna vrednost za ozon iz te direktive presežene, je treba kakovost zraka oceniti tudi z aplikacijami za modeliranje. Modeliranje bo pomagalo tudi pri odkrivanju morebitnih dodatnih lokacij, kjer so mejne vrednosti ali ciljna vrednost za ozon presežene. Namen tega je napredek, dosežen na področju aplikacij za modeliranje, izkoristiti za

³⁴ Glej tudi preverjanje primernosti za spremljanje in poročanje v zvezi z okoljsko politiko, SWD(2017) 230 final.

usmerjanje učinkovitih, ciljno usmerjenih in stroškovno učinkovitih ukrepov za kakovost zraka, da bi se čim prej odpravile kršitve standardov za kakovost zraka.

Člen 9 posodablja in pojasnjuje pravila za število in lokacijo vzorčevalnih mest, vključno s strožjimi pravili za premestitev vzorčevalnih mest. Revidirana pravila združujejo in poenostavljajo tudi zahteve za vzorčevalna mesta za različna onesnaževala zraka in standarde kakovosti zraka, ki so trenutno porazdeljeni po direktivah.

Člen 10 uvaja kombinirana mesta spremljanja ter ureja njihovo število in lokacijo. Ta kombinirana mesta spremljanja združujejo več vzorčevalnih mest za zbiranje dolgoročnih podatkov o onesnaževalih zraka, ki jih zajema ta direktiva, ter o onesnaževalih zraka, ki vzbujajo vse večjo zaskrbljenost, in drugih ustreznih metrikah. Z združevanjem več vzorčevalnih mest v večkratna mesta namesto ločenih namestitev je mogoče v nekaterih primerih prihraniti pri stroških. Uvedba dodatnih vzorčevalnih mest za neregulirana onesnaževala zraka, ki vzbujajo vse večjo zaskrbljenost, kot so ultrafini delci, črni ogljik, amoniak (NH₃) ali oksidativni potencial delcev, bo podprla znanstveno razumevanje njihovih učinkov na zdravje in okolje. Kadar je primerno, lahko države članice vzpostavijo skupna kombinirana mesta spremljanja, kar lahko zmanjša stroške.

Člen 11 pojasnjuje cilje kakovosti podatkov za merjenje kakovosti zraka in uvaja cilje kakovosti za modeliranje. Doda se nova zahteva, da se morajo vsi podatki sporočiti in uporabiti za namene ocenjevanja skladnosti, tudi če ne izpolnjujejo ciljev glede kakovosti podatkov.

Določbe o ocenjevanju ozona so vključene v tiste o ocenjevanju drugih onesnaževal, da se določbe poenostavijo in racionalizirajo.

Člen 12 združuje obstoječe zahteve glede ohranjanja ravni onesnaževal zraka pod mejnimi vrednostmi in uvaja nove zahteve glede povprečne koncentracije izpostavljenosti.

Člen 13 natančneje usklajuje evropske standarde kakovosti zraka s priporočili SZO iz leta 2021, pri čemer upošteva izvedljivost in stroškovno učinkovitost, ki sta analizirani v presoji vplivov, priloženi temu predlogu. Poleg tega se uvedejo mejne vrednosti za vsa onesnaževala zraka, za katera trenutno veljajo ciljne vrednosti, razen za ozon (O₃). Izkušnje s sedanjimi direktivami kažejo, da bo to povečalo učinkovitost pri zniževanju koncentracij onesnaževal zraka. Ozon je izvzet iz te spremembe zaradi kompleksnih značilnosti njegovega nastanka v ozračju, ki otežujejo nalogo ocenjevanja izvedljivosti izpolnjevanja strogih mejnih vrednosti. Revidirane mejne in ciljne vrednosti bodo začele veljati leta 2030, kar bo izravnalo potrebo po hitrem izboljšanju s potrebo po zagotovitvi zadostnega časovnega obdobja in po usklajevanju s ključnimi povezanimi politikami, ki bodo pokazale rezultate leta 2030, kot je sveženj ukrepov za ublažitev podnebnih sprememb „Pripravljeni na 55“. Da bi EU do leta 2050 lahko uresničila vizijo ničelnega onesnaževanja zraka, je uvedena nova določba, ki zahteva zmanjšanje povprečne izpostavljenosti javnosti drobnim delcem (PM_{2,5}) in dušikovemu dioksidu (NO₂) na regionalni ravni (teritorialne enote NUTS 1) do ravni, ki jih priporoča SZO. To prispeva k obveznosti izpolnjevanja mejnih in ciljnih vrednosti, ki se uporabljajo na območjih kakovosti zraka. Kot prispevek k politiki čistega zraka na ravni EU morajo države članice hitro obvestiti Komisijo, če uvedejo strožje standarde kakovosti zraka od standardov EU.

Člen 14 se skrajša, saj so zahteve za vzorčevalna mesta enake zahtevam iz člena 7.

Vsebina več členov (prejšnji členi 15–18 Direktive 2008/50/ES) o standardih kakovosti zraka in s tem povezanih zahtevah za drobne delce (PM_{2,5}) in ozon (O₃) je vključena v standarde za druga onesnaževala v členih 12, 13 in 23, zahteve za vzorčevalna mesta pa so vključene v člen 7.

Člen 15 uvaja alarmne vrednosti za kratkoročne ukrepe glede največjega onesnaževanja z delci (PM₁₀ in PM_{2,5}) poleg obstoječih alarmnih vrednosti za dušikov dioksid (NO₂) in žveplov dioksid (SO₂) zaradi znatnih vplivov onesnaževanja z delci na zdravje.

Člen 16 razširja pravila o neupoštevanju prispevkov iz naravnih virov k preseganju standardov kakovosti zraka tako, da se zajamejo tudi preseganja obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti. Na onesnaževanje zraka iz naravnih virov, kot je saharški prah, ni mogoče vplivati z upravljanjem kakovosti zraka. Zato člena 19 in 20 zagotavljata, da se preseganja v zvezi s kakovostjo zraka, ki izhajajo iz teh virov, ne bodo štela za neskladnost s standardi kakovosti zraka, vključno z obveznostmi zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, in ne bodo zahtevala načrtov za kakovost zraka.

Člen 17 o zmanjšanju zimskega posipanja ali zimskega soljenja cest se razširi tako, da vključuje drobne delce (PM_{2,5}). Zimsko posipanje in zimsko soljenje cest je pomembno za varnost v cestnem prometu, čeprav lahko resuspenzija delcev iz teh ukrepov prispeva tudi k onesnaževanju zraka z delci različnih velikosti. Preseganja v zvezi s kakovostjo zraka, ki izhajajo zgolj iz teh virov, ne bodo pomenila zahteve za pripravo načrtov za kakovost zraka v skladu s členom 19.

Člen 18 o odlogu rokov za doseg mejnih vrednosti za delce (PM₁₀ in PM_{2,5}) in dušikov dioksid (NO₂) določa dodatne pogoje za odlog zaradi povečanja učinkovitosti ukrepov za kakovost zraka, sprejetih za upoštevanje mejnih vrednosti. Načrti za kakovost zraka morajo na primer opisovati načine za iskanje dodatnega financiranja za hitrejše doseganje skladnosti in načine obveščanja javnosti o posledicah odloga za zdravje ljudi in okolje. Poleg tega bo mogoče doseganje mejne vrednosti odložiti le, če bo obveznost zmanjšanja povprečne izpostavljenosti za zadevno onesnaževalo zraka izpolnjena vsaj tri leta pred začetkom odloga. S tem se zagotovi, da se odlog odobri samo za primere lokaliziranih preseganj mejnih vrednosti zaradi pogojev, specifičnih za posamezno lokacijo, in se ne bo uporabljal za odlašanje z lokalnimi, regionalnimi ali nacionalnimi ukrepi za kakovost zraka, bodisi na lokalni, regionalni ali nacionalni ravni.

Člen 19 povečuje učinkovitost načrtov za kakovost zraka, da se čim prej zagotovi skladnost s standardi kakovosti zraka. To bo doseženo z (a) zahtevo, da se načrti za kakovost zraka pripravijo, preden začnejo veljati standardi kakovosti zraka v primerih neskladnosti pred letom 2030, (b) določitvijo, da morajo biti načrti za kakovost zraka namenjeni čim krajšemu obdobju preseganja, v vsakem primeru pa ne dlje kot tri leta za mejne vrednosti, in (c) zahtevo za redne posodobitve načrtov za kakovost zraka, če ne bodo doseženi.

Načrti za kakovost zraka so obvezni, kadar so presežene mejne vrednosti, ciljna vrednost ozona ali obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti. Načrti bodo obvezni tudi, kadar se pričakuje, da bodo ti standardi preseženi. To bo pomagalo zagotoviti, da bodo obdobja preseganj čim krajša. Spodbujalo bo tudi sinergije med upravljanjem različnih onesnaževal zraka in ukrepi za doseganje različnih standardov. Ukrepi za izpolnitev obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti za drobne delce (PM_{2,5}) bodo na primer podprli tudi upoštevanje mejne vrednosti PM_{2,5}.

Končna sprememba bo zahtevala, da načrti za kakovost zraka analizirajo tveganje preseganja alarmnih vrednosti. S tem bo doseženo večje vključevanje kratkoročnih akcijskih načrtov, ki so potrebni za obravnavo preseganj alarmnih vrednosti, z dolgoročnimi akcijskimi načrti, varčevanjem virov in izboljšanjem sprejetih ukrepov.

Člen 20 zahteva, da države članice dokažejo, zakaj kratkoročni akcijski načrt ne bi bil učinkovit, če se odločijo, da ga ne sprejmejo, kljub tveganju preseganja alarmne vrednosti za

ozon. Člen narekuje tudi javno posvetovanje o kratkoročnih akcijskih načrtih, da se pri njihovi zasnovi zagotovi upoštevanje vseh ustreznih informacij.

Člen 21 nadalje pojasnjuje in krepí ureditve za sodelovanje med državami članicami za obravnavanje kršitev standardov kakovosti zraka zaradi čezmejnega onesnaževanja zraka, zlasti z zahtevo po hitri izmenjavi informacij med državami članicami in s Komisijo.

Člen 22 izboljšuje ozaveščenost javnosti o onesnaženosti zraka, saj države članice zavezuje k vzpostavitvi indeksa kakovosti zraka, ki zagotavlja urne posodobitve kakovosti zraka za najbolj škodljiva onesnaževala zraka.

Člen 23 določa, da bo Komisija sprejela izvedbene akte o poročanju informacij o kakovosti zraka in upravljanju. Ti izvedbeni akti bodo usklajeni z revidirano direktivo.

Člen 27 vzpostavlja podrobne določbe za zagotovitev dostopa do pravnega varstva za tiste, ki želijo izpodbijati izvajanje te direktive, na primer če načrt za kakovost zraka ni bil vzpostavljen kljub preseganju ustreznih standardov kakovosti zraka.

Cilj **člena 28** je vzpostaviti učinkovito pravico ljudi do odškodnine, kadar je škoda za njihovo zdravje v celoti ali delno nastala zaradi kršitve pravil o mejnih vrednostih, načrtih kakovosti zraka, kratkoročnih akcijskih načrtih ali v zvezi s čezmejnim onesnaževanjem. Prizadete osebe imajo pravico zahtevati in pridobiti odškodnino za to škodo. To vključuje možnost kolektivnih tožb.

Člen 29 se spremeni, da se podrobneje pojasni, kako morajo države članice določiti učinkovite, sorazmerne in odvrtilne kazni za tiste, ki kršijo ukrepe, sprejete v državi članici za izvajanje te direktive, vključno z odvrtilnimi denarnimi kaznimi, brez poseganja v Direktivo 2008/99/ES o kazenskoopravnem varstvu okolja³⁵.

Priloga I v povezavi s členoma 13 in 15 združuje standarde kakovosti zraka za različna onesnaževala in določa: (a) nove mejne vrednosti za varovanje zdravja ljudi; (b) posodobljene ciljne vrednosti in dolgoročne cilje za ozon; (c) nove alarmne vrednosti za delce (PM₁₀ in PM_{2,5}); in (d) obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti za drobne delce (PM_{2,5}) in dušikov dioksid (NO₂) v smeri obveznosti glede povprečne stopnje izpostavljenosti na ravni priporočil SZO.

Priloga II določa ocenjevalne prage za spremljanje in modeliranje kakovosti zraka.

Priloga III v povezavi s členom 9 poenostavlja merila za določanje najmanjšega števila vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu in združuje ta merila za vsa onesnaževala zraka, za katera veljajo različni standardi kakovosti zraka (mejne vrednosti, ciljna vrednost za ozon, obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, alarmne vrednosti in kritične ravni).

Priloga IV združuje merila za lokacijo vzorčevalnih mest za vsa onesnaževala zraka, za katera veljajo različni standardi kakovosti zraka.

Priloga V posodablja in krepí zahteve glede kakovosti in negotovosti podatkov za meritve na stalnem merilnem mestu in okvirne meritve kakovosti zraka, modeliranje in objektivno oceno, da se zagotovi natančna ocena glede na predlagane strožje standarde kakovosti zraka in tehnični napredek od sprejetja obstoječih direktiv.

³⁵ Direktiva 2008/99/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o kazenskoopravnem varstvu okolja (UL L 328, 6.12.2008, str. 28–37). Komisija je 15. decembra 2021 sprejela predlog o nadomestitvi Direktive 2008/99/ES z naslovom „Predlog Direktive Evropskega parlamenta in Sveta o kazenskoopravnem varstvu okolja in nadomestitvi Direktive 2008/99/ES“ (COM(2021) 851 final).

Priloga VI posodablja pravila za metode, ki jih je treba uporabiti za ocenjevanje koncentracij različnih onesnaževal v zunanjem zraku in za ocenjevanje hitrosti vstopa nekaterih onesnaževal v ekosisteme.

Priloga VII uvaja spremljanje ultrafinih delcev na lokacijah ali v njihovi bližini, kjer je verjetna visoka koncentracija ultrafinih delcev, kot so letališča, pristanišča, ceste, industrijske lokacije ali ogrevanje v gospodinjstvih. To bo skupaj z informacijami o spremljanju koncentracij ultrafinih delcev na neizpostavljenih mestih na kombiniranih mestih spremljanja, ki jih zahteva člen 10, olajšalo ugotavljanje prispevka različnih virov h koncentracijam ultrafinih delcev. Priloga VII posodablja tudi seznam hlapnih organskih spojin, priporočenih za meritve, katerih namen je izboljšati razumevanje nastajanja in upravljanja ozona.

Priloga VIII v povezavi s členom 19 združuje zahteve za načrte za kakovost zraka, ki obravnavajo preseganja mejnih vrednosti, ciljne vrednosti za ozon in obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti. Racionalizacija teh zahtev bo spodbudila sinergije med upravljanjem različnih onesnaževal zraka in doseganjem različnih standardov kakovosti zraka. Priloga VIII zahteva tudi, da načrti za kakovost zraka vsebujejo natančnejšo analizo pričakovanih učinkov ukrepov za kakovost zraka. To bo pripomoglo k večji učinkovitosti načrtov za kakovost zraka.

Priloga IX izboljšuje informacije o kakovosti zraka, ki jih je treba zagotoviti javnosti, vključno z obveznimi urnimi posodobitvami za meritve na stalnem merilnem mestu ključnih onesnaževal zraka ter posodobljenimi rezultati modeliranja, kadar so ti na voljo.

Predlog

DIREKTIVA EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA

o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo

(prenovitev)

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe ~~☒~~ o delovanju Evropske unije ~~☒~~ ~~ustanovitvi Evropske skupnosti~~ in zlasti člena ~~☒~~ 192 ~~☒~~ ~~175~~ Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

po posredovanju osnutka zakonodajnega akta nacionalnim parlamentom,

ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora³⁶,

ob upoštevanju mnenja Odbora regij³⁷,

v skladu z rednim zakonodajnim postopkom,

ob upoštevanju naslednjega:

↓ novo

- (1) Direktiva 2004/107/ES Evropskega parlamenta in Sveta³⁸ in Direktiva 2008/50/ES Evropskega parlamenta in Sveta³⁹ sta bili bistveno spremenjeni. Ker so potrebne nove spremembe, bi bilo treba zaradi jasnosti navedeni direktivi prenoviti.
- (2) Evropska komisija je decembra 2019 v sporočilu „Evropski zeleni dogovor“⁴⁰ predstavila ambiciozen časovni načrt za preoblikovanje Unije v pravično in uspešno družbo s sodobnim, konkurenčnim in z viri gospodarnim gospodarstvom, katerega cilj je zaščititi, ohraniti in okrepiti naravni kapital Unije ter zaščititi zdravje in dobrobit državljanov pred tveganji in vplivi, povezanimi z okoljem. Zlasti v zvezi s čistim zrakom se je v evropskem zelenem dogovoru zavezala k nadaljnjemu izboljšanju kakovosti zraka in večji uskladitvi evropskih standardov kakovosti zraka s priporočili

³⁶ UL C [...], [...], str. [...].

³⁷ UL C [...], [...], str. [...].

³⁸ Direktiva 2004/107/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o arzenu, kadmiju, živem srebru, niklju in policikličnih aromatskih ogljikovodikih v zunanjem zraku (UL L 23, 26.1.2005, str. 3).

³⁹ Direktiva 2008/50/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. maja 2008 o kakovosti zunanjega zraka in čistejšem zraku za Evropo (UL L 152, 11.6.2008, str. 1).

⁴⁰ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Evropskemu svetu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom „Evropski zeleni dogovor“ COM(2019) 640 final.

Svetovne zdravstvene organizacije (SZO). Napovedala je tudi okrepitev določb o spremljanju, modeliranju in načrtovanju kakovosti zraka.

- (3) Komisija je maja 2021 sprejela sporočilo o akcijskem načrtu za ničelno onesnaževanje⁴¹, v katerem med drugim obravnava vidike onesnaževanja iz evropskega zelenega dogovora in se nadalje zavezuje, da bo do leta 2030 zmanjšala vpliv onesnaženosti zraka na zdravje za več kot 55 %, delež ekosistemov EU, v katerih onesnaževanje zraka ogroža biotsko raznovrstnost, pa za 25 %.
- (4) Akcijski načrt za ničelno onesnaževanje določa tudi vizijo za leto 2050, ko se onesnaženost zraka zmanjša na ravni, ki ne veljajo več za škodljive za zdravje in naravne ekosisteme. V ta namen bi si bilo treba prizadevati za postopen pristop k določitvi sedanjih in prihodnjih evropskih standardov kakovosti zraka, določiti vmesne standarde kakovosti zraka za leto 2030 in pozneje ter razviti perspektivo za uskladitev s smernicami Svetovne zdravstvene organizacije o kakovosti zraka najpozneje do leta 2050 na podlagi mehanizma rednega pregleda, da se upoštevajo najnovejša znanstvena spoznanja. Glede na povezave med zmanjšanjem onesnaževanja in razogljičenjem bi si bilo treba za dolgoročni cilj doseganja cilja ničelnega onesnaževanja prizadevati hkrati z zmanjšanjem emisij toplogrednih plinov, kot je določeno v Uredbi (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta⁴².
- (5) Države članice, Evropski parlament, Svet in Komisija bi morali pri sprejemanju ustreznih ukrepov na ravni Unije in nacionalni ravni za doseganje cilja ničelnega onesnaževanja zraka upoštevati previdnostno načelo in načelo „onesnaževalec plača“ iz Pogodbe o delovanju Evropske unije ter načelo neškodovanja iz evropskega zelenega dogovora. Med drugim bi morali upoštevati: prispevek izboljšane kakovosti zraka k javnemu zdravju, kakovosti okolja, dobrobiti državljanov, blaginji družbe, zaposlovanju in konkurenčnosti gospodarstva; energetske prehode, krepitev energetske varnosti in boj proti energetske revščini; prehransko varnost in cenovno dostopnost; razvoj trajnostnih in pametnih rešitev za mobilnost in promet; vpliv vedenjskih sprememb; pravičnost in solidarnost med državami članicami in v njih, glede na njihove gospodarske zmožnosti, nacionalne okoliščine, kot na primer poseben položaj otokov, in sčasoma potrebo po konvergenci; potrebo po poštenem in socialno pravičnem prehodu z ustreznim izobraževanjem in programi usposabljanja; najboljše razpoložljive in najnovejše znanstvene dokaze, zlasti ugotovitve Svetovne zdravstvene organizacije; potrebo po vključevanju tveganj v zvezi z onesnaževanjem zraka v odločitve o naložbah in načrtovanju; stroškovno učinkovitost in tehnološko nevtralnost pri doseganju zmanjšanja emisij onesnaževal zraka; ter postopni napredek v zvezi z okoljsko celovitostjo in ravnjo prizadevanj.
- (6) „Osmi splošni okoljski akcijski program Unije do leta 2030“, sprejet s Sklepom (EU) 2022/591 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. aprila 2022⁴³, določa cilj doseganja nestrupenega okolja, ki varuje zdravje in dobrobit ljudi, živali in ekosistemov pred tveganji, povezanimi z okoljem, in negativnimi vplivi, ter v ta namen določa, da so

⁴¹ Sporočilo Komisije Evropskemu parlamentu, Svetu, Evropskemu ekonomsko-socialnemu odboru in Odboru regij z naslovom „Pot do zdravega planeta za vse – Akcijski načrt EU: Naproti ničelnemu onesnaževanju zraka, vode in tal“ (COM(2021) 400 final).

⁴² Uredba (EU) 2021/1119 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. junija 2021 o vzpostavitvi okvira za doseganje podnebne nevtralnosti in spremembi uredb (ES) št. 401/2009 in (EU) 2018/1999 (evropska podnebna pravila) (UL L 243, 9.7.2021, str. 1).

⁴³ Sklep (EU) 2022/591 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. aprila 2022 o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030 (UL L 114, 12.4.2022, str. 22).

potrebne nadaljnje izboljšave metod spremljanja, boljše obveščanje javnosti in dostop do pravnega varstva. To usmerja cilje, določene v tej direktivi.

- (7) Komisija bi morala redno pregledovati znanstvene dokaze v zvezi z onesnaževali, njihovimi učinki na zdravje ljudi in okolje ter tehnološki razvoj. Komisija bi morala na podlagi pregleda oceniti, ali so veljavni standardi kakovosti zraka še vedno ustrezni za doseganje ciljev te direktive. Prvi pregled bi bilo treba opraviti do 31. decembra 2028, da se oceni, ali je treba standarde kakovosti zraka posodobiti na podlagi najnovejših znanstvenih informacij.

↓ 2008/50 uvodna izjava 5
(prilagojeno)

- (8) Ocenjevanje kakovosti zunanega zraka bi bilo treba izvajati ~~na podlagi skupnega pristopa, ki temelji na~~ z uporabo skupnih meril ~~in~~ ocenjevanja. Pri ocenjevanju kakovosti zunanega zraka bi bilo treba upoštevati število prebivalcev in velikost ekosistemov, ki so izpostavljeni onesnaženosti zraka. Zato je ustrezno razvrstiti ozemlje vsake države članice na območja ~~ali aglomeracije~~, ki odražajo gostoto prebivalstva.

↓ 2008/50 uvodna izjava 14
(prilagojeno)
⇒ novo

- (9) Meritve na stalnem mestu bi morale biti obvezne na območjih ~~in aglomeracijah~~ s prekoračenimi ~~dolgoročnimi cilji za ozon ali prekoračenimi~~ ocenjevalnimi pragiz ~~za druga onesnaževala. Podatki, pridobljeni z meritvami na stalnem mestu, se lahko dopolnijo s tehnikami modeliranja in/ali indikativnimi meritvami, da bi bilo mogoče~~ Aplikacije za modeliranje in indikativne meritve poleg podatkov, pridobljenih z meritvami na stalnem mestu, omogočajo natančno razlago podatkov s posameznih vzorčevalnih mest ~~natančno razlagati~~ z vidika zemljepisne porazdelitve koncentracij. Uporaba takih dopolnilnih tehnik ocenjevanja bi prav tako morala omogočiti, da se najmanjše število stalnih vzorčevalnih mest zmanjša ~~na območjih, kjer ocenjevalni pragi niso prekoračeni. Na območjih, kjer so mejne ali ciljne vrednosti prekoračene, bi meritve na stalnem mestu, kot tudi uporaba aplikacij za modeliranje morale biti obvezne. Izvajati bi bilo treba tudi dodatno spremljanje koncentracij na neizpostavljenih mestih in usedanja onesnaževal v zunanjem zraku, da se omogoči boljše razumevanje ravni onesnaženosti in disperzije.~~ ⇐.

↓ 2008/50 uvodna izjava 6
(prilagojeno)
⇒ novo

- ~~(10) Kjer je mogoče, bi bilo treba uporabljati tehnike~~ ⇐ Aplikacije ⇐ za modeliranje ~~bi bilo treba uporabljati~~, da se lahko podatki s posameznih vzorčevalnih mest ~~vzorčenja~~ razlagajo z vidika zemljepisne porazdelitve koncentracije ⇐, kar bo pripomoglo k zaznavanju kršitev standardov kakovosti zraka, obenem pa bodo te informacije vključene v načrte za kakovost zraka in umeščanje vzorčevalnih mest ⇐. ~~To bi lahko~~

~~služilo kot podlaga za izračun skupne izpostavljenosti prebivalstva, ki živi na nekem območju.~~

- (11) ⇒ Poleg zahtev za spremljanje kakovosti zraka, opredeljenih v tej direktivi, se države članice spodbuja, da za namene spremljanja uporabljajo informacijske proizvode in dodatna orodja (npr. redna poročila o vrednotenju in oceni kakovosti, spletne aplikacije v zvezi s politikami), ki jih zagotavlja komponenta vesoljskega programa EU za opazovanje Zemlje, zlasti Copernicusova storitev za spremljanje ozračja. ⇐

↓ novo

- (12) Pomembno je spremljati onesnaževala, ki vzbujajo zaskrbljenost, kot so ultrafini delci, črni ogljik in elementarni ogljik, pa tudi amoniak in oksidativni potencial delcev, da se podpre znanstveno razumevanje njihovih učinkov na zdravje in okolje, kot je priporočila Svetovna zdravstvena organizacija.

↓ 2008/50 uvodna izjava 8
(prilagojeno)
⇒ novo

- (13) Za boljše razumevanje vplivov drobnih delcev in oblikovanje ustrezne politike bi bilo treba opraviti podrobne meritve tega onesnaževala na mestih v neizpostavljenem podeželskem okolju. Takšne meritve bi bilo treba opraviti na način, skladen s tistimi v Programu sodelovanja za spremljanje in oceno onesnaževanja zraka na velike razdalje v Evropi (EMEP), ustanovljenem s Konvencijo Ekonomske komisije Združenih narodov za Evropo (UN/ECE) o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja iz leta 1979, ki je bila odobrena z Odločbo Sveta 81/462/EGS z dne 11. junija 1981⁴⁴, ⇒ in njenimi protokoli, vključno s Protokolom iz leta 1999 o zmanjševanju zakisljevanja, evtrofikacije in prizemnega ozona, ki je bil revidiran leta 2012 ⇐.

↓ 2008/50 uvodna izjava 7
(prilagojeno)

- (14) Da bi zagotovili zadostno reprezentativnost zbranih podatkov o onesnaženosti zraka in njihovo primerljivost v vsej Uniji ~~Skupnosti~~, je pomembno, da se za oceno kakovosti zunanjega zraka uporabljajo standardizirane merilne tehnike in skupna merila za število in mesta merilnih postaj. Poleg meritev se za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka lahko uporabljajo tudi druge tehnike, zato je treba opredeliti merila za uporabo in zahtevano natančnost teh tehnik.

↓ 2004/107 uvodna izjava 12
⇒ novo

- (15) ~~Standardizirane natančne metode merjenja in skupna merila za postavitve merilnih postaj so pomemben element pri ocenjevanju kakovosti zunanjega zraka, tako da so pridobljene informacije primerljive po celotni Skupnosti.~~ Pomembno je, da se navede referenčne metode merjenja. Komisija je z namenom njihovega hitrega razvoja in

⁴⁴ Sklep Sveta 81/462/EGS z dne 11. junija 1981 o sklenitvi Konvencije o onesnaževanju zraka na velike razdalje preko meja (UL L 171, 27.6.1981, str. 11).

sprejema že odredila delo za pripravo standardov CEN za merjenje ⇒ policikličnih aromatskih ogljikovodikov ter za vrednotenje delovanja senzorskih sistemov za določanje koncentracij plinastih onesnaževal in delcev v zunanjem zraku ⇐ ~~sestavini v zunanjem zraku, če so določene ciljne vrednosti (arzen, kadmij, nikelj in benzo(a)piren), kakor tudi za usedanje težkih kovin.~~ Če ni standardnih metod CEN, je dovoljena uporaba mednarodnih ali nacionalnih referenčnih standardnih metod merjenja.

↓ 2008/50 uvodna izjava 2
(prilagojeno)
⇒ novo

- (16) Za varovanje zdravja ljudi in varstva okolja kot celote je še zlasti pomemben boj proti emisijam onesnaževal pri viru ter opredelitev in izvajanje najbolj učinkovitih ukrepov za zmanjšanje emisij na lokalni in nacionalni ravni ter na ravni ☒ Unije ☒ ~~Skupnosti~~ ⇒ , zlasti kadar gre za emisije iz kmetijstva, industrije, prometa in proizvodnje energije ⇐ . Zato bi se bilo treba emisijam škodljivih onesnaževal zraka izogibati, jih preprečevati ali zmanjšati ter določiti ustrezne ⇒ standarde ⇐ ~~cilje~~ za kakovost zunanjega zraka, ob upoštevanju standardov, smernic in programov Svetovne zdravstvene organizacije.

↓ 2004/107 uvodna izjava 3
(prilagojeno)
⇒ novo

- ~~(17)~~ Znanstveni dokazi kažejo, da ~~imajo se~~ ⇒ žveplov dioksid, dušikov dioksid in dušikovi oksidi, delci, svinec, benzen, ogljikov monoksid, ⇐ arzen, kadmij, nikelj, in nekateri policiklični aromatski ogljikovodiki ⇒ in ozon ⇐ ⇒ znatne negativne vplive na zdravje ljudi ⇐ ~~človeku genotoksične rakotvorne snovi in da ni mogoče določiti praga, pod katerim te snovi ne predstavljajo tveganja za zdravje ljudi.~~ Na zdravje ljudi in okolje vplivajo s koncentracijami v zunanjem zraku ~~ter z usedanjem.~~ ~~Z vidika stroškovne učinkovitosti na določenih področjih ni mogoče dosegati koncentracij arzena, kadmija, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov v zunanjem zraku, ki ne bi predstavljale znatnega tveganja za zdravje ljudi.~~

↓ 2004/107 uvodna izjava 11
(prilagojeno)
⇒ novo

- ~~(18)~~ Do učinkovanja ⇒ svinca, ⇐ arzena, kadmija, živega srebra, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov na zdravje ljudi, vključno prek prehranjevalne verige, in na okolje ~~kot celoto~~ pride ☒ tudi ☒ ~~s koncentracijami v zunanjem zraku in pri usedanju; treba je upoštevati zbiranje teh snovi v tleh in zaščito podzemne vode.~~ ~~Da bi olajšali ponovni pregled te direktive v letu 2010, bi morale Komisija in države članice razmisliti o spodbudah za raziskave o učinkih arzena, kadmija, živega srebra, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov na zdravje ljudi in okolje, še posebej prek usedanja.~~

↓ novo

(19) Povprečno izpostavljenost prebivalstva onesnaževalom z največjim zabeleženim učinkom na zdravje ljudi, drobnim delcem (PM_{2,5}) in dušikovemu dioksidu (NO₂), bi bilo treba zmanjšati na podlagi priporočil SZO. V ta namen bi bilo treba poleg mejnih vrednosti za ta onesnaževala uvesti tudi obveznost zmanjšanja povprečne izpostavljenosti.

↓ 2004/107 uvodna izjava 4
⇒ novo

(20) ⇒ Preverjanje ustreznosti direktiv o kakovosti zunanega zraka (direktiv 2004/107/ES in 2008/50/ES)⁴⁵ je pokazalo, da so pri zniževanju koncentracij onesnaževal mejne vrednosti učinkovitejše od ciljnih vrednosti. ⇒ Z namenom čim bolj zmanjšati škodljive učinke ~~arzena, kadmija, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov v zraku~~ na zdravje ljudi, s posebno pozornostjo glede ⇒ ranljivih in ⇒ občutljivih skupin prebivalstva, in na okolje ~~kot celote~~, bi bilo treba določiti ~~določijo ciljne~~ ⇒ mejne ⇒ vrednosti ⇒ za koncentracijo žvepovega dioksida, dušikovega dioksida, delcev, svinca, benzena, ogljikovega monoksida, arzena, kadmija, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov v zunanjem zraku ⇒ ~~, ki jih je potrebno doseči, kolikor je to mogoče.~~ Benzo(a)piren se uporablja kot pokazatelj za rakotvorno tveganje policikličnih aromatskih ogljikovodikov v zunanjem zraku.

↓ novo

(21) Da se državam članicam omogoči priprava na revidirane standarde kakovosti zraka, ki jih določa ta direktiva, in da se zagotovi pravna kontinuiteta, bi morale biti mejne vrednosti za vmesno obdobje enake tistim, določenim v razveljavljenih direktivah, dokler se ne začnejo uporabljati nove mejne vrednosti.

↓ 2008/50 uvodna izjava 13
(prilagojeno)
⇒ novo

(22) Ozon je onesnaževalo, ki se prenaša prek meja in nastaja v ozračju iz emisij primarnih onesnaževal, ki jih obravnava ~~Direktiva (EU) 2016/2284~~ ~~Direktiva 2001/81/ES~~ Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁶ ~~z dne 23. oktobra 2001 o nacionalnih zgornjih mejah emisij za nekatera onesnaževala zraka~~⁴⁷. Napredek v smeri doseganja ciljev glede kakovosti zraka in dolgoročnih ciljev za ozon, določenih v tej direktivi, bi bilo treba določiti na podlagi ciljev in ⇒ obveznosti zmanjšanja ⇒ ~~zgornjih mejnih vrednosti~~ emisij iz ~~Direktive (EU) 2016/2284~~ ~~Direktive 2001/81/ES~~, ter po potrebi

⁴⁵ Preverjanje ustreznosti direktiv o kakovosti zunanega zraka z dne 28. novembra 2019 (SWD(2019) 427 final).

⁴⁶ Direktiva (EU) 2016/2284 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2016 o zmanjšanju nacionalnih emisij za nekatera onesnaževala zraka, spremembi Direktive 2003/35/ES in razveljavitvi Direktive 2001/81/ES, (UL L 344, 17.12.2016, str. 1).

⁴⁷ UL L 309, 27.11.2001, str. 22. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo Sveta 2006/105/ES (UL L 363, 20.12.2006, str. 368).

z izvajanjem ⇒ stroškovno učinkovitih ukrepov in ⇐ načrtov za kakovost zraka, določenih v tej direktivi.

↓ 2008/50 uvodna izjava 12
(prilagojeno)
⇒ novo

- (23) ~~Obstoječe~~ Ciljne vrednosti in dolgoročne cilje ⇒ za ozon ⇐ v zvezi z zagotavljanjem učinkovitega varstva pred škodljivimi učinki na zdravje ljudi, rastlinstvo in ekosisteme zaradi izpostavljenosti ozonu ~~bi morali ostati nespremenjeni~~ ⇒ bi bilo treba posodobiti ob upoštevanju najnovjših priporočil Svetovne zdravstvene organizacije ⇐ .
- (24) Za zaščito celotnega prebivalstva ⇒ ter ranljivih ⇐ in občutljivejših skupin prebivalstva pred kratkotrajno izpostavljenostjo povečanim koncentracijam ozona bi bilo treba določiti alarmno ⇒ vrednost za žveplov dioksid, dušikov dioksid, delce (PM₁₀ in PM_{2,5}) in ozon, ⇐ ~~terin~~ opozorilno vrednost za ozon. Ob doseganju teh vrednosti bi morale steči ustrezno obveščanje javnosti o tveganjih zaradi izpostavljenosti, po potrebi pa tudi ustrezni kratkoročni ukrepi za znižanje ravni ~~ozona~~ ⇒ onesnaženosti ⇐, kadar je alarmna vrednost presežena.

↓ 2004/107 uvodna izjava 7
(prilagojeno)

- (25) V skladu s členom ☒ 193 ☒ ~~176~~ Pogodbe države članice lahko ohranijo ali uvedejo bolj stroge zaščitne ukrepe ~~v zvezi z arzenom, kadmijem, živim srebrom, nikljem in policikličnimi aromatskimi ogljikovodiki~~, pod pogojem, da so združljivi s Pogodbo ter je o njih uradno obveščena Komisija.

↓ 2008/50 uvodna izjava 9
⇒ novo

- (26) Stanje kakovosti zraka bi bilo treba tam, kjer je že sedaj dobro, vzdrževati ali ga izboljšati. Če ~~se~~ ⇒ obstaja tveganje, da standardi ⇐ ~~cilji~~ o kakovosti zunanjega zraka iz te direktive ~~ne izpolnjuje~~ ⇒ ne bodo izpolnjeni, ali niso bili izpolnjeni, ⇐, bi morale države članice ~~zs~~ ⇒ takojšnjimi ⇐ ustreznimi ukrepi zagotoviti skladnost z mejnimi vrednostmi ⇒ , obveznostmi zmanjšanja povprečne izpostavljenosti ⇐ in kritičnimi vrednostmi ter po možnosti doseči ciljne vrednosti in dolgoročne cilje ⇒ za ozon ⇐.

↓ 2004/107 uvodna izjava 9

- (27) Živo srebro je zelo nevarna snov za zdravje ljudi in okolje. Prisotno~~en~~ je v celotnem okolju in ima v obliki metil živega srebra sposobnost kopičenja v organizmih in predvsem koncentriranja v organizmih višje v prehranjevalni verigi. Živo srebro, sproščeno v ozračje, se lahko prenaša na velikih razdaljah.

↓ 2004/107 uvodna izjava 10
(prilagojeno)
⇒ novo

- (28) ~~Komisija namerava v letu 2005 pripraviti usklajeno strategijo z ukrepi za~~ Namen Uredbe 2017/852 Evropskega parlamenta in Sveta⁴⁸ je zaščiti~~te~~ zdravje ljudi in okolice pred sproščanjem živega srebra, ~~na podlagi~~ ~~osnovano na pristopu~~ življenjskega cikla in ob upoštevanju proizvodnje, rabe, ravnanja z odpadki in ~~emisij~~ ~~izpustov~~. ~~V tej zvezi bi Komisija morala upoštevati vse ustrezne ukrepe z namenom, da bi se zmanjšala količina živega srebra v kopenskih in vodnih ekosistemih in s tem zaužitje živega srebra prek hrane ter za izogibanje živemu srebru v nekaterih proizvodih.~~ ⇒ Določbe o spremljanju živega srebra v tej direktivi dopolnjujejo in oblikujejo navedeno uredbo. ⇐

↓ 2008/50 uvodna izjava 10
⇒ novo

- (29) Tveganje, ki ga za rastlinstvo in naravne ekosisteme predstavlja onesnaženost zraka, je največje na krajih zunaj mestnega območja. Oceno takih tveganj in skladnost s kritičnimi vrednostmi za varstvo rastlinstva bi bilo zato treba usmeriti na kraje zunaj pozidanih območij. ⇒ Ta ocena bi morala upoštevati in dopolnjevati zahteve iz Direktive (EU) 2016/2284 za spremljanje vplivov onesnaženosti zraka na kopenske in vodne ekosisteme ter poročanje o takih vplivih. ⇐

↓ 2008/50 uvodna izjava 15
(prilagojeno)
⇒ novo

- (30) Delež iz naravnih virov se lahko ocenjuje, vendar ga ni mogoče nadzorovati. Kadar se da delež onesnaževal iz naravnih virov v zunanjem zraku dovolj zanesljivo določiti in kadar so preseganja v celoti ali delno posledica tega deleža iz naravnih virov, se lahko slednji pri ocenjevanju skladnosti z mejnimi vrednostmi za kakovost zraka ⇒ in obveznostmi zmanjšanja povprečne izpostavljenosti ⇐ pod pogoji iz te direktive odšteje. Preseganja mejnih vrednosti za delce ~~PM₁₀~~, pripisana zimskemu posipanju ali zimskemu soljenju cest, se pri ocenjevanju skladnosti z mejnimi vrednostmi za kakovost zraka prav tako lahko odštejejo, če so bili sprejeti ustrezni ukrepi za znižanje koncentracij.

↓ 2008/50 uvodna izjava 16

- ~~(31) Za območja in aglomeracije s posebno težkimi pogoji bi moralo biti mogoče podaljšati rok, v katerem je treba doseči skladnost z mejnimi vrednostmi kakovosti zraka, v primerih, kjer ne glede na izvajanje ustreznih ukrepov za zmanjšanje onesnaževanja na posameznih območjih in v aglomeracijah obstajajo resni problemi. Vsakršno podaljšanje roka za določeno območje ali aglomeracijo bi moral spremljati celostni načrt, ki ga oceni Komisija, za zagotovitev skladnosti do konca podaljšanega roka. Razpoložljivost potrebnih ukrepov Skupnosti, ki odražajo raven prizadevanj za~~

⁴⁸ Uredba (EU) 2017/852 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. maja 2017 o živem srebru in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 1102/2008 (UL L 137, 24.5.2017, str. 1).

~~zmanjšanje emisij pri viru, določeno v tematski strategiji o onesnaževanju zraka, bo zelo pomembna za učinkovito zmanjšanje emisij v časovnem okviru, določenem v tej direktivi za dosego skladnosti z mejnimi vrednostmi in bi jo bilo treba upoštevati pri oceni zahtevkov za podaljšanje teh rokov.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 18

⇒ novo

- (32) Za območja ~~in aglomeracije~~, znotraj katerih koncentracije onesnaževal v zunanjem zraku presegajo ~~ustrezne ciljne vrednosti ali~~ mejne vrednosti kakovosti zraka ⇒, ~~ciljne vrednosti za ozon ali obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti~~ ⇐ ~~ali~~ ~~katera koli začasna sprejemljiva preseganja~~, bi bilo ~~po potrebi~~ treba oblikovati načrte za kakovost zraka. Onesnaževala zraka izhajajo iz različnih virov in dejavnosti. Za zagotovitev skladnosti med različnimi politikami bi morali biti takšni načrti za kakovost zraka po možnosti usklajeni ~~ter povezani~~ z načrti in programi, pripravljenimi v skladu z Direktivo ~~2010/75/EU~~~~2001/80/ES~~ Evropskega parlamenta in Sveta ~~z dne 23. oktobra 2001 o omejevanju emisij nekaterih onesnaževal v zrak iz velikih kurilnih naprav~~^{49,50}, ~~Direktivo (EU) 2016/2284~~~~Direktivo 2001/81/ES~~ in Direktivo 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta ~~z dne 25. junija 2002 o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa~~^{51,52}. ~~Pri izdaji dovoljenj za industrijske dejavnosti v skladu z Direktivo 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2008 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja~~⁵³ ~~bodo v celoti upoštevani tudi cilji glede kakovosti zunanjega zraka, predvideni v tej direktivi.~~

↓ novo

- (33) Načrte za kakovost zraka bi bilo treba pripraviti tudi pred letom 2030, če obstaja tveganje, da države članice do tega datuma ne bodo dosegle mejnih vrednosti ali ciljnih vrednosti za ozon, da se zagotovi ustrezno znižanje ravni onesnaževal.

↓ 2008/50 uvodna izjava 19

⇒ novo

- (34) Treba bi bilo pripraviti akcijske načrte, v katerih bi bilo navedeno, kako kratkoročno ukrepati ob nevarnosti preseganja ene ali več alarmnih vrednosti, da bi navedeno tveganje zmanjšali in omejili njegovo trajanje. Če to tveganje velja za eno ali več mejnih vrednosti ali ciljnih vrednosti, lahko države članice po potrebi pripravijo takšne kratkoročne akcijske načrte. ~~Kar zadeva ozon, bi morali tovrstni kratkoročni akcijski načrti upoštevati določbe~~ ~~Odločbe Komisije 2004/279/ES z dne 19. marca 2004 o navodilih za izvajanje Direktive 2002/3/ES Evropskega parlamenta in Sveta o ozonu v zunanjem zraku.~~

⁴⁹ ~~UL L 309, 27.11.2001, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2006/105/ES.~~

⁵⁰ ~~Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).~~

⁵¹ ~~UL L 189, 18.7.2002, str. 12.~~

⁵² ~~Direktiva 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002 o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa (UL L 189, 18.7.2002, str. 12).~~

⁵³ ~~UL L 24, 29.1.2008, str. 8.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 20
⇒ novo

- (35) Države članice bi ~~se~~ morale med seboj ~~posvetovati~~ ⇒ sodelovati ⇐, kadar zaradi znatne onesnaženosti, ki izvira iz druge države članice, raven nekega onesnaževala preseže, oziroma je verjetno, da bo presegla, ~~ustrezne~~ ⇒ katero koli mejno vrednost, ciljno vrednost za ozon, obveznost zmanjšanja povprečne izpostavljenosti ⇐ ~~ciljne vrednosti glede kakovosti zraka in morebitno sprejemljivo preseganje ali, odvisno od primera,~~ alarmno vrednost. Zaradi lastnosti posameznih onesnaževal, kot so ozon in delci, da se prenašajo prek meja, bi pri oblikovanju in izvajanju načrtov za kakovost zraka in kratkoročnih akcijskih načrtov ter obveščanju javnosti utegnili biti potrebno usklajevanje med sosednjimi državami članicami. Države članice si morajo po potrebi prizadevati za sodelovanje s tretjimi državami, še zlasti za zgodnje vključevanje držav kandidatk. ⇒ O vsakem takem sodelovanju bi bilo treba obvestiti Komisijo in jo pozvati, naj pomaga pri njem. ⇐

↓ 2008/50 uvodna izjava 21
⇒ novo

- (36) Države članice in Komisija bi morale zbirati, si izmenjavati in razširjati podatke o kakovosti zraka, da bi boljše razumele vplive onesnaženosti zraka in oblikovale ustrezne politike. Najnovejše informacije o koncentracijah vseh onesnaževal v zunanjem zraku, urejenih s predpisi, ⇒ kot tudi načrti za kakovost zraka in kratkoročni akcijski načrti ⇐ bi morale~~bi~~ biti na voljo javnosti.

↓ 2008/50 uvodna izjava 22
⇒ novo

- (37) ⇒ Podatki o koncentracijah in usedanju s predpisi urejenih onesnaževal naj se kot podlaga za redna poročila posredujejo Komisiji. ⇐ Za lažjo obravnavo in primerjavo podatkov o kakovosti zraka bi bilo treba te podatke Komisiji zagotoviti v standardizirani obliki.

↓ 2008/50 uvodna izjava 23

- (38) Postopke zagotavljanja podatkov, ocenjevanja in poročanja o kakovosti zraka bi bilo treba prilagoditi, da se bodo kot glavna orodja za zagotavljanje podatkov lahko uporabljala elektronska sredstva in internet in da bodo ti postopki v skladu z Direktivo 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta ~~z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE)~~⁵⁴.

↓ 2008/50 uvodna izjava 24

- (39) Ustrezno je predvideti možnost prilagoditve meril in tehnik, ki se uporabljajo za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka, znanstvenemu in tehničnemu napredku ter temu ustrezno prilagoditev podatkov, ki naj bi se sporočali.

⁵⁴ Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) (UL L 108, 25.4.2007, str. 1).

↓ novo

- (40) Kot je pojasnjeno s sodno prakso Sodišča⁵⁵, države članice ne smejo omejiti procesnega upravičenja za izpodbijanje odločitve javnega organa na člane zadevne javnosti, ki so sodelovali pri predhodnem upravnem postopku za sprejetje zadevne odločitve. V sodni praksi Sodišča⁵⁶ je pojasnjeno tudi, da učinkovit dostop do pravnega varstva v okoljskih zadevah in učinkovitih pravnih sredstev med drugim zahteva, da imajo člani zadevne javnosti pravico, da od sodišča ali pristojnega neodvisnega in nepristranskega organa zahtevajo, naj odredi začasne ukrepe za preprečitev določenega primera onesnaževanja. Zato bi bilo treba določiti, da pravni položaj ne bi smel biti pogojen z vlogo, ki jo je član zadevne javnosti imel med participativno fazo postopkov odločanja v skladu s to direktivo. Poleg tega bi moral biti vsak revizijski postopek pošten, pravičen, pravočasen in ne pretirano drag ter bi moral zagotavljati ustrezna in učinkovita pravna sredstva, vključno s sodno prepovedjo, če je ta primerna.

↓ 2008/50 uvodna izjava 30

⇒ novo

- (41) Ta direktiva spoštuje temeljne pravice in upošteva sprejeta načela, zlasti načela Listine Evropske unije o temeljnih pravicah. ~~Predvsem si ta direktiva prizadeva spodbuditi vključevanje visoke ravni varstva okolja v politike Unije ter izboljšanje kakovosti okolja v skladu z načelom trajnostnega razvoja, kakor je določeno v členu 37 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah.~~ ⇒ Če je škoda za zdravje ljudi nastala zaradi kršitve členov 19, 20 in 21 te direktive, bi morale države članice zagotoviti, da lahko posamezniki, ki jih take kršitve prizadenejo, od ustreznega pristojnega organa zahtevajo in prejmejo odškodnino za to škodo. Cilj pravil o odškodnini, dostopu do pravnega varstva in kaznih iz te direktive je v skladu s členom 191(1) PDEU izogibanje škodljivim učinkom onesnaženosti zraka na zdravje ljudi in okolje ter njihovo preprečevanje in zmanjševanje. Njihov namen je torej v politike Unije vključiti visoko raven varstva okolja in izboljšanje kakovosti okolja v skladu z načelom trajnostnega razvoja, kot je določeno v členu 37 Listine, in konkretizirati obveznost varovanja pravice do življenja in osebne celovitosti iz členov 2 in 3 Listine. Prav tako prispevajo k pravici do učinkovitega pravnega sredstva pred sodiščem iz člena 47 Listine v zvezi z varovanjem zdravja ljudi. ⇐

↓ 2008/50 uvodna izjava 28
(prilagojeno)

~~Obveznost prenosa te direktive v nacionalno zakonodajo bi bilo treba omejiti na tiste določbe, ki predstavljajo bistveno spremembo glede na predhodne direktive.~~

⁵⁵ Sodba Sodišča (prvi senat) z dne 14. januarja 2021, zadeva C-826/18, C-826/18; LB in drugi/College van burgemeester en wethouders van de gemeente Echt-Susteren; točki 58 in 59.

⁵⁶ Sodba Sodišča (veliki senat) z dne 15. januarja 2013, zadeva C-416/10; Jozef Križan in drugi/Slovenská inšpekcia životného prostredia, točka 109.

↓ 2008/50 uvodna izjava 29
(prilagojeno)

~~V skladu s točko 34 Medinstitucionalnega sporazuma o boljši pripravi zakonodaje⁵⁷ se države članice spodbuja, da za svoje lastne potrebe in v interesu Skupnosti pripravijo ter objavijo lastne tabele, v katerih bo kar najbolj nazorno prikazana korelacija med to direktivo in ukrepi za prenos v nacionalno pravo.~~

↓ novo

- (42) Da se zagotovijo enotni pogoji za izvajanje zahtev, ki veljajo za države članice glede posredovanja informacij in poročanja o kakovosti zraka v skladu s to direktivo, bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila v zvezi z (i) določitvijo pravil v zvezi z informacijami o kakovosti zunanjega zraka, ki jih države članice dajo na voljo Komisiji, in časovnimi okviri za sporočanje teh informacij ter (ii) racionalizacijo načina poročanja podatkov ter vzajemno izmenjavo informacij in podatkov iz mrež ter posameznih vzorčevalnih mest za merjenje onesnaženosti zunanjega zraka v državah članicah. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta⁵⁸.
- (43) Za zagotovitev, da ta direktiva še naprej izpolnjuje svoje cilje, zlasti tiste v zvezi z izogibanjem škodljivim učinkom kakovosti zunanjega zraka na zdravje ljudi in okolje ter njihovim preprečevanjem in zmanjševanjem, bi bilo treba na Komisijo prenesti pooblastilo, da v skladu s členom 290 Pogodbe o delovanju Evropske unije sprejme akte v zvezi s spremembo prilog k tej direktivi, da se upoštevajo tehnični in znanstveni razvoj na področju onesnaževal zraka, njihovo ocenjevanje in upravljanje, njihov vpliv na zdravje ljudi in okolje ter ustrezno obveščanje javnosti. Zlasti je pomembno, da se Komisija pri svojem pripravljalnem delu ustrezno posvetuje, vključno na ravni strokovnjakov, in da se to posvetovanje izvede v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu z dne 13. aprila 2016 o boljši pripravi zakonodaje⁵⁹. Za zagotovitev enakopravnega sodelovanja pri pripravi delegiranih aktov Evropski parlament in Svet zlasti prejmeta vse dokumente sočasno s strokovnjaki iz držav članic, njihovi strokovnjaki pa se sistematično lahko udeležujejo sestankov strokovnih skupin Komisije, ki zadevajo pripravo delegiranih aktov.
- (44) Obveznost prenosa te direktive v nacionalno pravo bi morala biti omejena na tiste določbe, ki so bile v primerjavi s predhodnimi direktivami vsebinsko spremenjene. Obveznost prenosa nespremenjenih določb izhaja iz predhodnih direktiv.
- (45) Ta direktiva ne bi smela posegati v obveznosti držav članic v zvezi z roki za prenos direktiv v nacionalno pravo, ki so navedi v delu B Priloge X –

↓ 2004/107 uvodna izjava 1
(prilagojeno)

~~V skladu z načeli iz člena 175(3) Pogodbe, šesti okoljski akcijski program Skupnosti, sprejet s Sklepom št. 1600/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁶⁰, ugotavlja potrebo po~~

⁵⁷ UL C 321, 31.12.2003, str. 1.

⁵⁸ UL L 55, 28.2.2011, str. 13.

⁵⁹ UL C 321, 31.12.2003, str. 1.

⁶⁰ UL L 242, 10.9.2002, str. 1.

~~zmanjšanju onesnaženosti do ravni, ki ima čim manjše škodljive učinke na zdravje ljudi, s posebno pozornostjo glede občutljivih skupin prebivalstva, in na okolje kot celoto, ter po izboljšanju spremljanja in ocenjevanja kakovosti zraka, tudi s stališča usedanja onesnaževal, ter obveščanju javnosti.~~

↓ 2004/107 uvodna izjava 2
(prilagojeno)

~~Člen 4(1) Direktive Sveta 96/62/ES z dne 27. septembra 1996 o ocenjevanju in upravljanju kakovosti zunanjega zraka⁶¹ zahteva, da Komisija predloži predloge za ureditev onesnaževal, naštetih v Prilogi I k navedeni direktivi, ob upoštevanju določb iz odstavkov 3 in 4 navedenega člena.~~

↓ 2004/107 uvodna izjava 5

~~Ciljne vrednosti ne zahtevajo ukrepov, ki povzročajo nesorazmerne stroške. Glede industrijskih obratov ne vključujejo ukrepov izven najboljše razpoložljive tehnologije (BAT), kakor zahteva Direktiva Sveta 96/61/ES z dne 24. septembra 1996 o celovitem preprečevanju in nadzorovanju onesnaževanja⁶², in predvsem ne vodijo v zaprtje obratov. Vendar pa zahtevajo od držav članic sprejetje stroškovno učinkovitih ukrepov za zmanjšanje emisij na ustreznih področjih.~~

↓ 2004/107 uvodna izjava 6

~~Zlasti se ciljne vrednosti iz te direktive ne štejejo za okoljski standard kakovosti iz člena 2(7) Direktive 96/61/ES in ki, glede na člen 10 navedene direktive, zahtevajo strožje pogoje, kot jih je mogoče doseči z uporabo BAT.~~

↓ 2004/107 uvodna izjava 8

~~Če koncentracije prekoračijo določene ocenjevalne prage so spremljanja arzena, kadmija, niklja in benzo(a)pirena obvezna. Dodatni načini ocenjevanja lahko znižajo zahtevano število vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu. Predvideno je nadaljnje spremljanje koncentracij zunanjega zraka in usedanja v okolju.~~

↓ 2004/107 uvodna izjava 13

~~Podatki o koncentracijah in usedanju s predpisi urejenih onesnaževal naj se kot podlaga za redna poročila posredujejo Komisiji.~~

↓ 2004/107 uvodna izjava 14

~~Najnovejši podatki o koncentracijah v zunanjem zraku in usedanju s predpisi urejenih onesnaževal naj bodo zlahka dostopni javnosti.~~

⁶¹ ~~UL L 296, 21.11.1996, str. 55. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).~~

⁶² ~~UL L 257, 10.10.1996, str. 26. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003.~~

↓ 2004/107 uvodna izjava 15

~~Države članice naj določijo pravila o sankcijah, ki se uporabljajo za kršitve določb te direktive, ter poskrbijo za njihovo izvajanje. Te sankcije naj bodo učinkovite, sorazmerne in odvračilne.~~

↓ 2004/107 uvodna izjava 16

~~Ukrepe, potrebne za izvajanje te direktive, naj se sprejme v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil⁶³.~~

↓ 2004/107 uvodna izjava 17

~~Spremembe, potrebne za prilagoditev te direktive znanstvenemu in tehničnemu napredku, naj zadevajo zgolj merila in metode ocenjevanja koncentracij in usedanja urejenih onesnaževal ali podrobnosti ureditev glede posredovanja informacij Komisiji. Zaradi njih se bodisi neposredno bodisi posredno ne smejo spremeniti ciljne vrednosti.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 1
(prilagojeno)

~~Šesti okoljski akcijski program Skupnosti, ki je bil sprejet s Sklepom št. 1600/2002/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. julija 2002⁶⁴, opredeljuje potrebo po zmanjšanju onesnaženosti do ravni, pri kateri se kar najbolj zmanjšajo škodljivi učinki na zdravje ljudi, ob upoštevanju zlasti občutljivejših skupin prebivalstva in okolja kot celote, potrebo po izboljšanju spremljanja in ocenjevanja kakovosti zraka, vključno z usedlinami onesnaževal, ter potrebo po ustreznem obveščanju javnosti.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 2

~~Za varovanje zdravja ljudi in varstva okolja kot celote je še zlasti pomemben boj proti emisijam onesnaževal pri viru ter opredelitev in izvajanje najbolj učinkovitih ukrepov za zmanjšanje emisij na lokalni in nacionalni ravni ter na ravni Skupnosti. Zato bi se bilo treba emisijam škodljivih onesnaževal zraka izogibati, jih preprečevati ali zmanjšati ter določiti ustrezne cilje za kakovost zunanjega zraka, ob upoštevanju standardov, smernic in programov Svetovne zdravstvene organizacije.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 3
(prilagojeno)

~~Direktivo Sveta 96/62/ES z dne 27. septembra 1996 o ocenjevanju in upravljanju kakovosti zunanjega zraka⁶⁵, Direktivo Sveta 1999/30/ES z dne 22. aprila 1999 o mejnih vrednostih žveplovega dioksida, dušikovega dioksida in dušikovih oksidov, trdnih delcev in svinca~~

⁶³ UL L 184, 17.7.1999, str. 23.

⁶⁴ UL L 242, 10.9.2002, str. 1.

⁶⁵ UL L 296, 21.11.1996, str. 55. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1882/2003 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 284, 31.10.2003, str. 1).

~~v zunanjem zraku⁶⁶, Direktivo 2000/69/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. novembra 2000 o mejnih vrednostih benzena in ogljikovega monoksida v zunanjem zraku⁶⁷, Direktivo 2002/3/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. februarja 2002 o ozonu v zunanjem zraku⁶⁸ in Odločbo Sveta 97/101/ES z dne 27. januarja 1997 o vzpostavitvi vzajemne izmenjave informacij in podatkov iz merilnih mrež in posameznih postaj za merjenje onesnaženosti zunanjega zraka v državah članicah⁶⁹ bi bilo treba bistveno revidirati, tako da bi ustrezno odražali najnovejša odkritja na zdravstvenem in znanstvenem področju ter izkušnje držav članic. Zaradi jasnosti, poenostavitve in upravne učinkovitosti je zato ustrezno, da navedenih pet aktov nadomesti ena sama direktiva, po potrebi pa še izvedbeni ukrepi.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 4
(prilagojeno)

~~Takoj ko bo pridobljenih dovolj izkušenj v zvezi z izvajanjem Direktive 2004/107/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. decembra 2004 o arzenu, kadmiju, živem srebru, niklju in polieikličnih aromatskih ogljikovodikih v zunanjem zraku⁷⁰, bi veljalo razmisliti o možnosti združitve njenih določb z določbami te direktive.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 11

~~Drobni delci (PM_{2,5}) imajo pomembne negativne učinke na zdravje ljudi. Poleg tega za sedaj še ni določljivega praga, pod katerim PM_{2,5} ne bi predstavljali tveganja. Za to onesnaževalo bi morala tako veljati drugačna ureditev kot za druga onesnaževala zraka. Cilj navedenega pristopa bi moral biti splošno zmanjšanje koncentracij v neizpostavljenem mestnem okolju, da bi bilo velikemu delu prebivalstva zagotovljeno uživanje koristi izboljšane kakovosti zraka. Vendar bi bilo treba za zagotovitev minimalne ravni varovanja zdravja na vseh območjih ta pristop povezati z mejno vrednostjo, pred uvedbo katere bi se v prvi fazi uporabila ciljna vrednost.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 17

~~Vse zadevne institucije morajo prednostno in natančno preučiti ukrepe Skupnosti, ki so potrebni za zmanjšanje emisij pri viru, zlasti ukrepe za izboljšanje učinkovitosti zakonodaje Skupnosti na področju industrijskih emisij, zmanjšanje emisij izpušnih plinov iz motorjev, vgrajenih v težka tovorna vozila, nadaljnje zmanjšanje dovoljenih nacionalnih emisij ključnih onesnaževal v državah članicah in emisij, povezanih z oskrbo vozil z bencinskim motorjem na bencinskih črpalkah, ter ukrepe za znižanje deleža žvepla v gorivih, vključno z ladijskimi gorivi.~~

⁶⁶ ~~UL L 163, 29.6.1999, str. 41. Direktiva, kakor je bila spremenjena z Odločbo Komisije 2001/744/ES (UL L 278, 23.10.2001, str. 35).~~

⁶⁷ ~~UL L 313, 13.12.2000, str. 12.~~

⁶⁸ ~~UL L 67, 9.3.2002, str. 14.~~

⁶⁹ ~~UL L 35, 5.2.1997, str. 14. Odločba, kakor je bila nazadnje spremenjena z Odločbo Komisije 2001/752/ES (UL L 282, 26.10.2001, str. 69).~~

⁷⁰ ~~UL L 23, 26.1.2005, str. 3.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 18

~~Za območja in aglomeracije, znotraj katerih koncentracije onesnaževal v zunanjem zraku presegajo ustrezne ciljne vrednosti ali mejne vrednosti kakovosti zraka ali katera koli začasna sprejemljiva preseganja, bi bilo po potrebi treba oblikovati načrte za kakovost zraka. Onesnaževala zraka izhajajo iz različnih virov in dejavnosti. Za zagotovitev skladnosti med različnimi politikami bi morali biti takšni načrti za kakovost zraka po možnosti usklajeni ter povezani z načrti in programi, pripravljenimi v skladu z Direktivo 2001/80/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2001 o omejevanju emisij nekaterih onesnaževal v zrak iz velikih kurilnih naprav⁷¹, Direktivo 2001/81/ES in Direktivo 2002/49/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. junija 2002 o ocenjevanju in upravljanju okoljskega hrupa⁷². Pri izdaji dovoljenj za industrijske dejavnosti v skladu z Direktivo 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. januarja 2008 o celovitem preprečevanju in nadzoru onesnaževanja⁷³ bodo v celoti upoštevani tudi cilji glede kakovosti zunanjega zraka, predvideni v tej direktivi.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 25
(prilagojeno)

~~Ker države članice same ne morejo zadovoljivo doseči ciljev glede kakovosti zraka iz te direktive, zaradi lastnosti onesnaževal zraka, da se prenašajo prek meja, je te cilje lažje doseči na ravni Skupnosti, lahko Skupnost sprejme ukrepe v skladu z načelom subsidiarnosti iz člena 5 Pogodbe. V skladu z načelom sorazmernosti iz navedenega člena ta direktiva ne presega okvira, potrebnega za doseg navedenih ciljev.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 26

~~Države članice bi morale določiti pravila o kaznih za kršitve določb te direktive in zagotavljati njihovo izvrševanje. Kazni bi morale biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 27
(prilagojeno)

~~Nekatere določbe aktov, ki so razveljavljeni s to direktivo, bi morale še naprej ostati v veljavi, da se zagotovijo neprekinjena veljavnost obstoječih mejnih vrednosti kakovosti zraka za dušikov dioksid, dokler se 1. januarja 2010 le te ne bodo nadomestile, neprekinjena veljavnost določb v zvezi s poročanjem o kakovosti zraka, dokler se ne bodo sprejeli novi izvedbeni ukrepi, in neprekinjena veljavnost obveznosti v zvezi s predhodno oceno kakovosti zraka, ki se zahteva v skladu z Direktivo 2004/107/ES.~~

⁷¹ UL L 309, 27.11.2001, str. 1. Direktiva, kakor je bila nazadnje spremenjena z Direktivo 2006/105/ES.

⁷² UL L 189, 18.7.2002, str. 12.

⁷³ UL L 24, 29.1.2008, str. 8.

↓ 2008/50 uvodna izjava 31

~~Ukrepe, potrebne za izvajanje te direktive, bi bilo treba sprejeti v skladu s Sklepom Sveta 1999/468/ES z dne 28. junija 1999 o določitvi postopkov za uresničevanje Komisiji podeljenih izvedbenih pooblastil⁷⁴.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 32

~~Komisiji bi bilo treba podeliti pooblastila za spremembo prilog I do VI, prilog VIII do X in Priloge XV. Ker so ti ukrepi splošnega obsega in so namenjeni spreminjanju nebitvenih določb te direktive, bi jih bilo treba sprejeti v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 5a Sklepa 1999/468/ES.~~

↓ 2008/50 uvodna izjava 33
(prilagojeno)

~~Klavzula o prenosu od držav članic zahteva, da pravočasno poskrbijo za meritve v neizpostavljenem mestnem okolju za namen opredelitve kazalnika povprečne izpostavljenosti, da se tako zagotovi izpolnitev zahtev v zvezi z oceno ciljnega zmanjšanja izpostavljenosti na nacionalni ravni in izračunom kazalnika povprečne izpostavljenosti.~~

↓ 2008/50

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

↓ 2004/107

~~Člen 1~~

~~Cilji~~

~~Cilji te direktive so:~~

~~(a) določiti ciljno vrednost koncentracije arsena, kadmija, niklja in benzo(a)pirena v zunanjem zraku, v izogib, za preprečitev ali zmanjšanje škodljivih učinkov arsena, kadmija, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov na zdravje ljudi in okolje kot celote;~~

~~(b) zagotoviti, z vidika arsena, kadmija, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov, ohranjanje kakovosti zunanjega zraka, kjer je ta dobra, v drugih primerih pa njeno izboljšanje;~~

⁷⁴ ~~UL L 184, 17.7.1999, str. 23. Sklep, kakor je bil spremenjen s Sklepom 2006/512/ES (UL L 200, 22.7.2006, str. 11).~~

~~(e) določiti skupne metode in merila za ocenjevanje koncentracij arzena, kadmija, živega srebra, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov v zunanjem zraku, kakor tudi za usedanje arzena, kadmija, živega srebra, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov;~~

~~(d) zagotoviti, da se o koncentracijah arzena, kadmija, živega srebra, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov v zunanjem zraku, kakor tudi o usedanju arzena, kadmija, živega srebra, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov pridobijo ustrezne informacije ter da so te dostopne javnosti.~~

↓ novo

Člen 1

Cilji

1. Ta direktiva določa cilj ničelnega onesnaževanja za kakovost zraka, tako da se bo v Uniji kakovost zraka postopoma izboljšala in dosegla ravni, ki ne veljajo več za škodljive za zdravje ljudi in naravne ekosisteme, kot so opredeljene na podlagi znanstvenih dokazov, in tako prispeva k dosegu okolja brez strupov najpozneje do leta 2050.
2. Ta direktiva določa vmesne mejne vrednosti, ciljne vrednosti, obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, cilje glede povprečne stopnje izpostavljenosti, kritične ravni, opozorilne vrednosti, alarmne vrednosti in dolgoročne cilje (v nadaljnjem besedilu: standardi kakovosti zraka), ki jih je treba izpolniti do leta 2030 in nato redno pregledovati v skladu s členom 3.
3. Poleg tega ta direktiva prispeva k doseganju: ciljev Unije v zvezi z zmanjšanjem onesnaževanja, biotsko raznovrstnostjo in ekosistemi v skladu z osmim okoljskim akcijskim programom iz Sklepa (EU) 2022/591 Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁵.

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇒ novo

Člen 2

⊗ Predmet urejanja ⊗

Ta direktiva določa ⊗ naslednje ⊗ ukrepe, ~~katerih namen je:~~

1. ⊗ ukrepe za ⊗ opredelitev in določitev ciljev glede kakovosti zunanjega zraka, da bi se izognili škodljivim učinkom na zdravje ljudi in okolje ~~kot celote~~, jih preprečili ali zmanjšali;
2. ⊗ ukrepe, ki določajo skupne metode in merila za oceno ⊗ ~~ocenjevanje~~ kakovosti zunanjega zraka v državah članicah ~~na podlagi skupnih metod in meril~~;
3. ⇒ ukrepe za spremljanje ⇐ ~~pridobivanje podatkov o dolgoročnih gibanj~~ kakovosti zunanjega zraka, ki bi bili v pomoč pri zmanjševanju onesnaževanja zraka in ~~motečih vplivov ter podlaga za spremljanje dolgoročnih gibanj in izboljšanj, ki so posledica~~

⁷⁵ Sklep (EU) 2022/591 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 6. aprila 2022 o splošnem okoljskem akcijskem programu Unije do leta 2030 (UL L 114, 12.4.2022, str. 22).

⇒ vplivov nacionalnih ukrepov in ukrepov Unije in nacionalnih ukrepov Skupnosti ⇒ na kakovost zunanjega zraka ;

4. ukrepe za zagotavljanje, da so ~~take~~ podatki o kakovosti zunanjega zraka na voljo javnosti;
5. ukrepe za ohranjanje kakovosti zunanjega zraka, kjer je ta dobra, in njeno izboljšanje v drugih primerih;
6. ukrepe za spodbujanje večjega sodelovanja med državami članicami pri zmanjševanju onesnaževanja zraka.

↓ novo

Člen 3

Redni pregledi

1. Komisija do 31. decembra 2028 in nato vsakih pet let ter pogosteje, če nova pomembna znanstvena dognanja pokažejo, da je to potrebno, pregleda znanstvene dokaze o onesnaževalih zraka in njihovih učinkih na zdravje ljudi in okolje, ki so pomembni za doseganje cilja iz člena 1, ter Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo z glavnimi ugotovitvami.

2. S pregledom se oceni, ali so veljavni standardi kakovosti zraka še vedno primerni za doseganje cilja izogibanja škodljivim učinkom na zdravje ljudi in okolje ter njihovega preprečevanja ali zmanjševanja in ali bi bilo treba zajeti dodatna onesnaževala zraka.

Da bi dosegli cilje iz člena 1, se pri pregledu oceni, ali je treba to direktivo revidirati, da se zagotovi uskladitev s smernicami Svetovne zdravstvene organizacije (SZO) o kakovosti zraka in najnovejšimi znanstvenimi informacijami.

Za namene pregleda Komisija med drugim upošteva naslednje:

- (a) najnovejše znanstvene informacije SZO in drugih zadevnih organizacij,
- (b) tehnološki razvoj, ki vpliva na kakovost zraka in njeno oceno,
- (c) razmere v zvezi s kakovostjo zraka ter s tem povezane vplive na zdravje ljudi in okolje v državah članicah,
- (d) napredek pri izvajanju nacionalnih ukrepov in ukrepov Unije za zmanjšanje onesnaževal in izboljšanje kakovosti zraka.

3. Pri izvajanju pregleda Komisiji pomaga Evropska agencija za okolje.

4. Kadar Komisija na podlagi pregleda meni, da je to primerno, predloži predlog za revizijo standardov kakovosti zraka ali za vključitev drugih onesnaževal zraka.

↓ 2008/50 (prilagojeno)
⇒ novo

Člen 4~~2~~

Opredelitev pojmov

V tej direktivi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov :

- (1) „zunanj zrak“ pomeni zrak v troposferi, razen na delovnih mestih, kakor so opredeljena v ~~☒~~ členu 2 ~~☒~~ Direktive ~~☒~~ Sveta ~~☒~~ 89/654/EGS⁷⁶, kjer se uporabljajo določbe v zvezi z zdravjem in varnostjo pri delu ter do katerih javnost nima rednega dostopa;
- (2) „onesnaževalo“ pomeni katero koli snov, ki je prisotna v zunanjem zraku in za katero je verjetno, da ima škodljive učinke na zdravje ljudi ~~in/ali~~ na okolje ~~kot celoto~~;
- (3) „raven“ pomeni koncentracijo onesnaževala v zunanjem zraku ali njegovo usedlino na površinah v danem času;

↓ 2004/107 (prilagojeno)

~~Člen 2~~

~~Opredelevanje pojmov~~

~~V tej direktivi se z izjemo opredelitve „ciljne vrednosti“ uporabljajo opredelitve pojmov iz člena 2 Direktive 96/62/ES.~~

~~Uporabljajo se tudi naslednje opredelitve pojmov:~~

~~(a) „ciljna vrednost“: pomeni koncentracijo v zunanjem zraku, določeno z namenom izogibanja, preprečevanja ali zmanjševanja škodljivih učinkov na zdravje ljudi in na okolje kot celoto, ki jo je treba doseči, kjer je to mogoče, v danem obdobju;~~

- (4) ~~(b)~~ „skupno ~~ali celotno~~ usedanje“: pomeni celotno maso onesnaževal, ki so prešla iz ozračja na površino ~~☒~~, kot na primer na ~~☒~~ ~~(npr.~~ prst, rastlinje, vodo, stavbe, ~~in~~ na danem območju v danem času;

↓ 2008/50

- (5) ~~18,~~ „PM₁₀“ pomeni delce, ki preidejo skozi dovod, kakor je opredeljen v referenčni metodi za vzorčenje in merjenje PM₁₀, EN 12341, s 50-odstotno učinkovitostjo za odstranjevanje delcev z aerodinamskim premerom nad 10 µm;
- (6) ~~19,~~ „PM_{2,5}“ pomeni delce, ki preidejo skozi dovod, kakor je opredeljen v referenčni metodi za vzorčenje in merjenje PM_{2,5}, EN 14907, s 50-odstotno učinkovitostjo za odstranjevanje delcev z aerodinamskim premerom nad 2,5 µm;
- ~~(7)~~ ~~24,~~ „dušikovi oksidi“ pomenijo vsoto mešalnega prostorninskega razmerja (ppbv) dušikovega monoksida (dušikovega oksida) in dušikovega dioksida, izraženo z enotami masne koncentracije dušikovega dioksida (µg/m³);

⁷⁶

Direktiva Sveta 89/654/EGS z dne 30. novembra 1989 o minimalnih zahtevah za varnost in zdravje na delovnem mestu (prva posebna direktiva v smislu člena 16(1) Direktive 89/391/EGS) (UL L 393, 30.12.1989, str. 1). Direktiva, kakor je bila spremenjena z Direktivo 2007/30/ES Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 165, 27.6.2007, str. 21).

↓ 2004/107 (prilagojeno)

~~(c), „zgornji ocenjevalni prag“ : pomeni raven, opredeljeno v Prilogi II, pod katero se za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka v skladu s členom 6(3) Direktive 96/62/ES lahko uporablja kombinacija meritev in modeliranja;~~

~~(d), „spodnji ocenjevalni prag“ : pomeni raven, opredeljeno v Prilogi II, pod katero je za oceno kakovosti zraka v skladu s členom 6(4) Direktive 96/62/ES možno uporabljati zgolj modeliranje in objektivne oblike ocenjevanja;~~

~~(e), „meritve na stalnem merilnem mestu“ : pomenijo meritve na stalnih lokacijah, bodisi neprekinjeno ali z naključnim vzorčenjem v skladu s členom 6(5) Direktive 96/62/ES;~~

(8) ~~(f)~~, „arzen“, „kadmij“, „nikelj“ in „benzo(a)piren“₃ pomenijo skupno vsebnost teh elementov in sestavin v frakciji PM₁₀;

~~(g) „PM₁₀“ : pomeni trdne delce, ki preidejo skozi dovod, kakor je opredeljen v EN 12341, s 50 % učinkovitostjo za odstranjevanje delcev z aerodinamičnim premerom 10 µm;~~

(9) ~~(h)~~, „policiklični aromatski ogljikovodiki“₃ pomenijo tiste organske spojine, ki jih sestavljata najmanj dva povezana aromatska obroča, ki sta v celoti iz ogljika in vodika;

(10) ~~(i)~~, „skupno plinasto živo srebro“₃ pomeni hlapne elementarne živega srebra (Hg₀) in reaktivno plinasto živo srebro, to je vrsto živega srebra, topno v vodi, z zadostnim tlakom hlapov za obstoj v plinastem stanju;₃

↓ 2008/50

(11) ~~27~~, „hlapne organske spojine“ (HOS) pomenijo vse organske spojine iz antropogenih in biogenih virov razen metana, ki ob prisotnosti sončne svetlobe pri reakciji z dušikovimi oksidi tvorijo fotokemične oksidante;

~~(12) 28~~, „predhodne snovi ozona“ pomenijo snovi, ki prispevajo k nastajanju prizemnega ozona;₃ nekatere izmed njih pa so našteje v Prilogi X;

↓ novo

(13) „črni ogljik“ pomeni ekvivalent črnega ogljika, pridobljen z optičnimi metodami;

(14) „ultrafini delci“ pomenijo koncentracije števila delcev v cm³ za razpon velikosti s spodnjo mejo ≤ 10 nm in za velikostni razpon brez omejitev zgornje meje;

↓ 2008/50

⇒ novo

(15) ~~16~~, „območje“ pomeni del ozemlja države članice, ki ga razmeji sama zaradi ocenjevanja in upravljanja kakovosti zraka;

- (16) ~~17.~~ „aglomeracija“ pomeni ~~območje, ki predstavlja~~ somestje z več kot 250 000 prebivalci ali, kadar je prebivalcev 250 000 ali manj, z dano gostoto prebivalstva na km², ki jo določijo države članice;
- (17) ~~4.~~ „ocenjevanje“ pomeni katero koli metodo, uporabljeno za merjenje, izračunavanje, napovedovanje ali ocenjevanje ravni;
- (18) ~~12.~~ „~~zgornji~~ ocenjevalni prag“ pomeni raven, ~~pod katero se~~ ⇒ ki določa zahtevano ureditev ocenjevanja ⇐ ~~za ocenjevanje kakovosti zunanega zraka lahko uporabi kombinacija meritev na stalnem merilnem mestu ter tehnik modeliranja in/ali indikativnih meritev;~~
- ~~13.~~ „~~spodnji ocenjevalni prag~~“ pomeni raven, ~~pod katero se za ocenjevanje kakovosti zunanega zraka lahko uporabijo le tehnike modeliranja ali objektivne ocene;~~
- (19) ~~25.~~ „meritve na stalnem merilnem mestu“ pomenijo meritve na ⇒ ~~vzorčevalnih mestih~~ ⇐ ~~stalnih merilnih mestih~~, ki se izvajajo neprekinjeno ali z naključnim vzorčenjem ⇒ na istih lokacijah vsaj eno koledarsko leto ⇐, za določitev ravni v skladu z ustreznimi cilji za kakovost podatkov;
- (20) ~~26.~~ „indikativne meritve“ pomenijo meritve, ki izpolnjujejo manj stroge cilje kakovosti podatkov od tistih, ki veljajo za meritve na stalnem merilnem mestu;

↓ novo

- (21) „objektivna ocena“ pomeni metodo ocenjevanja za pridobitev kvantitativnih ali kvalitativnih informacij o koncentraciji ali ravni usedanja onesnaževala s strokovno presojo, ki lahko vključuje uporabo statističnih orodij, daljinskega zaznavanja in senzorjev *in situ*;
- (22) „prostorska reprezentativnost“ pomeni pristop ocenjevanja, pri katerem so metrike kakovosti zraka, opažene na vzorčevalnih mestih, reprezentativne za izrecno razmejeno geografsko območje, v kolikor se metrike kakovosti zraka na tem območju ne razlikujejo od metrik, opaženih na vzorčevalnem mestu, za več kot vnaprej določeno tolerančno raven;

↓ 2008/50

- (23) ~~23.~~ „mesta v neizpostavljenem mestnem okolju“ pomenijo mesta na mestnih območjih, na katerih so ravni reprezentativne za izpostavljenost splošnega mestnega prebivalstva;

↓ novo

- (24) „mesta v neizpostavljenem podeželskem okolju“ pomenijo mesta na podeželskih območjih z majhno gostoto prebivalstva, na katerih so ravni reprezentativne za izpostavljenost splošnega podeželskega prebivalstva;
- (25) „kombinirano mesto spremljanja“ pomeni postajo za spremljanje v neizpostavljenem mestnem okolju ali neizpostavljenem podeželskem okolju, ki združuje več vzorčevalnih mest za zbiranje dolgoročnih podatkov o več onesnaževalih;

- (26) ~~5~~, „mejna vrednost“ pomeni raven, ki se ne sme preseči in ki je določena ~~na~~ na podlagi znanstvenih spoznanj, ~~ter~~ katere cilj je izogniti se škodljivim učinkom na zdravje ljudi ~~in/~~ ali okolje ~~kot celote~~, jih preprečiti ali zmanjšati, ~~in ki jo je v določenem roku treba doseči, ko pa se ta doseže, se ne sme preseči~~;
- (27) ~~9~~, ciljna vrednost ⇒ za ozon ⇐ “ pomeni raven, določeno ⇒ na podlagi znanstvenih spoznanj, ⇐ s ciljem izogniti se škodljivim učinkom ⇒ ozona ⇐ na zdravje ljudi ~~in/~~ ali okolje ~~kot celote~~, jih preprečiti ali zmanjšati, ~~in~~ ki jo je treba, kadar je to mogoče, izpolniti doseči v določenem času;
- (28) ~~20~~, „kazalnik povprečne izpostavljenosti“ pomeni povprečno raven, določeno na podlagi meritev na mestih v neizpostavljenem mestnem okolju ~~na vsem po vsej ozemlju države članice~~ ⇒ teritorialni enoti na ravni NUTS 1, kot je opisana v Uredbi (ES) št. 1059/2003, ali, če v zadevni teritorialni enoti ni nobenega mestnega območja, v neizpostavljenem podeželskem okolju ⇐, in odraža izpostavljenost prebivalstva, ~~Uporablja pa se za izračun ciljnega~~ ⇒ preverjanje, ali sta bila za zadevno teritorialno enoto izpolnjena obveznost ⇐ zmanjšanja ⇒ povprečne ⇐ izpostavljenosti ~~na nacionalni ravni~~ in ⇒ cilj glede povprečne ⇐ ~~obveznosti glede~~ stopnje izpostavljenosti;
- ~~(29) 22~~, „ciljno ⇒ obveznost ⇐ zmanjšanjea ⇒ povprečne ⇐ izpostavljenosti ~~na nacionalni ravni~~“ pomeni odstotek znižanja povprečne izpostavljenosti prebivalstva ⇒, izražene kot kazalnik povprečne izpostavljenosti teritorialne enote na ravni NUTS 1, kot je opisana v Uredbi (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁷ ⇐ ~~države članice~~, določenega za referenčno leto, s ciljem zmanjšanja škodljivih učinkov na zdravje ljudi, ki ga je treba doseči, ~~kadar je to mogoče~~, v določenem obdobju;
- (30) ~~21~~, „obveznost ⇒ cilja ⇐ glede ⇒ povprečne ⇐ stopnje izpostavljenosti“ pomeni raven, ~~določeno na osnovi~~ kazalnika povprečne izpostavljenosti , ki jo je treba doseči ~~zaradi z namenom~~ zmanjšanja škodljivih učinkov na zdravje ljudi, ~~ki jo je treba v danem obdobju doseči~~;
- (31) ~~6~~, „kritična vrednost“ pomeni raven, ~~določeno na podlagi znanstvenih spoznanj~~, katere preseganje ima lahko za posledico neposredne škodljive učinke na nekatere receptorje, kakor so drevesa, druge rastline ali naravni ekosistemi, vendar ne na človeka;
- (32) ~~11~~, „opozorilna vrednost“ pomeni raven, katere preseganje pomeni tveganje za zdravje ljudi zaradi kratkotrajne izpostavljenosti posebno občutljivega ~~dele~~ prebivalstva in ranljivih skupin ~~inter~~ pri kateri so potrebne takojšnje in ustrezne informacije;
- (33) ~~10~~, „alarmna vrednost“ pomeni raven, katere preseganje pomeni tveganje za zdravje ljudi že zaradi kratkotrajne izpostavljenosti celotnega prebivalstva in pri kateri morajo države članice nemudoma ukrepati;

⁷⁷

Uredba (ES) št. 1059/2003 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o oblikovanju skupne klasifikacije statističnih teritorialnih enot (NUTS) (UL L 154, 21.6.2003, str. 1).

7. „sprejemljivo preseganje“ pomeni odstotek mejne vrednosti, za katerega se ta vrednost lahko preseže pod pogoji iz te direktive;

- (34) ~~14.~~ „dolgoročni cilj“ pomeni raven, ki jo je treba doseči dolgoročno, razen kadar ni dosegljiva s sorazmernimi ukrepi, da bi se zagotovilo učinkovito varovanje zdravja ljudi in varstvo okolja;
- (35) ~~15.~~ „delež iz naravnih virov“ pomeni emisije onesnaževal, ki jih niti neposredno niti posredno ne povzroča človeška dejavnost, vključno z naravnimi dogodki, kot so vulkanski izbruhi, seizmične dejavnosti, geotermalne dejavnosti, požari v divjini, pojavi močnega vetra, morski pršec ali atmosferske resuspenzije ali prenos naravnih delcev iz sušnih regij;
- (36) ~~8.~~ „načrti za kakovost zraka“ pomenijo načrte, ki določajo ukrepe za ~~doseganje~~ izpolnjevanje mejnih vrednosti, ~~ali~~ ciljnih vrednosti za ozon ali obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti .

↓ novo

- (37) „kratkoročni akcijski načrti“ pomenijo načrte, ki določajo izredne ukrepe, ki jih je treba kratkoročno sprejeti za zmanjšanje neposrednega tveganja ali trajanja preseganja alarmnih vrednosti;
- (38) „zadevna javnost“ pomeni javnost, na katero vpliva ali je verjetno, da bo vplivalo, preseganje standardov kakovosti zraka ali ki ima interes pri postopkih odločanja v zvezi z izvajanjem obveznosti iz te direktive, vključno z nevladnimi organizacijami, ki spodbujajo varovanje zdravja ljudi ali okolja in izpolnjujejo vse zahteve nacionalne zakonodaje;
- (39) „občutljivo prebivalstvo in ranljive skupine“ pomeni tiste skupine prebivalstva, ki so bolj ranljive zaradi izpostavljenosti onesnaženosti zraka kot povprečno prebivalstvo, ker imajo večjo občutljivost ali nižji prag učinkov na zdravje ali imajo zmanjšano zmožnost, da se zaščitijo.

↓ 2008/50

Člen ~~53~~

Odgovornosti

Države članice na ustreznih ravneh določijo pristojne organe in telesa, ki so odgovorni za:

- (a) ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka;
- (b)odobritev merilnih sistemov (metod, opreme, mrež, laboratorijev);
- (c) zagotavljanje natančnosti meritev;

↓ novo

- (d) zagotavljanje točnosti aplikacij za modeliranje;

↓ 2008/50 (prilagojeno)

- (~~ee~~) analizo metod ocenjevanja;

(~~fe~~) usklajevanje programov zagotavljanja kakovosti na svojem ozemlju, kadar jih za vsa ~~Skupnost~~ Unijo organizira Komisija;

(~~gf~~) sodelovanje z drugimi državami članicami in Komisijo;

↓ novo

(h) oblikovanje načrtov za kakovost zraka;

(i) oblikovanje kratkoročnih akcijskih načrtov.

↓ 2008/50 (prilagojeno)
⇒ novo

~~Kadar je to ustrezno, pristojni organi in telesa ravnajo v skladu z oddelkom C Priloge I.~~

Člen 64

Določitev območij ~~in aglomeracij~~

Države članice določijo območja ~~in aglomeracije~~ na vsem svojem ozemlju ~~⇒~~, vključno kadar je to potrebno za namene ocenjevanja in upravljanja kakovosti zraka na ravni aglomeracij ~~⇐~~. Ocenjevanje in upravljanje kakovosti zraka se izvaja na vseh območjih ~~in v vseh aglomeracijah~~.

POGLAVJE II

OCENJEVANJE KAKOVOSTI IN STOPENJ USE DANJA V ZUNANJEM ZRAKU

~~ODDELEK I~~

~~Ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka glede na žveplov dioksid, dušikov dioksid in dušikove okside, delce, svinec, benzen ter ogljikov monoksid~~

Člen 75

Ureditev ocenjevanja

1. V zvezi z žveplovim dioksidom, dušikovim dioksidom in dušikovimi oksidi, z delci (PM₁₀ in PM_{2,5}), svincem, z benzenom, ~~ter~~ ogljikovim monoksidom , arzenom, kadmijem, nikljem, benzo(a)pirenom in ozonom v zunanjem zraku se uporabljajo ~~zgornji in spodnji~~ ocenjevalni pragi, kakor ~~osta~~ opredeljena v ~~oddelku A Priloge II~~.

Vsako območje ~~in aglomeracija~~ se razvrsti glede na navedena ~~ca~~ ocenjevalna ~~ca~~ praga.

2. Države članice pregledajo ~~razvrstitev~~ iz odstavka 1 ~~se pregleda~~ vsaj vsakih pet let v skladu s postopkom iz tega odstavka ~~oddelka B Priloge II~~. Vendar se razvrstitev pregleda bolj pogosto, kadar se bistveno spremenijo dejavnosti, ki ~~so pomembne za~~ povzročajo emisije onesnaževal zraka in spreminjajo koncentracije žveplovega dioksida, dušikovega dioksida in ~~ali kadar je to pomembno~~ dušikovih oksidov, delcev

(PM₁₀, PM_{2,5}), svinca, benzena, ali ogljikovega monoksida ☒ , arzena, kadmija, niklja, benzo(a)pirena ali ozona ☒ v zunanjem zraku.

~~B. Določanje preseganj zgornjega in spodnjega ocenjevalnega praga~~

Preseganja ~~z~~gornjega in ~~spodnjega~~ ocenjevalnihega ~~pragov~~a je treba določiti na podlagi koncentracij v preteklih petih letih, kadar je na voljo dovolj podatkov. Šteje se, da je ocenjevalni prag presežen, kadar je bil presežen vsaj v treh posameznih letih iz obdobja preteklih petih let.

Kadar ☒ je obdobje, za katerega so podatki ☒ ~~so~~ na voljo ~~podatki iz obdobja~~, krajšega od petih let, lahko države članice združijo kratkotrajne merilne kampanje v enem letu in na mestih, ki so verjetno značilna za najvišje ravni onesnaženosti, z rezultati, pridobljenimi na podlagi podatkov iz popisov emisij in modeliranja, za določitev preseganja ~~z~~gornjega in ~~spodnjega~~ ocenjevalnihega ~~pragov~~a.

Člen ~~86~~

Merila ocenjevanja

1. Države članice izvajajo ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka v zvezi z onesnaževali iz člena ~~75~~ na vseh svojih območjih ~~in v vseh aglomeracijah~~, v skladu z merili, opredeljenimi v odstavkih ~~2, 3 in 4~~ ⇒ do 6 ⇐ tega člena, ter v skladu ~~z merili, določenimi v Prilogi IVH~~.

2. Na vseh območjih ~~in v aglomeracijah~~, kjer raven onesnaževal ~~iz odstavka 1~~ presega ~~z~~gornji ocenjevalni prag, določen za navedena onesnaževala, se uporabijo meritve kakovosti zunanjega zraka na stalnem merilnem mestu. Za pridobitev ustreznih podatkov o prostorski razporeditvi ~~kakovosti zunanjega~~ ⇒ onesnaževal ⇐ zraka se lahko navedene meritve na stalnem merilnem mestu dopolnijo ~~z tehnikami~~ ⇒ aplikacijami za ⇐ modeliranje in/ali z indikativnimi meritvami.

3. Na vseh območjih ~~in v aglomeracijah~~, kjer je raven onesnaževal ~~iz odstavka 1~~ pod ~~z~~gornjim ocenjevalnim pragom ⇒ presega mejno vrednost ⇐, določenimo za navedena onesnaževala ⇒ v tabeli 1 oddelka 1 Priloge I, ali ciljno vrednost za ozon, določeno v oddelku 2 Priloge I ⇐, se za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka ⇒ poleg meritev na stalnem merilnem mestu ⇐ uporabijo kombinacija meritev na stalnem merilnem mestu ~~ter~~ ~~tehnik~~ ⇒ aplikacije za ⇐ modeliranje in/ali indikativnih meritev.

↓ novo

Navedene aplikacije za modeliranje zagotavljajo tudi informacije o prostorski porazdelitvi onesnaževal in prostorski reprezentativnosti meritev na stalnem merilnem mestu.

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇒ novo

4. Na vseh območjih ~~in v aglomeracijah~~, kjer je raven onesnaževal ~~iz odstavka 1~~ pod ~~spodnjim~~ ocenjevalnim pragom, določenim za navedena onesnaževala, za ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka zadostujejo ~~tehnik~~e ⇒ aplikacije za ⇐ modeliranje, ⇒ indikativne meritve, ⇐ ~~ali~~ ~~tehnik~~e objektivne ocene ali ⇒ kombinacija vseh naštetih ⇐ ~~obe~~ ~~krat~~.

↓ novo

5. Če modeliranje pokaže preseganje katere koli mejne vrednosti ali ciljne vrednosti za ozon na delu območja, ki ni zajet z meritvami na stalnem merilnem mestu, se vsaj eno koledarsko leto po evidentiranju preseganja uporabljajo dodatne meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve, da se oceni raven koncentracije zadevnega onesnaževala.

↓ 2004/107

⇒ novo

~~Člen 4~~

~~Ocenjevanje koncentracij in stopenj usedanja v zunanjem zraku~~

~~1. Kakovost zunanjega zraka se glede na arzen, kadmij, nikelj in benzo(a)piren ocenjuje na celotnem ozemlju držav članic.~~

~~2. V skladu z merili iz odstavka 7 so meritve obvezne na naslednjih območjih:~~

~~(a) območja in strnjena naselja, v katerih so ravni med zgornjim in spodnjim ocenjevalnim pragom; in~~

~~(b) druga območja in strnjena naselja, kjer ravni presegajo zgornji ocenjevalni prag.~~

~~Za pridobitev ustreznih informacij o kakovosti zunanjega zraka se lahko predvidene meritve dopolnijo z modeliranjem.~~

~~3. Kombinacija meritev, vključno z indikativnimi meritvami, kakor je določeno v oddelku I Priloge IV, in modeliranjem, se lahko uporabi za oceno kakovosti zunanjega zraka, če so ravni v območjih in strnjenih naseljih v reprezentativnem obdobju med zgornjim in spodnjim ocenjevalnim pragom, v skladu z oddelkom II Priloge II.~~

~~4. V območjih in strnjenih naseljih, kjer so ravni pod spodnjim ocenjevalnim pragom, določenim v skladu z oddelkom II Priloge II, je za ocenjevalne ravni mogoča zgolj uporaba modeliranja ali objektivnih ocenjevalnih metod.~~

~~5. Kjer je potrebno onesnaževala meriti, se meritve opravijo na stalnih lokacijah, bodisi neprekinjeno bodisi z naključnim vzorčenjem. Število meritev mora biti dovolj veliko, da omogoča določitev ravni.~~

~~6. Zgornji in spodnji ocenjevalni prag za arzen, kadmij, nikelj in benz(o)piren v zunanjem zraku sta določena v oddelku I Priloge II. Razvrstitev vsakega območja ali strnjenegega naselja za namen tega člena se preveri vsakih pet let v skladu s postopkom iz oddelka II Priloge II. V primeru znatnih sprememb dejavnosti, pomembnih za koncentracije arzena, kadmija, niklja in benzo(a)pirena v zunanjem zraku, se razvrstitev preveri prej.~~

~~7. Merila za določitev vzorčevalnih mest za meritve arzena, kadmija, niklja in benzo(a)pirena v zunanjem zraku z namenom oceniti skladnost s ciljnimi vrednostmi so navedena v oddelkih I in II Priloge III. Najmanjše število vzorčevalnih mest za meritve koncentracij vsakega onesnaževala na stalnem merilnem mestu je določeno v oddelku IV Priloge III in te so postavljene v vsakem območju ali strnjenem naselju, kjer se zahtevajo meritve, če so meritve na stalnem merilnem mestu edini vir podatkov o koncentraciji v njih.~~

~~68.~~ Za oceno vsebnosti benzo(a)pirena v zunanjem zraku vsaka država članica spremlja druge pomembne policiklične aromatske ogljikovodike na omejenem številu ~~merilnih~~ ⇨ ~~vzorčevalnih~~ ⇨ mest. Mednje so vključeni vsaj: benzo(a)antracen, benzo(b)fluoranten, benzo(j)fluoranten, benzo(k)fluoranten, indeno(1,2,3-cd)piren in dibenzo(a,h)antracen. ~~Merilna~~ ⇨ ~~Vzorčevalna~~ ⇨ mesta za te policiklične aromatske ogljikovodike so enaka kot vzorčevalna mesta za benzo(a)piren, izberejo pa se na način, da je mogoče prepoznati geografske spremembe in dolgoročne trende. ~~Uporabljajo se oddelki I, II in III Priloge III.~~

⇩ novo

7. Poleg spremljanja, ki se zahteva v skladu s členom 10, države članice po potrebi spremljajo ravni ultrafinih delcev v skladu s točko D Priloge III in oddelkom 3 Priloge VII.

⇩ 2008/50

~~5. Poleg ocenjevanja iz odstavkov 2, 3 in 4 se opravijo meritve na mestih v neizpostavljenem podeželskem okolju, oddaljenih od pomembnih virov onesnaževanja zraka zato, da se zagotovijo vsaj podatki o celotnih masnih koncentracijah in koncentracijah kemijskih sestav drobnih delcev (PM_{2,5}) na podlagi letnega povprečja; meritve se opravijo v skladu z naslednjimi merili:~~

- ~~(a) eno vzorčevalno mesto se postavi na vsakih 100 000 km²;~~
- ~~(b) za dosego potrebne prostorske ločljivosti postavi vsaka država članica vsaj eno merilno postajo ali pa lahko na podlagi sporazuma s sosednjo državo članico postavi eno ali več skupnih merilnih postaj, ki zajemajo zadevna sosednja območja;~~
- ~~(c) kadar je to ustrezno, se spremljanje uskladi s strategijo spremljanja in merilnim programom iz Programa sodelovanja za spremljanje in oceno onesnaževanja zraka na velike razdalje v Evropi (EMEP);~~
- ~~(d) oddelka A in C Priloge I se uporabljata v zvezi s cilji kakovosti podatkov za meritve masne koncentracije delcev, Priloga IV pa se uporablja v celoti.~~

~~Države članice Komisijo tudi obvestijo o merilnih metodah, uporabljenih za merjenje kemijske sestave drobnih delcev (PM_{2,5}).~~

⇩ 219/2009 čl. 1 in Priloga 3.8
(prilagojeno)

~~9. Ne glede na raven koncentracij je za indikativno merjenje arzena, kadmija, niklja, skupnega plinastega živega srebra, benzo(a)pirena in drugih policikličnih aromatskih ogljikovodikov iz odstavka 8 v zunanjem zraku in skupnega usedanja arzena, kadmija, živega srebra, niklja, benzo(a)pirena in drugih policikličnih aromatskih ogljikovodikov iz odstavka 8 postavljeno eno vzorčevalno mesto za meritve ozadja na vsakih 100 000 km². Vsaka država članica postavi vsaj eno merilno postajo. Vendar lahko države članice sporazumno in v skladu s smernicami, določenimi skladno z regulativnim postopkom iz člena 6(2), postavijo eno ali več skupnih merilnih postaj, ki pokrivajo sosednja območja in sosednje države članice, da dosežejo potrebno prostorsko pokritost. Prav tako je priporočljivo merjenje trdnega in plinastega dvovalentnega živega srebra. Kjer je to primerno, je treba spremljanje uskladiti s strategijo spremljanja in meritvenim programom EMEP (Program sodelovanja za spremljanje in oceno onesnaževanja zraka na velike razdalje v Evropi). Vzorčevalna mesta za~~

~~ta onesnaževala se izberejo na način, da je mogoče prepoznati geografsko spreminjanje in dolgoročne trende. Uporabljajo se oddelki I, II in III Priloge III.~~

↓ 2004/107

⇒ novo

~~8.10.~~ Pri ocenjevanju regionalnih vzorcev vpliva na ekosistem ⇒ , vključno v okviru spremljanja, ki se izvaja v skladu z Direktivo (EU) 2016/2284, ⇐ lahko pride v poštev uporaba bio kazalcev.

~~11. Za območja in strnjena naselja, v katerih informacije iz stalnih merilnih postaj dopolnjujejo informacije iz drugih virov, kakršni so popisi emisij, indikativne metode meritev in modeliranje kakovosti zraka, sta število stalnih merilnih postaj, ki se postavijo, in prostorska resolucija drugih metod, zadostni za določitev koncentracij zračnih onesnaževal v skladu z oddelkom I Priloge III in oddelkom I Priloge IV.~~

~~12. Cilji kakovosti podatkov so določeni v oddelku I Priloge IV. Kadar se za ocenjevanje uporabljajo modeli kakovosti zraka, se uporablja oddelek II Priloge IV.~~

~~13. Referenčne metode za vzorčenje in analizo arzena, kadmija, živega srebra, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov v zunanjem zraku so določene v oddelkih I, II in III Priloge V. Oddelek IV Priloge V določa referenčne metode za merjenje celotnega usedanja arzena, kadmija, živega srebra, niklja in policikličnih aromatskih ogljikovodikov, oddelek V Priloge V pa se nanaša na referenčno modeliranje kakovosti zraka, če so te metode na razpolago.~~

~~14. Datum, do katerega države članice obvestijo Komisijo o metodah, ki so jih uporabile za preliminarno ocenjevanje kakovosti zraka v skladu s členom 11(1)(d) Direktive 96/62/ES, je datum iz člena 10 te direktive.~~

↓ 219/2009 čl. 1 in Priloga 3.8

~~15. Spremembe, potrebne za prilagoditev določb tega člena in oddelka II Priloge II ter priloge III, IV in V znanstvenemu in tehničnemu napredku, sprejme Komisija. Ti ukrepi, namenjeni spreminjanju nebitvenih določb te direktive, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 6(3). Vendar se s tem ne smejo niti neposredno niti posredno spremeniti ciljne vrednosti.~~

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇒ novo

Člen 97

Vzorčevalna mesta

1. Umestitev vzorčevalnih mest za merjenje žvepovega dioksida, dušikovega dioksida in dušikovih oksidov, delcev (PM₁₀, PM_{2,5}), svınca, benzena, ~~ter~~ ogljikovega monoksida ☒ , arzena, kadmija, niklja in benzo(a)pirena ☒ v zunanjem zraku se določi v skladu s ~~merili iz Priloge IV~~ Priloge IV.

☒ Umestitev vzorčevalnih mest za merjenje ozona se določi v skladu s Prilogo IV. ☒

2. Na vsakem območju ~~ali v aglomeraciji~~, kjer ⇒ raven onesnaževal presega ocenjevalni prag iz Priloge II, ⇐ ~~so meritve na stalnem merilnem mestu edini vir podatkov za ocenjevanje~~

~~kakovosti zraka~~, število vzorčevalnih mest za vsako ~~ustrezno~~ onesnaževalo ni manjše od najmanjšega števila vzorčevalnih mest, določenega v ~~oddelku A tabelah 3 in 4 pod točkama A in C Priloge IIIV~~.

3. ~~Vendar~~ Za območja ~~in aglomeracije~~, ⇨ na katerih raven onesnaževal presega ustrezne ocenjevalne prage iz Priloge II, ne pa tudi ustreznih mejnih vrednosti iz tabele 1 oddelka 1 Priloge I, ciljnih vrednosti za ozon iz oddelka 2 Priloge I ali kritičnih vrednosti iz oddelka 3 Priloge I ⇨ ~~znotraj katerih se podatki iz vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu dopolnjujejo s podatki iz modeliranja in/ali indikativnih meritev~~, se lahko ~~skupno~~ ⇨ minimalno ⇨ število vzorčevalnih mest ~~iz oddelka A Priloge V~~ ⇨ skladno s točkama A in C Priloge III ⇨ zmanjša za največ 50 %, če sta izpolnjena naslednja pogoja:

(a) ~~dopolnilne metode~~ ⇨ indikativne meritve in modeliranje ⇨ zagotavljajo zadostne podatke za ocenjevanje kakovosti zraka glede na mejne vrednosti ⇨, ciljne vrednosti za ozon, kritične vrednosti, opozorilne vrednosti in ⇨ ~~ali~~ alarmne vrednosti, ~~kotin~~ tudi ustrezne podatke za obveščanje javnosti ⇨, poleg podatkov, pridobljenih s stalnih vzorčevalnih mest ⇨;

(b) število vzorčevalnih mest, ki jih je treba postaviti, in prostorska ločljivost ~~drugih tehnik~~ ⇨ indikativnih meritev in modeliranja ⇨ zadoščata za določitev koncentracije ustreznega onesnaževala, ki se določi v skladu s cilji kakovosti podatkov iz ~~oddelka točk A in B Priloge VI~~, in omogočata, da so rezultati ocene v skladu z ~~merili~~ ☒ zahtevami ☒ iz ~~točke oddelka DB Priloge V;I~~

↓ novo

(c) število indikativnih meritev je enako številu meritev na stalnem merilnem mestu, ki se nadomestijo, indikativne meritve pa trajajo najmanj 2 meseca na koledarsko leto;

(d) kar zadeva ozon, se dušikov dioksid meri na vseh preostalih vzorčevalnih mestih, kjer se meri ozon, razen na mestih v neizpostavljenem podeželskem okolju za ocenjevanje koncentracij ozona iz točke B Priloge IV.

4. Na ozemlju države članice se vzpostavi eno ali več vzorčevalnih mest, prilagojenih cilju spremljanja iz oddelka 2, točka A, Priloge VII, da se zagotovijo podatki o koncentracijah predhodnih snovi ozona iz točke B navedenega oddelka na mestih, določenih v skladu s točko C navedenega oddelka.

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇨ novo

~~5.4.~~ V skladu s Prilogo ~~IVIII~~ vsaka država članica zagotovi, da razporeditev ~~in število vzorčevalnih mest, na katerih temelji kazalnik~~ ☒, ki se uporabi za izračun kazalnikov ☒ povprečne izpostavljenosti PM_{2,5} ⇨ in NO₂, ⇨, zagotavlja, da se ustrezno upošteva izpostavljenost celotnega prebivalstva. Število vzorčevalnih mest ne sme biti manjše od tistega, določenega z uporabo ~~točke oddelka B Priloge IIIV~~.

6. Pri ocenjevanju kakovosti zraka glede na mejne vrednosti ⇨ in ciljne vrednosti za ozon ⇨ se upoštevajo rezultati ⇨ aplikacij za ⇨ modeliranje in/ali indikativne ~~meritve~~.

↓ novo

7. Vzorčevalna mesta, na katerih so bila v preteklih treh letih zabeležena preseganja katere koli mejne vrednosti iz oddelka 1 Priloge I, se ne premestijo, razen če je premestitev potrebna zaradi posebnih okoliščin, vključno s prostorskim razvojem. Premestitev vzorčevalnih mest se izvede znotraj njihovega območja prostorske reprezentativnosti in temelji na rezultatih modeliranja.

↓ 2008/50

- ~~4. Komisija spremlja uporabo meril za izbor mest vzorčenja v državah članicah, da olajša enotno uporabo teh meril v vsej Evropski uniji.~~

↓ novo

Člen 10

Kombinirana mesta spremljanja

1. Vsaka država članica vzpostavi vsaj eno kombinirano mesto spremljanja na 10 milijonov prebivalcev v neizpostavljenem mestnem okolju. Države članice z manj kot 10 milijoni prebivalcev vzpostavijo vsaj eno kombinirano mesto spremljanja v neizpostavljenem mestnem okolju.

Vsaka država članica vzpostavi vsaj eno kombinirano mesto spremljanja na 100 000 km² v neizpostavljenem podeželskem okolju. Države članice, katerih ozemlje je manjše od 100 000 km², vzpostavijo vsaj eno kombinirano mesto spremljanja v neizpostavljenem podeželskem okolju.

2. Umestitev kombiniranih mest spremljanja v neizpostavljenih mestnih okoljih in neizpostavljenih podeželskih okoljih se določi v skladu s točko B Priloge IV.

3. Vsa vzorčevalna mesta, ki izpolnjujejo zahteve iz točk B in C Priloge IV in so vzpostavljena na kombiniranih mestih spremljanja, se lahko upoštevajo za namene izpolnjevanja zahtev glede najmanjšega števila vzorčevalnih mest za ustrezna onesnaževala, kot je določeno v Prilogi III.

4. Država članica lahko v dogovoru z eno ali več sosednjimi državami članicami vzpostavi eno ali več skupnih kombiniranih mest spremljanja, da bi izpolnila zahteve iz odstavka 1. To ne vpliva na obveznost vsake države članice, da vzpostavi vsaj eno kombinirano mesto spremljanja v neizpostavljenem mestnem okolju in vsaj eno v neizpostavljenem podeželskem okolju.

5. Meritve na vseh kombiniranih mestih spremljanja v neizpostavljenem mestnem okolju vključujejo meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve porazdelitve velikosti ultrafinih delcev in oksidativnega potenciala delcev.

6. Meritve na vseh kombiniranih mestih spremljanja v neizpostavljenem mestnem okolju in neizpostavljenem podeželskem okolju vključujejo vsaj naslednje:

- (a) meritve na stalnem merilnem mestu delcev (PM₁₀ in PM_{2,5}), dušikovega dioksida (NO₂), ozona (O₃), črnega ogljika, amoniaka (NH₃) in ultrafinih delcev;

(b) meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve drobnih delcev (PM_{2,5}) za zagotavljanje vsaj informacij o njihovi celotni masni koncentraciji in njihovih koncentracijah kemijskih sestav na podlagi letnega povprečja v skladu z oddelkom 1 Priloge VII;

(c) meritve na stalnem merilnem mestu ali indikativne meritve arzena, kadmija, niklja, skupnega plinastega živega srebra, benzo(a)pirena in drugih policikličnih aromatskih ogljikovodikov iz člena 8(6) ter skupnega usedanja arzena, kadmija, živega srebra, niklja, benzo(a)pirena in drugih policikličnih aromatskih ogljikovodikov iz člena 8(6), ne glede na ravni koncentracij.

7. Meritve trdnega in plinastega dvovalentnega živega srebra se lahko izvajajo tudi na kombiniranih mestih spremljanja v neizpostavljenem mestnem okolju in neizpostavljenem podeželskem okolju.

↓ 2008/50 (prilagojeno)
⇒ novo

~~8.(e)~~ ~~K~~adar je to ustrezno, se spremljanje uskladi s strategijo spremljanja in merilnim programom iz Programa sodelovanja za spremljanje in oceno onesnaževanja zraka na velike razdalje v Evropi (EMEP) ~~;~~ ⇒ , raziskovalno infrastrukturo aerosolov, oblakov in sledi plinov (ACTRIS) ter spremljanjem vplivov onesnaženosti zraka v skladu z Direktivo (EU) 2016/2284 ⇐ .

~~Člen 11~~

Referenčne merilne metode ☒ in cilji kakovosti podatkov ☒

1. Države članice uporabljajo referenčne merilne metode ~~in merila~~, opredeljene v ~~oddelkih A in C~~ točkah A in C Priloge VI.

~~2.~~ ☒ Vendar ☒ ~~se lahko uporabljajo d~~Druge merilne metode ~~se lahko uporabljajo~~ v skladu s pogoji iz ~~točk oddelka B, C, D in E~~ Priloge VI.

↓ novo

2. Podatki o kakovosti zraka izpolnjujejo cilje kakovosti podatkov iz Priloge V.

↓ 2008/50 (prilagojeno)
⇒ novo

~~ODDELEK 2~~

~~Ocenjevanje kakovosti zunanjega zraka glede na ozon~~

~~Člen 9~~

Merila ocenjevanja

~~1. Kadar koncentracije ozona na območjih in v aglomeracijah v zadnjih petih letih merjenja presežejo dolgoročne cilje iz oddelka C Priloge VII, se opravijo meritve na stalnem merilnem mestu.~~

~~2. Kadar so na voljo podatki iz obdobja, krajšega od petih let, lahko države članice, da bi ugotovile, ali so bili v teh petih letih dolgoročni cilji iz odstavka 1 preseženi, združijo rezultate kratkotrajnih merilnih kampanj, opravljenih v času in na mestu, kjer je verjetno, da bodo ravni največje, z rezultati popisov emisij in modeliranja.~~

~~Člen 10~~

~~Vzorčevalna mesta~~

~~1. Umestitev vzorčevalnih mest za merjenje ozona se določi v skladu z merili iz Priloge VIII.~~

~~2. Na vsakem območju ali v aglomeraciji, kjer so meritve edini vir podatkov za ocenjevanje kakovosti zraka, število vzorčevalnih mest ne sme biti manjše od najmanjšega števila vzorčevalnih mest, določenega v oddelku A Priloge IX.~~

~~3. Za območja in aglomeracije, znotraj katerih se podatki z vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu dopolnjujejo s podatki iz modeliranja in/ali indikativnih meritev, pa se lahko število vzorčevalnih mest iz oddelka A Priloge IX zmanjša, če so izpolnjeni naslednji pogoji:~~

~~(a) dopolnilne metode zagotavljajo zadostne podatke za ocenjevanje kakovosti zraka glede na ciljne vrednosti, dolgoročni cilj ter opozorilno in alarmno vrednost;~~

~~(b) število vzorčevalnih mest, ki jih je treba postaviti, in prostorska ločljivost drugih tehnik zadoščata za določitev koncentracije ozona, ki se določi v skladu s cilji kakovosti podatkov iz oddelka A Priloge I, in omogočata, da so rezultati ocene v skladu z merili iz oddelka B Priloge I;~~

~~(c) na vsakem območju ali v aglomeraciji je vsaj eno vzorčevalno mesto bodisi na dva milijona prebivalcev bodisi na 50000 km², odvisno kateri kriterij vodi do večjega števila vzorčevalnih mest, vendar pa na enem območju ali v aglomeraciji ne sme biti manj kot eno vzorčevalno mesto;~~

~~(d) dušikov dioksid se meri na preostalih vzorčevalnih mestih, razen na postajah v neizpostavljenem podeželskem okolju iz oddelka A Priloge VIII.~~

~~Pri ocenjevanju kakovosti zraka glede na ciljne vrednosti se upoštevajo rezultati modeliranja in/ali indikativne meritve.~~

~~5. Na območjih in v aglomeracijah, kjer so bile koncentracije v vsakem od prejšnjih petih let merjenja pod dolgoročnimi cilji, se število vzorčevalnih mest za meritve na stalnem merilnem mestu določi v skladu z oddelkom B Priloge IX.~~

~~6. Vsaka država članica zagotovi na svojem ozemlju postavitve in delovanje vsaj enega vzorčevalnega mesta za zagotovitev podatkov o koncentracijah predhodnih snovi ozona iz Priloge X. Vsaka država članica izbere število in mesto postaj za merjenje predhodnih snovi ozona ob upoštevanju ciljev in metod iz Priloge X.~~

~~Člen 11~~

~~Referenčne merilne metode~~

~~1. Države članice uporabljajo referenčne metode za merjenje ozona, opredeljene v točki 8 oddelka A Priloge VI. Druge merilne metode se lahko uporabljajo v skladu s pogoji iz oddelka B Priloge VI.~~

~~2. Vsaka država članica obvesti Komisijo o metodah, ki jih uporablja za vzorčenje in merjenje HOS, kakor je navedeno v Prilogi X.~~

POGLAVJE III

UPRAVLJANJE KAKOVOSTI ZUNANJEGA ZRAKA

Člen 12

Zahteve, kadar so ravni onesnaženosti nižje od mejnih vrednosti \boxtimes , ciljne vrednosti za ozon in ciljev glede povprečne stopnje izpostavljenosti, vendar višje od ocenjevalnih pragov \boxtimes

1. Na območjih ~~in v aglomeracijah~~, kjer so ravni žveplovega dioksida, dušikovega dioksida, \boxtimes delcev (\boxtimes PM₁₀ in PM_{2,5}), svinca, benzena, ~~in~~ ogljikovega monoksida \Rightarrow , arzena, kadmija, niklja in benzo(a)pirena \Leftarrow v zunanjem zraku pod mejnimi vrednostmi, določenimi v oddelku 1 Priloge ~~I prilogah XI in XIV~~, države članice vzdržujejo ravni teh onesnaževal pod mejnimi vrednostmi ~~ter si prizadevajo za ohranjanje najboljše kakovosti zunanjega zraka, ki je skladna s trajnostnim razvojem.~~

Člen 18

~~Zahteve na območjih in v aglomeracijah, kadar koncentracije ozona dosežejo dolgoročne cilje~~

2. Na območjih ~~in v aglomeracijah~~, kjer so ~~ravniki koncentracije~~ ozona \Rightarrow nižje od ciljne vrednosti za ozon \Leftarrow ~~dosežejo dolgoročne cilje~~, države članice, če to omogočajo dejavniki, vključno z lastnostjo ozona, da se prenaša prek meja, in meteorološkimi pogoji, ~~države članice~~ \Rightarrow sprejmejo potrebne ukrepe za vzdrževanje navedenih ravni pod ciljno vrednostjo za ozon in si prizadevajo doseči dolgoročne cilje iz oddelka 2 Priloge I, pod pogojem, da nobeden od potrebnih ukrepov ne povzroča nesorazmernih stroškov. \Leftarrow ~~na teh območjih in v aglomeracijah~~ navedene ravni vzdržujejo pod dolgoročnimi cilji

↓ novo

3. V teritorialnih enotah na ravni NUTS 1, kot so opisane v Uredbi (ES) št. 1059/2003, kjer so kazalniki povprečne izpostavljenosti za PM_{2,5} in NO₂ pod ustrezno vrednostjo ciljev glede povprečne stopnje izpostavljenosti za navedena onesnaževala iz oddelka 5 Priloge I, države članice ohranijo ravni teh onesnaževal pod cilji glede povprečne stopnje izpostavljenosti.

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇒ novo

4. ~~ter~~ \boxtimes Države članice \boxtimes ~~s sorazmernimi ukrepi~~ \Rightarrow si prizadevajo doseči in \Leftarrow ohranjati ~~najboljšo kakovost zunanjega zraka, ki je skladna s trajnostnim razvojem in z visoko raven~~ ~~varstva okolja in varovanja zdravja ljudi~~ \Rightarrow v skladu s smernicami o kakovosti zraka, ki jih je objavila SZO, ter pod ocenjevalnimi pragovi iz Priloge II \Leftarrow .

Člen 13

Mejne vrednosti \boxtimes , ciljne vrednosti za ozon \boxtimes in \boxtimes obveznost zmanjšanja povprečne izpostavljenosti \boxtimes ~~alarmne vrednosti~~ za varovanje zdravja ljudi

1. Države članice zagotovijo, da po vseh njihovih območjih ~~in aglomeracijah~~ ravni žveplovega dioksida, \Rightarrow dušikovega dioksida, delcev (\Leftarrow PM₁₀ \Rightarrow in PM_{2,5}), \Leftarrow svinca,

⇒ benzena, ⇐ in ogljikovega monoksida ⇒, arzena, kadmija, niklja in benzo(a)pirena ⇐ v zunanjem zraku ne presežejo mejne vrednosti iz oddelka 1 Priloge IXI.

~~Mejne vrednosti dušikovega dioksida in benzena, določene v Prilogi XI, ne smejo biti presežene po datumih, določenih v Prilogi XI.~~

~~Člen 17~~

~~Zahteve na območjih in v aglomeracijah, kadar koncentracije ozona presegajo ciljne vrednosti in dolgoročne cilje~~

~~2.1. ⇒ Kar zadeva ozon, ⇐ Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki ne zahtevajo nesorazmernih stroškov, ☒ in tako zagotovijo, ☒ da zagotovijo ☒ ravni po celotnem območju ne presegajo ☒ doseganje ciljnihe vrednosti ⇒ za ozon ⇐ in dolgoročnih ciljev ☒ iz oddelka 2, točka B, Priloge I ☒.~~

~~Člen 15~~

~~Ciljno zmanjšanje izpostavljenosti PM_{2,5} na nacionalni ravni za varovanje zdravja ljudi~~

~~3.1. Države članice ☒ zagotovijo, da ☒ sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki ne zahtevajo nesorazmernih stroškov za zmanjšanje izpostavljenosti PM_{2,5}, da se tako doseže ciljno ⇒ so obveznosti ⇐ zmanjšanje ⇒ povprečne ⇐ izpostavljenosti ⇒ za PM_{2,5} in NO₂ ⇐ na nacionalni ravni, določene v ☒ oddelku 5, točka B, Priloge I, ☒ oddelku B Priloge XIV ⇒ izpolnjene po njihovih celotnih teritorialnih enotah na ravni NUTS 1, kjer so preseženi cilji glede povprečne stopnje izpostavljenosti iz oddelka 5, točka C, Priloge I. ⇐ do tam navedenega leta.~~

~~4. Skladnost z spoštovanje teh zahtev ☒ odstavki 1, 2 in 3 ☒ se ocenjuje v skladu s Prilogo IV Priloge III.~~

~~5. Kazalnik ☒ Kazalniki ☒ povprečne izpostavljenosti PM_{2,5} se ocenijo v skladu z oddelkom 5, točka A, Priloge XIV.~~

~~6. ⇒ Rok za doseg mejnih vrednosti ⇐ Sprejemljivo preseganje iz tabele 1 oddelka 1 Priloge IXI se uporablja ⇒ se lahko odloži ⇐ v skladu s členom 1822(3) in členom 23(1).~~

↓ novo

~~7. Države članice, ki uvedejo strožje standarde kakovosti zraka v skladu s členom 193 PDEU, o njih uradno obvestijo Komisijo v treh mesecih po njihovem sprejetju. Takemu obvestilu se priloži razlaga postopka, kako so bili ti standardi kakovosti zraka določeni in kako so bile uporabljene znanstvene informacije.~~

↓ 2008/50 (prilagojeno)

~~Člen 14~~

~~Kritične vrednosti ☒ za varstvo rastlin in naravnih ekosistemov ☒~~

~~1. Države članice zagotovijo skladnost s kritičnimi vrednostmi, določenimi v oddelku 3 Priloge IXIII, kakor so ocenjene v skladu s oddelkom točka A Priloge IVIII.~~

~~2. Kadar so meritve na stalnem merilnem mestu edini vir podatkov za ocenjevanje kakovosti zraka, število vzorčevalnih mest ne sme biti manjše od najmanjšega števila, določenega v oddelku C Priloge V. Kadar indikativne meritve ali modeliranje dopolnjujejo navedeni podatki, takrat se najmanjše število vzorčevalnih mest lahko zmanjša za največ 50 %, v kolikor se ocenjene koncentracije ustreznih onesnaževal lahko določijo v skladu s cilji kakovosti podatkov iz oddelka A Priloge I.~~

↓ 2004/107

~~Člen 3~~

~~Ciljne vrednosti~~

~~1. Države članice brez povzročitve nesorazmernih stroškov, sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, od 31. decembra 2012, da koncentracije arzena, kadmija, niklja in benzo(a)pirena, ki se uporablja kot pokazatelj za rakotvorno tveganje polieikličnih aromatskih ogljikovodikov, v zunanjem zraku, kakor se ocenjujejo v skladu s členom 4, ne presegajo ciljnih vrednosti, določenih v Prilogi I.~~

~~2. Države članice pripravijo seznam območij in strjenih naselij, kjer je raven arzena, kadmija, niklja in benzo(a)pirena pod njihovimi ciljnimi vrednostmi. Države članice na teh območjih in v strjenih naseljih ohranijo ravni teh onesnaževal pod njihovimi ciljnimi vrednostmi in si, skladno s trajnostnim razvojem, prizadevajo za ohranjanje najboljše kakovosti zunanjega zraka.~~

~~3. Države članice pripravijo seznam območij in strjenih naselij, kjer so ciljne vrednosti iz Priloge I presežene.~~

~~Za ta območja in strjena naselja države članice določijo površine, kjer prihaja do preseganja, ter vire, ki prispevajo k temu preseganju. Države članice morajo pokazati, da na zadevnih površinah, z namenom doseči ciljne vrednosti, izvajajo vse potrebne ukrepe, ki ne povzročajo nesorazmernih stroškov in so usmerjeni predvsem proti prevladujočim virom emisij. V primeru industrijskih obratov, ki jih ureja Direktiva 96/61/ES, to pomeni uporabo BAT, kakor je opredeljeno v členu 2(11) navedene direktive.~~

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇒ novo

~~Člen 16~~

~~Ciljna vrednost PM_{2,5} in mejna vrednost za varovanje zdravja ljudi~~

~~1. Države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe, ki ne zahtevajo nesorazmernih stroškov, za zagotovitev, da koncentracije PM_{2,5} v zunanjem zraku ne presegajo ciljne vrednosti iz oddelka D Priloge XIV po datumu, ki je tam naveden.~~

~~2. Države članice zagotovijo, da po vseh njihovih območjih in aglomeracijah koncentracije PM_{2,5} v zunanjem zraku ne presegajo mejne vrednosti iz oddelka E Priloge XIV po datumu, ki je tam naveden. Spoštovanje te zahteve se ocenjuje v skladu s Prilogo III.~~

~~3. Sprejemljivo preseganje iz oddelka E Priloge XIV se uporablja v skladu s členom 23(1).~~

Člen 1519

~~Ukrepi, zahtevani ob preseganju opozorilne in~~ Preseganja alarmne ali opozorilne vrednosti

~~1.2.~~ Alarmna vrednost za koncentracije žveplovega dioksida, in dušikovega dioksida ter delcev (PM₁₀ in PM_{2,5}) v zunanjem zraku je določena v oddelku 4, točka A, Priloge ~~IXH~~.

↓ novo

2. Alarmna in opozorilna vrednost za ozon sta določeni v oddelku 4, točka B, Priloge I.

↓ 2008/50 (prilagojeno)

novo

3. Kadar je presežena ~~opozorilna vrednost, določena v Prilogi XII, ali~~ kateri koli ~~tam navedena~~ alarmna ali opozorilna vrednost, navedena v oddelku 4 Priloge I , države članice storijo vse potrebno, da javnost o tem obvestijo najpozneje v roku nekaj ur, pri čemer uporabijo različne medijske in komunikacijske kanale ter zagotovijo širok dostop javnosti ~~prek radia, televizije, časopisov ali spleta.~~

↓ novo

4. Države članice zagotovijo, da se informacije o dejanskih ali predvidenih preseganjih katere koli alarmne ali opozorilne vrednosti čim prej posredujejo javnosti v skladu s točkama 2 in 3 Priloge IX.

↓ 2008/50 (prilagojeno)

novo

Člen 1620

Delež iz naravnih virov

1. ~~Za določeno leto posredujejo~~ Države članice lahko ~~Komisiji seznam~~ za določeno leto opredelijo :

(a) ~~območij in aglomeracij, kjer jso~~ preseganja mejnih vrednosti za določeno onesnaževalo mogoče pripisati povzročili naravnimi viromi, in

↓ novo

(b) teritorialne enote NUTS 1, kjer je prekoračitve ravni, določene z obveznostmi zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, mogoče pripisati naravnim virom.

↓ 2008/50 (prilagojeno)

novo

2. Države članice Komisiji zagotovijo sezname vseh takih območij in teritorialnih enot NUTS 1, kot je navedeno v odstavku 1, skupaj z informacijami o koncentracijah in virih ter dokaze, da je mogoče preseganja pripisati naravnim virom.

~~32.~~ Kadar je Komisija obveščena o preseganju, ki ga je mogoče pripisati ~~pevzročajo naravnimi viromi~~, v skladu z odstavkom ~~21~~, se navedeno preseganje v smislu te direktive ne šteje za preseganje.

~~3.~~ Komisija do 11. junija 2010 objavi smernice za dokazovanje in odbijanje preseganj, pripisanih naravnim virom.

Člen 17~~21~~

Preseganja, pripisana zimskemu posipanju ~~ali~~ zimskemu soljenju cest

1. Države članice lahko za določeno leto določijo opredelijo območja ~~ali aglomeracije~~, kjer so mejne vrednosti za PM₁₀ v zunanjem zraku presežene, zaradi resuspenzije delcev po zimskem posipanju ali zimskemu soljenju cest.

2. Države članice ~~pošljeje~~ Komisiji zagotovijo sezname vseh takšnih območij iz odstavka 1, ali ~~aglomeracij~~ skupaj z informacijami o ~~tankajšnjih~~ koncentracijah in virih PM₁₀ na navedenih območjih.

~~3.~~ ~~Pri obveščanju Komisije v skladu s členom 27,~~ Države članice predložijo tudi potrebna dokazila, ki izkazujejo, da so vsa preseganja posledica takšne resuspenzije delcev in da so se sprejeli ustrezni ukrepi za znižanje teh koncentracij.

~~34.~~ Brez poseganja v člen ~~1620~~ morajo države članice za območja ~~in aglomeracije~~ iz odstavka 1 tega člena določiti načrt za kakovost zraka, predviden v členu ~~1923~~, le, kadar je preseganja mogoče pripisati virom PM₁₀, ki niso posledica zimskega posipanja ali zimskega soljenja cest.

~~5.~~ Komisija do 11. junija 2010 objavi smernice za dokazovanje deleža iz resuspenzije delcev, ki je posledica zimskega posipanja ali soljenja cest.

Člen 18~~22~~

Odlog ~~rokov~~ roka za doseg skladnosti in oprostitev obveznosti uporabe nekaterih mejnih vrednosti

1. Kadar zaradi disperzijskih značilnosti določenega mesta, orografskih mejnih razmer, neugodnih podnebnih pogojev ali deleža onesnaževal, ki se prenašajo prek meja, na določenem območju ~~ali v aglomeraciji~~ ni mogoče doseči skladnosti z mejnimi vrednostmi za delce (PM₁₀ in PM_{2,5}) ali dušikov dioksid ~~ali benzen~~ v roku rokih iz tabele 1 oddelka 1 Priloge ~~IXI~~, lahko država članica za zadevno območje ~~ali aglomeracije~~ ~~navedene roke~~ navedeni rok enkrat odloži za največ pet let ~~pod pogojem~~, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

↓ 2008/50 (prilagojeno)

novo

(a) ~~da je~~ načrt za kakovost zraka ~~se~~ oblikuje ~~van~~ v skladu s členom 19(4) in izpolnjuje zahteve iz člena 19(5) do (7) ~~členom 23~~ za območje ~~ali aglomeracije~~, za katero ~~ega~~ bi veljal odlog;

(b) ~~tak~~ načrt za kakovost zraka iz točke (a) se dopolni s podatki iz oddelka B Priloge ~~VIII~~IV~~~~, povezanimi z zadevnimi onesnaževali, ter prikazuje, kako bo poskrbljeno, da bodo obdobja preseganja mejnih vrednosti karseda kratka ~~se bo~~ pred iztekom novega roka dosegla skladnost z mejnimi vrednostmi.

↓ novo

- (c) v načrtu za kakovost zraka iz točke (a) je opisano, kako bodo javnost ter zlasti občutljivo prebivalstvo in ranljive skupine obveščeni o posledicah tega odloga za zdravje ljudi in okolje;
- (d) v načrtu za kakovost zraka iz točke (a) je opisano, kako se bodo uporabila dodatna sredstva, tudi prek ustreznih nacionalnih programov financiranja in programov financiranja Unije, za pospešitev izboljšanja kakovosti zraka na območju, za katero bi se odlog uporabljal.

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇒ novo

~~2. Kadar se zaradi disperzijskih značilnosti določenega mesta, neugodnih podnebnih pogojev ali deleža onesnaževal, ki se prenašajo prek meja, na določenem območju ali v aglomeraciji ne da doseči skladnosti z mejnimi vrednostmi za PM₁₀, kakor so določene v Prilogi XI, je država članica oproščena obveznosti uporabe navedenih mejnih vrednosti do 11. junija 2011, če so izpolnjeni pogoji iz odstavka 1 in če država članica dokaže, da so bili na nacionalni, regionalni in lokalni ravni sprejeti vsi primerni ukrepi, da bi bil rok izpolnjen.~~

~~3. Kadar država članica uporabi odstavek 1 ali 2, zagotovi, da se mejna vrednost za vsako onesnaževalo ne preseže za več, kot znaša najvišje sprejemljivo preseganje, določeno za vsako od zadevnih onesnaževal v Prilogi XI.~~

~~24. Države članice uradno obvestijo Komisijo, kadar po njihovem mnenju zanje velja odstavek 1 ali 2, ter ji pošljejo načrt za kakovost zraka iz odstavka 1, vključno z in vsemi ustreznimi podatki, ki jih Komisija potrebuje, da presodi, ali so navedeni razlog za odlog upravičen in ali ustrezni so pogoji iz navedenega odstavka izpolnjeni. Komisija pri presoji upošteva predvidene učinke ukrepov, ki so jih sprejele države članice, na kakovost zunanjega zraka v teh državah članicah, tako v sedanjosti kot v prihodnosti, pa tudi predvidene učinke sedanjih in načrtovanih ukrepov Unije skupnosti, ki jih predlaga Komisija, na kakovost zunanjega zraka.~~

Kadar Komisija temu ne nasprotuje v roku devetih mesecev po prejemu navedenega uradnega obvestila, se šteje, da so ustrezni pogoji za uporabo odstavka 1 ~~ali 2~~ izpolnjeni.

V primeru nasprotovanja~~3~~ lahko Komisija od držav članic zahteva, da prilagodijo ali predložijo nove načrte za kakovost zraka.

POGLAVJE IV

NAČRTI

Člen ~~19~~²³

Načrti za kakovost zraka

1. Kadar na določenih območjih ~~ali v aglomeracijah~~ ravni onesnaževal v zunanjem zraku presežejo katero koli mejno vrednost iz oddelka 1 Priloge I ali ciljno vrednost ter katero koli sprejemljivo preseganje, ki velja za posamični primer, države članice pripravijo zagotovijo, da se pripravijo načrti za kakovost zraka na navedenih območjih ~~ali aglomeracijah~~, tako, ko je to mogoče, najpozneje pa dve leti po koledarskem letu, v

katerem je bilo navedeno preseganje katere koli mejne vrednosti zabeleženo. V navedenih načrtih za kakovost zraka so določeni ustrezni ukrepi ~~da bi bila za doseganje~~ zadevne ~~s tem povezane~~ mejne vrednosti ali ciljna vrednost iz prilog XI in XIV, in za zagotovitev, da bodo obdobja preseganj karseda kratka, v vsakem primeru pa ne daljša od treh let od konca koledarskega leta, v katerem je bilo zabeleženo prvo preseganje. ↩

↓ novo

Če v tretjem koledarskem letu po pripravi načrta za kakovost zraka še vedno obstajajo preseganja katerih koli mejnih vrednosti, države članice v naslednjem koledarskem letu posodobijo načrt za kakovost zraka in ukrepe v njem ter sprejmejo dodatne in učinkovitejše ukrepe, da bi bilo obdobje preseganja čim krajše.

2. Kadar v določeni teritorialni enoti NUTS 1 ravni onesnaževal v zunanjem zraku presežejo ciljno vrednost za ozon iz oddelka 2 Priloge I, države članice čim prej in najpozneje v dveh letih po koledarskem letu, v katerem je bilo zabeleženo preseganje ciljne vrednosti za ozon, pripravijo načrte za kakovost zraka za navedene teritorialne enote NUTS 1. V navedenih načrtih za kakovost zraka se določijo ustrezni ukrepi za doseganje ciljne vrednosti za ozon in za čim krajše obdobje preseganja.

Če v zadevni teritorialni enoti NUTS 1 v petem koledarskem letu po pripravi načrta za kakovost zraka še vedno obstajajo preseganja ciljne vrednosti za ozon, države članice v naslednjem koledarskem letu posodobijo načrt za kakovost zraka in ukrepe v njem ter sprejmejo dodatne in učinkovitejše ukrepe, da bi bilo obdobje preseganja čim krajše.

Za teritorialne enote NUTS 1, kjer je ciljna vrednost za ozon presežena, države članice zagotovijo, da zadevni nacionalni program nadzora nad onesnaževanjem zraka, pripravljen v skladu s členom 6 Direktive (EU) 2016/2284, vključuje ukrepe za obravnavanje teh preseganj.

3. Kadar je v določeni teritorialni enoti NUTS 1 obveznost zmanjšanja povprečne izpostavljenosti iz oddelka 5 Priloge I presežena, države članice čim prej in najpozneje v dveh letih po koledarskem letu, v katerem je bilo preseganje obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti zabeleženo, pripravijo načrte za kakovost zraka za navedene teritorialne enote NUTS 1. V navedenih načrtih za kakovost zraka se določijo ustrezni ukrepi za doseganje obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti in za čim krajše obdobje preseganja.

Če v petem koledarskem letu po pripravi načrta za kakovost zraka še vedno obstajajo preseganja obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, države članice v naslednjem koledarskem letu posodobijo načrt za kakovost zraka in ukrepe v njem ter sprejmejo dodatne in učinkovitejše ukrepe, da bi bilo obdobje preseganja čim krajše.

4. Če so od [vstaviti leto dve leti po začetku veljavnosti te direktive] do 31. decembra 2029 na določenem območju ali v teritorialni enoti NUTS 1 ravni onesnaževal nad katero koli mejno vrednostjo, ki jo je treba doseči do 1. januarja 2030, kot je določeno v tabeli 1 oddelka 1 Priloge I, države članice čim prej in najpozneje v dveh letih po koledarskem letu, v katerem je bilo preseganje zabeleženo, pripravijo načrt za kakovost zraka za zadevno onesnaževalo, da bi dosegle zadevne mejne vrednosti ali ciljno vrednost za ozon do izteka roka za doseg skladnosti.

Kadar morajo države članice za isto onesnaževalo pripraviti načrt za kakovost zraka v skladu s tem odstavkom in načrt za kakovost zraka v skladu s členom 19(1), lahko pripravijo kombiniran načrt za kakovost zraka v skladu s členom 19(5), (6) in (7) ter zagotovijo informacije o pričakovanem učinku ukrepov za doseganje skladnosti za vsako mejno vrednost, ki jo kombinirani načrt obravnava, kot je določeno v Prilogi VIII, točki 5 in 6. V

takih kombiniranih načrtih za kakovost zraka se določijo ustrezni ukrepi za doseganje vseh obravnavanih mejnih vrednosti in za čim krajša obdobja preseganja.

5. Načrti za kakovost zraka vsebujejo vsaj naslednje informacije:

- (a) informacije iz točke A, točke 1 do 6, Priloge VIII;
- (b) po potrebi informacije iz točke A, točki 7 in 8, Priloge VIII;
- (c) kadar je primerno, informacije o ukrepih za zmanjšanje onesnaževanja zraka iz točke B, točka 2, Priloge VIII.

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇒ novo

⇒ Države članice premislijo o vključitvi ukrepov iz člena 20(2) in ~~⇐ Poleg tega lahko načrti za kakovost zraka vključujejo posebne ukrepe za zaščito občutljivih skupin prebivalstva ⇒ in ranljivih skupin ⇐, vključno z otroki, ☒~~ v svoje načrte za kakovost zraka ☒.

↓ novo

V zvezi z zadevnimi onesnaževali države članice pri pripravi načrtov za kakovost zraka ocenijo tveganje preseganja zadevnih alarmnih vrednosti. Navedena analiza se po potrebi uporabi za pripravo kratkoročnih akcijskih načrtov.

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇒ novo

Kadar se ~~morajo~~ načrti za kakovost zraka pripraviti ~~ali izvesti~~ ob upoštevanju več onesnaževal ☒ ali standardov kakovosti zraka ☒, države članice, kadar je to ustrezno, pripravijo ~~in izvedejo~~ celovite načrte za kakovost zraka, ki zajemajo vsa zadevna onesnaževala ⇒ in standarde kakovosti zraka ⇐.

2. Države članice zagotovijo, kolikor je izvedljivo, skladnost svojih načrtov za kakovost zraka z drugimi načrti, ⇒ ki imajo znaten vpliv na kakovost zraka, vključno s tistimi, ⇐ ki se zahtevajo v skladu z Direktivo ~~2001/80/ES~~ 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁸, ~~Direktivama~~ (EU) ~~2016/2284~~ 2001/81/ES ali ☒ in ☒ ~~Direktivo~~ 2002/49/ES⁷⁹ ⇒ ter v skladu z zakonodajo na področju podnebja, energije, prometa in kmetijstva ⇐.

↓ novo

6. Države članice se o osnutkih načrtov za kakovost zraka in vseh pomembnih posodobitvah načrtov za kakovost zraka pred njihovim dokončanjem posvetujejo z javnostjo v skladu z Direktivo 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁷⁹ ter s pristojnimi organi, ki jih bo

⁷⁸ Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL L 334, 17.12.2010, str. 17).

⁷⁹ Direktiva 2003/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. maja 2003 o sodelovanju javnosti pri sestavi nekaterih načrtov in programov v zvezi z okoljem in o spremembi direktiv Sveta 85/337/EGS in 96/61/ES glede sodelovanja javnosti in dostopa do sodišč (UL L 156, 25.6.2003, str. 17).

izvajanje načrtov za kakovost zraka verjetno zadevalo zaradi njihovih odgovornosti na področju onesnaževanja in kakovosti zraka.

Države članice pri pripravi načrtov za kakovost zraka zagotovijo, da so deležniki, katerih dejavnosti prispevajo k stanju preseganja, pozvani, naj predlagajo ukrepe, ki jih lahko sprejmejo za odpravo preseganj, in da lahko v teh posvetovanjih sodelujejo nevladne organizacije, kot so okoljske organizacije, potrošniške organizacije, organizacije, ki zastopajo interese občutljivega prebivalstva in ranljivih skupin, drugi ustrezní zdravstveni organi in ustrezná industrijska združenja.

↓ 2008/50 (prilagojeno)
⇒ novo

7. ~~Navedeni Načrti~~ ☒ za kakovost zraka ☒ se ~~nemudoma~~ sporočijo Komisiji ⇒ v dveh mesecih po njihovem sprejetju ⇐, ~~vendar ne pozneje kot dve leti po koncu leta, v katerem je bilo zabeleženo prvo preseganje.~~

Člen ~~20~~24

Kratkoročni akcijski načrti

1. Kadar na določenem območju ~~ali v aglomeraciji~~ obstaja tveganje, da bo raven onesnaževal presešla eno ali več alarmnih vrednosti iz oddelka 4 Priloge IX~~II~~, države članice pripravijo ☒ kratkoročne ☒ akcijske načrte, v katerih navedejo ⇒ nujne ⇐ ukrepe, ki jih je treba sprejeti kratkoročno, da bi se zmanjšalo tveganje ali trajanje takšnega preseganja. ~~Kadar to tveganje velja za eno ali več mejnih vrednosti ali ciljnih vrednost iz prilog VII, XI in XIV, lahko države članice po potrebi pripravijo kratkoročne akcijske načrte.~~

Kadar pa obstaja tveganje, da bi prišlo do preseganja alarmne vrednosti za ozon, ~~določene v oddelku B Priloge XII, se~~ države članice ⇒ lahko odločijo, da ne bodo pripravile ⇐ ~~pripravile~~ le kratkoročnega akcijskega načrta, če ~~po njihovem mnenju~~ ⇒ ne ⇐ obstaja, glede na nacionalne zemljepisne, meteorološke in gospodarske pogoje, znatna možnost za zmanjšanje tveganja, trajanja ali resnosti takega preseganja. ~~Države članice pri pripravi takega kratkoročnega akcijskega načrta upoštevajo Odločbo 2004/279/ES.~~

2. ☒ Pri pripravi ☒ ~~ne~~ kratkoročnih akcijskih načrtov iz odstavka 1 ~~se~~ lahko ☒ države članice ☒, odvisno od posameznega primera, predvidijo ~~eni~~ tudi učinkovite ukrepe za nadzor in po potrebi za začasno ustavitev dejavnosti, ki prispevajo k tveganju, da bi bile presežene mejne, ciljne ali alarmne vrednosti. ~~Navedeni~~ ⇒ Odvisno od deleža glavnih virov onesnaževanja, ki botrujejo obravnavanim preseganjem, države članice razmislijo o tem, da v navedene kratkoročne ⇐ akcijske načrte ~~lahko vključujejo~~ ⇒ vključijo ⇐ ukrepe v zvezi s prometom ~~motornih vozil, gradbenimi deli, ladjami na privezih in uporabo industrijskih obratov ali~~ ⇒ in uporabo ⇐ proizvodov ter ogrevanjem gospodinjstev. V teh načrtih ~~seje mogoče~~ upoštevati tudi posebne ukrepe za zaščito občutljivih skupin prebivalstva ⇒ in ranljivih ⇐ skupin, vključno z otroki.

↓ novo

3. Države članice se o osnutkih kratkoročnih akcijskih načrtov in vseh pomembnih posodobitvah teh načrtov pred njihovim dokončanjem posvetujejo z javnostjo v skladu z Direktivo 2003/35/ES ter s pristojnimi organi, ki jih bo izvajanje kratkoročnih akcijskih načrtov verjetno zadevalo zaradi njihovih odgovornosti na področju onesnaževanja in kakovosti zraka.

↓ 2008/50
⇒ novo

43. Ko države članice pripravijo kratkoročni akcijski načrt, omogočijo javnosti in ustreznim organizacijam, ~~kot kakor~~ so okoljske organizacije, potrošniške organizacije, organizacije, ki zastopajo interese občutljivega ~~in skupin~~ prebivalstva ⇒ in ranljivih ~~skupin~~, drugi ustrezní organi zdravstvenega varstva in ustrezná industrijska združenja, dostop do rezultatov raziskav glede izvedljivosti in vsebine posebnih kratkoročnih akcijskih načrtov ter do informacij o izvajanju teh načrtov.

↓ novo

5. Države članice Komisiji predložijo kratkoročne akcijske načrte v dveh mesecih po njihovem sprejetju.

↓ 2008/50 (prilagojeno)
⇒ novo

~~4. Komisija prvič do 11. junija 2010 in potem v rednih časovnih obdobjih objavlja primere najboljših praks za pripravo kratkoročnih akcijskih načrtov, vključno s primeri najboljše prakse pri zaščiti občutljivih skupin prebivalstva, med njimi otrok.~~

Člen ~~2125~~

Onesnaževanje zraka prek meja

1. Kadar ~~se~~ ⇒ onesnaževanje zraka, ki se prenaša prek meja iz ene ali več držav članic, znatno prispeva k preseganju ~~zaradi znatnega prenosa onesnaževal ali njihovih predhodnih snovi prek meja preseže alarmna, mejne vrednosti, a ali ciljne~~ vrednosti za ozon, in ~~ustrezno sprejemljivo preseganje ali dolgoročni cilj~~ ⇒ obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti ali alarmne vrednosti ⇒ v drugi državi članici, ta o tem obvesti državo članico, iz katere onesnaževanje izvira, in Komisijo. ~~in~~

~~takrat~~ Zadevne države članice sodelujejo ⇒, da opredelijo vire onesnaževanja zraka in ukrepe, ki jih je treba sprejeti za obravnavo teh virov, ~~in, kadar je to ustrezno,~~ organizirajo skupne dejavnosti, kakor je priprava skupnih ali usklajenih načrtov za kakovost zraka v skladu s členom ~~1923~~, da bi se lahko taka preseganja odpravila ~~z uporabo ustreznih, vendar sorazmernih ukrepov.~~

↓ novo

Države članice se na medsebojna obvestila pravočasno odzovejo, najpozneje pa v treh mesecih po tem, ko jih je druga država članica uradno obvestila v skladu s prvim pododstavkom.

↓ 2008/50 (prilagojeno)
⇒ novo

2. Komisija je ~~pozvana, da se udeleži~~ ⇒ obveščena o ~~vsakršnem~~ sodelovanju ~~in~~ iz odstavka 1 tega člena ⇒ in ~~pozvana, da se ga udeleži~~ ter pri tem pomaga. Kadar je

to primerno, Komisija ob upoštevanju poročil, pripravljenih na podlagi člena ~~119~~ Direktive (EU) 2016/2284 ~~2001/81/ES~~, preuči, ali je treba na ravni ~~Skupnosti~~ Unije sprejeti nadaljnje ukrepe za zmanjšanje emisij predhodnih snovi, ki povzročajo onesnaževanje prek meja.

3. Kadar je to ustrezno glede na člen ~~2024~~, države članice pripravijo in izvedejo skupne kratkoročne akcijske načrte, ki zajemajo sosednja območja v drugih državah članicah. Države članice zagotovijo, da sosednja območja v drugih državah članicah, ~~ki so pripravila kratkoročne akcijske načrte~~, dobijo vse ustrezne podatke v zvezi s temi kratkoročnimi akcijskimi načrti brez nepotrebnega odlašanja .

4. Kadar je presežena opozorilna ali alarmna vrednost na območjih ~~ali v aglomeraciji~~ blizu državne meje, se podatki o takih preseganjih čim prej zagotovijo pristojnim organom v zadevnih sosednjih državah članicah. Navedeni podatki so dostopni javnosti.

5. Pri pripravi načrtov iz odstavkov 1 in 3 ter pri obveščanju javnosti v skladu odstavkom 4 si države članice, kadar je to ustrezno, prizadevajo za sodelovanje s tretjimi državami in zlasti z državami kandidatkami.

POGLAVJE V

PODATKI IN POROČANJE

Člen ~~2226~~

Obveščanje javnosti

1. Države članice zagotovijo, da se javnost in ustrezne organizacije, kakor so okoljske organizacije, potrošniške organizacije, organizacije, ki zastopajo interese občutljivega ~~in skupin~~ prebivalstva in ranljivih skupin , drugi ustrezni organi zdravstvenega varstva in ustrezna industrijska združenja, ustrezno in pravočasno obvestijo o:

(a) kakovosti ~~zunanjega~~ zraka v skladu s Prilogo ~~IXXVI~~, točki 1 in 3;

↓ 2008/50
⇒ novo

(b) vsaki odločitvi o odlogu v skladu s členom ~~1822(1)~~;

~~(c) vsaki izjemi na podlagi člena 22(2);~~

~~(e) — (d) načrtih za kakovost zraka iz člena ~~22(1)~~ in 19; člena ~~23~~ ter o programih iz člena 17(2);~~

↓ novo

(d) kratkoročnih akcijskih načrtih iz člena 20;

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇒ novo

~~(c) 2. Države članice javnosti omogočijo dostop do letnih poročil za vsa onesnaževala, ki jih ureja ta direktiva.~~

~~Navedena poročila povzemajo ravni, ki presegajo mejne vrednosti, ciljne vrednosti, dolgoročne cilje ter opozorilne in alarmne vrednosti za ustrezna povprečna obdobja. Te podatke se združi s povzetkom ocene posledicah teh preseganj ⇒ mejnih vrednosti, ciljnih vrednosti za ozon, obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti, opozorilnih vrednosti in alarmnih vrednosti v povzetku ocene ⇐ ; Poročila ⇒ povzetek ocene ⇐ lahko po potrebi vključuje tudi dodatne podatke in ocene o varstvu gozdov ter podatke o drugih onesnaževalih, zajetih v členu 10 in Prilogi VII. ⇐ za katera ta direktiva predvideva določbe o spremljanju, kot so med drugim nekatere predhodne snovi ozona, ki niso urejene s predpisi in kakor so navedene v oddelku B Priloge X.~~

↓ novo

2. Države članice določijo indeks kakovosti zraka, ki zajema žveplov dioksid, dušikov dioksid, delce (PM₁₀ in PM_{2,5}) ter ozon, in prek javnega vira omogočijo dostop do njega ter ga vsako uro posodablja. V indeksu kakovosti zraka so upoštevana priporočila SZO, temelji pa na indeksih kakovosti zraka na evropski ravni, ki jih zagotavlja Evropska agencija za okolje.

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇒ novo

3. Države članice obvestijo javnost o pristojnem organu ali telesu, določenem v zvezi z nalogami iz člena 53.

4. Podatki ⇒ iz tega člena ⇐ so brezplačno dosegljivi ☒ javnosti ☒ prek lahko dostopnih medijev ⇒ in komunikacijskih kanalov ⇐ vključno prek spleta ali prek katerega koli drugega telekomunikacijskega sredstva in upoštevajo določbe iz ☒ v skladu z ☒ Direktivo 2007/2/ES⁸⁰ ⇒ in Direktivo (EU) 2019/1024⁸¹ Evropskega parlamenta in Sveta ⇐ .

↓ 2004/107

~~Člen 7~~

~~Obveščanje javnosti~~

~~1. Države članice zagotovijo, da so jasne in razumljive informacije o koncentracijah arzena, kadmija, živega srebra, niklja, benzo(a)pirena in drugih policikličnih aromatskih ogljikovodikov iz člena 4(8) v zunanjem zraku, prav tako pa tudi o stopnjah usedanja arzena, kadmija, živega srebra, niklja, benzo(a)pirena in drugih policikličnih aromatskih~~

⁸⁰ Direktiva 2007/2/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. marca 2007 o vzpostavitvi infrastrukture za prostorske informacije v Evropski skupnosti (INSPIRE) (UL L 108, 25.4.2007, str. 1).

⁸¹ Direktiva (EU) 2019/1024 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2019 o odprtih podatkih in ponovni uporabi informacij javnega sektorja (UL L 172, 26.6.2019, str. 56).

ogljikovodikov iz člena 4(8), dostopne in redno na razpolago javnosti, kakor tudi ustreznim organizacijam, kakršne so okoljske organizacije, organizacije potrošnikov, organizacije, ki zastopajo interese občutljivih skupin prebivalstva in drugi ustrezni organi za varovanje zdravja.

2. Te informacije zajemajo tudi podatke o morebitnih letnih preseganjih ciljnih vrednosti arzena, kadmija, niklja in benzo(a)pirena iz Priloge I. Informacije navajajo razloge za preseganje in zadevna območja. Vključujejo tudi kratko oceno v zvezi s ciljno vrednostjo in ustrezne informacije o vplivih na zdravje in učinkih na okolje.

Organizacijam iz odstavka 1 tega člena so na voljo informacije o ukrepih, sprejetih na podlagi člena 3.

3. Informacije so na voljo s sredstvi kakršna so denimo internet, tisk in drugimi lahko dostopnimi mediji.

~~Člen 5~~

~~Posredovanje informacij in poročanje~~

1. Države članice posredujejo Komisiji naslednje informacije v zvezi z območji ali strnjanimi naselji, kjer so presežene ciljne vrednosti iz Priloge I:

- (a) seznam zadevnih območij in strnjenih naselij;
- (b) površine, kjer prihaja do preseganja;
- (c) oceno o vrednosti koncentracij;
- (d) razloge za preseganje in zlasti vse vire, ki prispevajo k preseganju;
- (e) informacije o prebivalstvu, ki je izpostavljeno takšnemu preseganju.

Države članice posredujejo tudi vse podatke pridobljene v skladu s členom 4, razen če ti niso bili že sporočeni na podlagi Odločbe Sveta 97/101/ES z dne 27. januarja 1997 o vzpostavitvi vzajemne izmenjave informacij in podatkov iz merilnih mrež in posameznih postaj za merjenje onesnaženosti zunanjega zraka v državah članicah⁸².

Te informacije se za vsako koledarsko leto posredujejo najpozneje do 30. septembra naslednjega leta ter prvič za koledarsko leto, ki sledi 15. februarja 2007.

2. Poleg zahtev iz odstavka 1 države članice sporočijo tudi podatke o ukrepih, sprejetih na podlagi člena 3.

3. Komisija poskrbi, da so vse informacije, posredovane na podlagi odstavka 1, brez odlašanja dane na razpolago javnosti z ustreznimi sredstvi kot internet, tisk in drugimi lahko dostopnimi mediji.

↓ 219/2009 čl. 1 in Priloga 3.8

4. Komisija v skladu z regulativnim postopkom iz člena 6(2) sprejme podrobnejšo ureditev za posredovanje informacij, ki jih je treba zagotavljati na podlagi odstavka 1 tega člena.

⁸² UL L 35, 5.2.1997, str. 14. Odločba, kakor je bila spremenjena z Odločbo Komisije 2001/752/ES (UL L 282, 26.10.2001, str. 69).

Člen ~~23~~²⁷

Zagotavljanje podatkov in poročanje

1. Države članice zagotovijo, da so podatki o kakovosti zunanjega zraka dostopni Komisiji v zahtevanem časovnem okviru ⇒ v skladu z izvedbenimi akti iz odstavka 5 in ne glede na skladnost s cilji kakovosti podatkov iz Priloge V ⇐, ~~kakor to določajo izvedbeni ukrepi iz člena 28(2).~~

2. ~~V vsakem primeru se takšni~~ Ti podatki se za poseben namen presoje skladnosti z mejnimi vrednostmi, ⇒ ciljnim vrednostmi za ozon, obveznostmi zmanjšanja povprečne izpostavljenosti ⇐ in kritičnimi vrednostmi ~~ter doseganjem ciljnih vrednosti~~ dajo na voljo Komisiji najpozneje ⇒ štiri ⇐ ~~devet~~ mesecev po koncu vsakega leta in vsebujejo:

(a) spremembe seznama, uvedene v tem letu, ter razmejitev območij ~~in aglomeracij~~, vzpostavljenih v skladu s členom ~~6,4~~ ⇒ ali kakršnih koli teritorialnih enot NUTS 1 ⇐ ;

(b) seznam območij ~~in aglomeracij~~ ⇒ in teritorialnih enot NUTS 1 ter ocenjenih ravni onesnaževal. Za območja ⇐, kjer so ravni enega ali več onesnaževal višje od mejnih vrednosti, ~~ki se jim po potrebi prišteje sprejemljivo preseganje, ali višje od ciljnih vrednosti~~ ali kritičnih vrednosti ⇒, in za teritorialne enote NUTS 1, kjer so ravni enega ali več onesnaževal višje od ciljnih vrednosti ali obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti: ⇐ ; ~~ter za ta območja in aglomeracije:~~

(i) ~~ocenjene ravni ter, če je to pomembno,~~ datume in obdobja, v katerih so bile takšne ravni zabeležene;

(ii) po potrebi presojo ~~prispevkadeleža~~ naravnih virov in resuspenzije delcev, ki je posledica zimskega posipanja ali zimskega soljenja cest, k ocenjenim ravni, kot je posredovano Komisiji v skladu s členoma ~~16 in 17~~^{20 in 21}.

~~3. Odstavka 1 in 2 se uporabljata za podatke, zbrane od začetka drugega koledarskega leta po začetku veljavnosti izvedbenih ukrepov iz člena 28(2) dalje.~~

3. Države članice ⇒ v skladu z odstavkom 1 ⇐ Komisiji ~~začasno predložijo tudi~~ sporočajo podatke o zabeleženih ravneh in trajanju obdobja, ko je bila presežena alarmna ali opozorilna vrednost.

4. Države članice Komisiji predložijo podatke iz točke D Priloge IV v treh mesecih po tem, ko so bile k temu pozvane.

5. Komisija z izvedbenimi akti po potrebi sprejme ukrepe:

- (a) v zvezi z določitvijo dodatnih podatkov, ki jih morajo države članice zagotoviti v skladu s tem členom, pa tudi časovni okvir, v katerem je treba takšne podatke sporočiti;
- (b) v zvezi z opredelitvijo načinov za racionalizacijo sporočanja podatkov ter vzajemne izmenjave informacij in podatkov iz mrež in posameznih vzorčevalnih mest za merjenje onesnaženosti zunanjega zraka v državah članicah.

Ti izvedbeni akti se sprejmejo v skladu s postopkom pregleda iz člena 26(2).

POGLAVJE VI

DELEGIRANI IN IZVEDBENI AKTI

↓ 2008/50 (prilagojeno)

Člen ~~24~~28

Izvedbeni ukrepi ☒ **Spremembe prilog** ☒

↓ novo

Na Komisijo se prenese pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 25 za spremembo prilog II do IX, da se upošteva tehnični in znanstveni razvoj v zvezi z ocenjevanjem kakovosti zunanjega zraka, informacijami, ki jih je treba vključiti v načrte za kakovost zraka, in obveščanjem javnosti.

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇒ novo

~~Ukrepi, namenjeni spreminjanju nebitvenih določb te direktive, torej prilog I do VI, prilog VIII do X ter Priloge XV, se sprejmejo v skladu z regulativnim postopkom s pregledom iz člena 29(3).~~

Ti ukrepi pa ne smejo neposredno ali posredno spreminjati ničesar od sledečega:

(a) mejnih vrednosti, ⇒ ciljnih vrednosti za ozon ⇐ ☒ in dolgoročnih ciljev ☒ ~~ciljnega zmanjšanja izpostavljenosti~~, kritičnih vrednosti, ~~ciljnih vrednosti~~, ~~opozorilnih ali alarmnih~~ ☒ in opozorilnih ☒ vrednosti, ⇒ obveznosti zmanjšanja povprečne izpostavljenosti in ciljev glede povprečne stopnje izpostavljenosti ⇐ ~~in dolgoročnih ciljev~~, navedenih v Prilogi ~~IV~~ ter prilogah XI do XIV;

(b) datumov za doseg skladnosti s katerim koli parametrom, navedenim v točki (a).

~~2. V skladu z regulativnim postopkom iz člena 29(2) Komisija določi dodatne podatke, ki jih morajo države članice zagotoviti v skladu s členom 27, pa tudi časovni okvir, v katerem je treba takšne podatke sporočiti.~~

~~Komisija tudi določi načine za racionalizacijo metode poročanja podatkov ter vzajemne izmenjave informacij in podatkov iz mrež in posameznih postaj za spremljanje onesnaženosti zunanjega zraka v državah članicah v skladu z regulativnim postopkom iz člena 29(2).~~

~~3. Komisija pripravi smernice za dogovore o postavitvi skupnih merilnih postaj iz člena 6(5).~~

~~4. Komisija objavi navodila glede dokazovanja enakovrednosti iz oddelka B Priloge VI.~~

↓ novo

Člen 25

Izvajanje prenosa pooblastila

1. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov je preneseno na Komisijo pod pogoji, določenimi v tem členu.

2. Pooblastilo za sprejemanje delegiranih aktov iz člena 24 se prenese na Komisijo za nedoločen čas od ... [datum začetka veljavnosti te direktive].

3. Prenos pooblastila iz člena 24 lahko kadar koli prekliče Evropski parlament ali Svet. S sklepom o preklicu preneha veljati prenos pooblastila iz navedenega sklepa. Sklep začne učinkovati dan po njegovi objavi v *Uradnem listu Evropske unije* ali na poznejši dan, ki je določen v navedenem sklepu. Sklep ne vpliva na veljavnost že veljavnih delegiranih aktov.

4. Komisija se pred sprejetjem delegiranega akta posvetuje s strokovnjaki, ki jih imenujejo države članice, v skladu z načeli, določenimi v Medinstitucionalnem sporazumu o boljši pripravi zakonodaje.

5. Komisija takoj po sprejetju delegiranega akta o njem sočasno uradno obvesti Evropski parlament in Svet.

Delegirani akt, sprejet na podlagi člena 24, začne veljati le, če mu niti Evropski parlament niti Svet ne nasprotuje v roku dveh mesecev od uradnega obvestila Evropskemu parlamentu in Svetu o tem aktu ali če pred iztekom tega roka tako Evropski parlament kot Svet obvestita Komisijo, da mu ne bosta nasprotovala. Ta rok se na pobudo Evropskega parlamenta ali Sveta podaljša za dva meseca.

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇒ novo

Člen ~~26~~²⁹

⊗ Postopek v ⊗ odboru

1. Komisiji pomaga ~~odbor, ki se imenuje~~ „Odbor za kakovost zunanjega zraka“. ⇒ Ta odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011. ⇐

2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata ~~člena 5 in 7 Sklepa 1999/468/ES~~ ⇒ člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011 ⇐, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.

~~Rok iz člena 5(6) Sklepa 1999/468/ES je tri mesece.~~

~~3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5a(1) do (4) in člen 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.~~

↓ 2004/107

~~Člen 6~~

~~Odbor~~

~~1. Komisiji pomaga odbor, ustanovljen po členu 12(2) Direktive 96/62/ES.~~

~~2. Pri sklicevanju na ta člen se uporabljata člena 5 in 7 Sklepa 1999/468/ES ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.~~

~~Obdobje iz člena 5(6) Sklepa 1999/468/ES se določi kot obdobje treh mesecev.~~

↓ 219/2009 čl. 1 in Priloga 3.8

~~3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporabljata člen 5a(1) do (4) in člen 7 Sklepa 1999/468/ES, ob upoštevanju določb člena 8 Sklepa.~~

↓ novo

POGLAVJE VII

DOSTOP DO PRAVNEGA VARSTVA, ODŠKODNINE IN KAZNI

Člen 27

Dostop do pravnega varstva

1. Države članice zagotovijo, da imajo člani zadevne javnosti v skladu z njihovim nacionalnim pravnim sistemom dostop do sodnega nadzora ali nadzora s strani drugega neodvisnega in nepristranskega organa, ustanovljenega z zakonom, da izpodbijajo vsebinsko ali postopkovno zakonitost vseh odločitev, dejanj ali opustitev v zvezi z načrti za kakovost zraka iz člena 19 ter kratkoročnimi akcijskimi načrti iz člena 20 države članice, če je izpolnjen kateri koli od naslednjih pogojev:

(a) člani javnosti, ki se razumejo kot ena ali več fizičnih ali pravnih oseb in, v skladu z nacionalnim pravom ali prakso, njihova združenja, organizacije ali skupine, imajo zadosten interes;

(b) kadar pravo, ki se uporablja v zadevni državi članici, to zahteva kot predpogoj, člani javnosti trdijo, da je bila kršena določena pravica.

Države članice določijo, kaj predstavlja zadosten interes in kršitev pravice v skladu s ciljem, da se zadevni javnosti omogoči širok dostop do pravnega varstva.

Interes katere koli nevladne organizacije, ki je članica zadevne javnosti, se šteje za zadostnega za namene prvega odstavka, točka (a). Za take organizacije se šteje tudi, da imajo pravice, ki so lahko kršene za namene prvega odstavka, točka (b).

2. Procesna sposobnost v postopku sodnega nadzora ni pogojena z vlogo, ki jo je imel član zadevne javnosti v participativni fazi postopkov odločanja v zvezi s členom 19 ali 20.

3. Sodni nadzor je pošten, nepristranski, pravočasen in ne pretirano drag ter zagotavlja ustrezne in učinkovite mehanizme pravnega varstva, vključno s sodno prepovedjo, če je ta primerna.

4. Ta člen državam članicam ne preprečuje zahteve po predhodnem nadzoru s strani upravnega organa in ne vpliva na zahtevo izčrpanja postopkov upravnega nadzora pred uporabo sodnega nadzora, kjer taka zahteva obstaja po nacionalnem pravu.

5. Države članice zagotovijo, da so praktični podatki o dostopu do nadzora s strani upravnega organa in sodnega nadzora iz tega člena dostopni javnosti.

Člen 28

Odškodnina za škodo za zdravje ljudi

1. Države članice zagotovijo, da so fizične osebe, ki so utrpeli škodo za zdravje ljudi zaradi kršitve člena 19(1) do (4), člena 20(1) in (2), člena 21(1), drugi pododstavek, in (3) te direktive s strani pristojnih organov, upravičene do odškodnine v skladu s tem členom.

2. Države članice zagotovijo, da lahko nevladne organizacije, ki spodbujajo varovanje zdravja ljudi ali okolja in izpolnjujejo vse zahteve nacionalne zakonodaje, zastopajo fizične osebe iz odstavka 1 in vložijo kolektivne odškodninske tožbe. Zahteve iz člena 10 in člena 12(1) Direktive (EU) 2020/1828 se smiselno uporabljajo za take kolektivne tožbe.

3. Države članice zagotovijo, da lahko fizična oseba iz odstavka 1 in nevladne organizacije, ki zastopajo osebo iz odstavka 2, odškodninski zahtevek zaradi kršitve vložijo samo enkrat. Države članice določijo pravila, s katerimi zagotovijo, da prizadeti posamezniki v primeru istega tožbenega temelja proti istemu pristojnemu organu ne prejmejo odškodnine več kot enkrat.

4. Kadar je odškodninski zahtevek podprt z dokazi, da je kršitev iz odstavka 1 najverjetnejša razlaga za nastanek škode pri zadevni osebi, se domneva vzročna zveza med kršitvijo in nastankom škode.

Toženi javni organ lahko to domnevo ovrže. Tožena stranka ima zlasti pravico izpodbijati ustreznost dokazov, na katere se sklicuje fizična oseba, in verodostojnost predložene razlage.

5. Države članice zagotovijo, da so nacionalna pravila in postopki v zvezi z odškodninskimi zahtevki, vključno v zvezi z dokaznim bremenom, oblikovani in se uporabljajo tako, da ne onemogočajo ali pretirano otežujejo uveljavljanja pravice do odškodnine v skladu z odstavkom 1.

6. Države članice zagotovijo, da zastaralni roki za vlaganje odškodninskih tožb iz odstavka 1 niso krajši od petih let. Taki roki ne začnejo teči, preden je kršitev prenehala in oseba, ki zahteva odškodnino, ve ali se lahko razumno pričakuje, da ve, da je utrpela škodo zaradi kršitve iz odstavka 1.

↓ 2004/107 (prilagojeno)

~~Člen 9~~

~~Sankcije~~

~~Države članice določijo sankcije, ki se uporabljajo za kršitve nacionalnih predpisov, sprejetih na podlagi te direktive ter sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev njihovega izvajanja. Predvidene sankcije morajo biti učinkovite, sorazmerne in odvračilne.~~

↓ 2008/50 (prilagojeno)
⇒ novo

Člen 2930

Kazni

⇒ 1. Brez poseganja v obveznosti držav članic v skladu z Direktivo 2008/99/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁸³, ~~⇒ države članice določijo pravila glede kazni, ki se uporabljajo v primeru kršitve~~ kršitev nacionalnih predpisov, sprejetih na podlagi te direktive, ~~⇒ s strani fizičnih in pravnih oseb,~~ in zagotovijo, da se bodo ta pravila izvajala ~~sprejmejo vse potrebne ukrepe za izvrševanje teh kazni.~~ Predpisane kazni ~~morajo biti~~ so učinkovite, sorazmerne in odvračilne. ⇒ Države članice brez nepotrebnega odlašanja uradno obvestijo Komisijo o teh pravilih in o vseh njihovih spremembah. ⇐

⇓ novo

2. Kazni iz odstavka 1 vključujejo globe, sorazmerne s prometom pravne osebe ali prihodki fizične osebe, odgovorne za kršitev. Višina glob se izračuna tako, da se zagotovi, da se osebi, odgovorni za kršitev, dejansko odvzamejo gospodarske koristi, ki izhajajo iz te kršitve. V primeru kršitve, ki jo stori pravna oseba, so take globe sorazmerne z letnim prometom te pravne osebe v zadevni državi članici, pri čemer se med drugim upoštevajo posebnosti malih in srednjih podjetij (MSP).

3. Države članice zagotovijo, da se pri kaznih iz odstavka 1 ustrezno upoštevajo naslednje okoliščine, kot je primerno:

- (a) narava, resnost, obseg in trajanje kršitve;
- (b) ali je kršitev naklepna ali posledica malomarnosti;
- (c) prebivalstvo, vključno z občutljivim prebivalstvom in ranljivimi skupinami, ali okolje, ki ga je kršitev prizadela, ob upoštevanju cilja doseganja visoke ravni varovanja zdravja ljudi in okolja;
- (d) ali je kršitev enkratna ali ponavljajoča se.

↓ 2008/50 (prilagojeno)
⇒ novo

POGLAVJE VIII

~~ODBOR,~~ PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

⁸³ Direktiva 2008/99/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. novembra 2008 o kazenskoprnem varstvu okolja (UL L 328, 6.12.2008, str. 28).

Člen ~~3034~~

Razveljavitev in prehodne določbe

1. Direktive ~~96/62/ES, 1999/30/ES, 2000/69/ES in 2002/3/ES~~ 2004/107/ES in 2008/50/ES, kakor sta bili spremenjeni z direktivama iz dela A Priloge X, se razveljavita z učinkom od ⇒ [vstaviti datum: 1 dan po izteku roka za prenos] ~~11. junijem 2010~~, brez poseganja v obveznosti držav članic glede rokov za prenos v nacionalno zakonodajo ali uporabe navedenih direktiv iz dela B Priloge X .

Vendar od 11. junija 2008 velja naslednje:

(a) v Direktivi 96/62/ES se odstavek 1 člena 12 nadomesti z naslednjim:

~~„1. Podrobne določbe o posredovanju informacij, ki jih je treba pošiljati po členu 11, se sprejmejo v skladu s postopkom iz odstavka 3.“;~~

(b) v Direktivi 1999/30/ES se črtajo člen 7(7), opomba 1 v točki I Priloge VIII in točka VI Priloge IX;

(c) v Direktivi 2000/69/ES se črtata člen 5(7) in točka III Priloge VII;

(d) v Direktivi 2002/3/ES se črtata člen 9(5) in točka II Priloge VIII;

~~2. Ne glede na prvi pododstavek odstavka 1 veljajo naslednji členi še naprej:~~

(a) člen 5 Direktive 96/62/ES do 31. decembra 2010;

(b) člen 11(1) Direktive 96/62/ES ter člen 10(1), (2) in (3) Direktive 2002/3/ES do konca drugega koledarskega leta po začetku veljavnosti izvedbenih ukrepov iz člena 28(2) te direktive;

(c) člen 9(3) in (4) Direktive 1999/30/ES do 31. decembra 2009.

~~23. Sklicevanja na razveljavljenje direktiv se štejejo za sklicevanja na to direktivo in se razumejo v skladu s korelacijsko tabelo ujemanja v Prilogi XIXVII.~~

~~4. Odločba 97/101/ES se razveljavi s koncem drugega koledarskega leta po začetku veljavnosti izvedbenih ukrepov iz člena 28(2) te direktive.~~

~~Vendar se tretja, četrta in peta alineja člena 7 Sklepa 97/101/ES črtajo z 11. junijem 2008.~~

↓ 2004/107 (prilagojeno)

Člen 8

Poročilo in pregled

~~1. Komisija najpozneje do 31. decembra 2010 Evropskemu parlamentu in Svetu predloži poročilo, pripravljeno na podlagi:~~

(a) izkušenj, pridobljenih pri uporabi te direktive;

(b) ~~izsledkov najnovejših znanstvenih raziskav o tem, kako na zdravje ljudi, s posebno pozornostjo skupinam občutljivega prebivalstva, in na okolje kot celoto učinkuje izpostavljenost arzenu, kadmiju, živemu srebru, niklju in polieikličnim aromatskim ogljikovodikom; ter~~

(c) ~~tehnološkega razvoja, vključno z napredkom, doseženim v zvezi z metodami merjenja in drugačnim ocenjevanjem koncentracij teh onesnaževal v zunanjem zraku ter njihovega usedanja.~~

~~2. Poročilo iz odstavka 1 upošteva:~~

- ~~(a) trenutno kakovost zraka, trende in predvidevanja do in po letu 2015;~~
- ~~(b) obseg nadaljnjih zniževanj emisij onesnaževanja iz vseh ustreznih virov in možne zasluge pri uveljavitvi mejnih vrednosti z namenom znižanja tveganja za zdravje ljudi za onesnaževala, navedena v Prilogi I, ob upoštevanju tehnične izvedljivosti in stroškovne učinkovitosti ter katere koli večje dodatne zaščite zdravja in okolja, ki bi jo ta povzročila;~~
- ~~(c) razmerja med onesnaževali in možnostmi za kombinirane strategije za izboljšanje kakovosti zraka v Skupnosti ter s tem povezanih ciljev;~~
- ~~(d) sedanje in prihodnje zahteve glede obveščanja javnosti in izmenjave informacij med državami članicami in Komisijo;~~
- ~~(e) izkušnje, pridobljene pri uporabi te direktive v državah članicah, in zlasti pogoje, pod katerimi je bila meritev izvedena, kakor je določeno v Prilogi III;~~
- ~~(f) drugotne ekonomske koristi za okolje in zdravje pri zniževanju emisij arzena, kadmija, živega srebra, niklja in polieikličnih aromatskih ogljikovodikov na raven, da jih je mogoče oceniti;~~
- ~~(g) ustreznost velikosti delea frakcije, ki je uporabljen za vzorčenje ob upoštevanju splošnih zahtev meritev trdnih delev;~~
- ~~(h) primernost benzo(a)pirena kot pokazatelja za celotno rakotvorno dejavnost polieikličnih aromatskih ogljikovodikov, ob upoštevanju pretežno plinaste oblike polieikličnih aromatskih ogljikovodikov kot fluorantena.~~

~~V luči najnovejšega znanstvenega in tehnološkega razvoja, preuči Komisija učinek arzena, kadmija in niklja na zdravje ljudi z namenom kvantificirati njihovo genotoksično rakotvornost. Ob upoštevanju sprejetih ukrepov za strategijo živega srebra preuči Komisija, če bi bilo, ob upoštevanju tehnične izvedljivosti in stroškovne učinkovitosti in katere koli dodatne zaščite zdravja in okolja, ki bi jo ta povzročila, koristno nadalje ukrepati glede živega srebra.~~

~~3. Zaradi doseganja takšne ravni koncentracij v zunanjem zraku, ki bi nadalje zmanjšale škodljive učinke na zdravje ljudi in bi vodile k višji ravni zaščite okolja kot celote, ob upoštevanju tehnične izvedljivosti in stroškovne učinkovitosti nadaljnjega ukrepanja, so lahko poročilu iz odstavka 1 po potrebi priloženi predlogi za spremembo te direktive, predvsem ob upoštevanju rezultatov, pridobljenih v skladu z odstavkom 2. Dodatno Komisija preuči ureditev usedanja arzena, kadmija, živega srebra, niklja in posebnih polieikličnih aromatskih ogljikovodikov.~~

↓ 2008/50 (prilagojeno)

Člen 32

Pregled

~~1. Komisija v letu 2013 pregleda določbe, povezane z delci PM_{2,5}, in po potrebi z drugimi onesnaževali, ter Evropskemu parlamentu in Svetu predstavi predlog.~~

~~Kar zadeva PM_{2,5}, se pregled opravi s ciljem določitve zakonsko zavezujoče nacionalne obveznosti glede zmanjšanja izpostavljenosti z namenom nadomestitve ciljnega zmanjšanja izpostavljenosti na nacionalni ravni in pregleda obveznosti glede stopnje izpostavljenosti iz člena 15, med drugim ob upoštevanju naslednjih elementov:~~

- najnovejših znanstvenih podatkov WHO in drugih zadevnih organizacij;
- razmer glede kakovosti zraka in možnosti za zmanjšanje v državah članicah;
- pregleda Direktive 2001/81/ES;
- napredka, doseženega pri izvajanju ukrepov Skupnosti za zmanjšanje za onesnaževala zraka.

~~2. Komisija upošteva, ali je mogoče sprejeti bolj ambiciozne mejne vrednosti za PM_{2,5}, preveri okvirne mejne vrednosti druge stopnje PM_{2,5} in presodi, ali je treba to vrednost potrditi ali spremeniti.~~

~~3. Kot del tega pregleda Komisija pripravi tudi poročilo o izkušnjah pri spremljanju in potrebi po nadzoru PM₁₀ in PM_{2,5} in sicer ob upoštevanju tehničnega napredka pri samodejnih merilnih tehnikah. Po potrebi se predlagajo nove referenčne metode za merjenje PM₁₀ in PM_{2,5}.~~

↓ 2004/107

~~Člen 10~~

~~Izvajanje~~

~~1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, najpozneje do 15. februarja 2007. O tem takoj obvestijo Komisijo.~~

~~Države članice se v sprejetih ukrepih sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.~~

~~2. Države članice posredujejo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.~~

↓ 2008/50 (prilagojeno)

⇒ novo

~~Člen 31~~33~~~~

~~Prenos~~

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise za uskladitev s ~~to direktivo~~ ☒ členi 1, 2 in 3, členom 4, točke (2), (13), (14), (16), (18), (19), (21), (22), točke (24) do (30), točke (36), (37), (38) in (39), členi 5 do 12, členom 13(1), (2), (3), (6) in (7), členom 15, členom 16(1) in (2), členi 17 do 21, členom 22(1), (2) in (4), členi 23 do 29 ter prilogami I do IX ☒ ⇒ najpozneje do [vstaviti datum: dve leti po začetku veljavnosti] ◀ ~~pred 11. junijem 2010.~~

Države članice se v sprejetih predpisih ☒ iz tega odstavka ☒ sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. ☒ Vključijo tudi izjavo, da se v veljavnih zakonih in drugih predpisih sklici na direktivi, razveljavljeni s to direktivo, štejejo kot sklici na to direktivo. Način sklicevanja in obliko izjave določijo države članice. ☒ ~~Način sklicevanja določijo države članice.~~

2. Države članice predložijo Komisiji besedila temeljnih predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 32~~34~~

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati ~~na~~ ☒ dvajseti ☒ dan ☒ po ☒ objavi~~e~~ v *Uradnem listu Evropske unije*.

↓ novo

Člen 4(1), (3) do (12), člen 4(15), (17), (20), (23) in (31) do (35), člen 13(4) in (5), člen 14, člen 16(3) in člen 22(3) se uporabljajo od [dan po datumu iz prvega pododstavka člena 31(1)].

↓ 2008/50

Člen 33~~35~~

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju,

Za Evropski parlament
predsednica

Za Svet
predsednik